

Mục Lục

Hình bìa: Giáng Sinh & tù nhân lương tâm.

- 02 Quan điểm.
- 03 Thông báo & cảm tạ của BCH Cộng Đồng.
- 05 Thư cảm tạ của GH Phật Giáo Việt Nam HL.
- 06 Thư chúc Giáng Sinh của GD. QCC-VNCH/ HL.
- 07 Tin Sinh Hoạt Cộng Đồng Hoà Lan.
- 08 Tin Hòa Lan.
- 10 Tin Thế Giới .
- 12 Tin Việt Nam.
- 14 Phỏng vấn thuyền nhân (Hoàng Long Thái Hà).
- 22 Bài hát ca ngợi cuộc đời (Nguyễn H. Nguyễn).
- 25 Truyện:
- 25 “Ngàn ánh dương rực rỡ” (Trúc Hà dịch).
- 29 Mùa Nhớ (Trúc Hà).
- 32 “Con Thuyền Không Bến” (Nam Bình-Bùi Công Hải),
- 37 “Cái Xác Không Đầu” (Tô Pa)
- 44 “Nắng rút chiều thu” (Trang Đài).
- 48 khoa học đời sống “siêu vi Corona” (wikipedia)
- 50 Vui cười (sưu tầm).
- 51 Đố vui “sukoku” .
- 52 Danh sách độc giả đóng tiền báo.
- 53 Thư tòa soạn.
- 54 Nhạc: Nguyễn Quyết Thắng

7/0

- Miên Thụy “**Tháng mười hai lạnh lẽ**” (24)
- Hoài Tâm Niệm “**Giáng Sinh vui**” (28)
- Danh Chín “**mừng Giáng Sinh**” (31)
- Tiểu Minh Ngọc “**ánh sáng Giáng Sinh**” (36)
- Nguyệt Hàn “**duyên tháng mười hai**” (49)

Việt Nam Nguyệt San

Cơ Quan Ngôn Luận CĐVNTNCS/HL

Vietnam Magazine

Tijdschrift van Vietnamese
Vluchtelingen in Nederland

Website: www.congdonghoalan.com

ISSN: 0929-5151

Ban Quản Trị VNNS

Kroeten 9

4871 JT Etten-Leur Nederland

Email: info@congdonghoalan.com

Telefoon: +31 (0)6.38544847

IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64

t.n.v. AVVN

Chủ nhiệm: Nguyễn Hữu Phước

Chủ bút: Nguyễn Đắc Trung

Thủ Quỹ: Nguyễn Khai Trí

Kỹ thuật: Bạch mai

Phát hành: Hans Smeekens

Với sự cộng tác của

Bạch Mai, Đinh Ngọc Hiền, Đặng An, Đỗ Văn Bùi, Hoài Tâm Niệm, Vành Khuyên, Lê Quang Kế, Miên Thụy, Lãng Du, Ngô Thụy Chương, Nguyễn Đắc Trung, Trần Hữu Sơn, Nguyễn Quyết Thắng, Ông Năm Chuột, Tam Hợp, Tiểu Yến Tử, Thái Tăng An, Trúc Hà, TyNa, Trần Quốc Hiền, Nguyễn Lê Hồng Hưng, Nguyễn Hoàng Nguyên, Nguyễn Hiền, Võ Đức Tiến, Thảo De Wit, Trang Đài Nguyễn, Ý Nga, Topa, Lê Lãng Du, Trần Tấn Hồng Đức, Tuyết Lê, Hans Smeekens, Anh Quang.

Lập trường

Chống bạo quyền độc tài cộng sản Hà Nội • Ủng hộ mọi tổ chức quốc gia tranh đấu cho tự do dân chủ của dân tộc

Chủ trương

Bảo tồn và phát huy văn hoá Việt • Duy trì và phát triển tình cảm tốt đẹp sẵn có giữa cộng đồng VNTNCS và nhân dân Hoà Lan • Tăng cường tình đoàn kết trong cộng đồng người Việt TNCS tại Hoà Lan • Khuyến khích và nâng đỡ người Việt hội nhập vào cuộc sống tại Hoà Lan

Quan điểm

Tháng 12 - Tháng của tình thương, sự công bằng và quyền làm người.

Khi những cơn gió lạnh tràn vào thành phố, khi những ánh đèn màu chớp tắt được khéo léo trang trí khắp các cửa hàng, khi những cây thông được ân cần đặt trong phòng khách ấm cúng, khi bản nhạc giao mùa “Jingle bells” văng vẳng khắp nơi làm rộn rã lòng người thì đó là lúc người Kitô giáo cùng nhau chuẩn bị làm lễ kỷ niệm ngày Chúa giáng sinh.

2020 năm trước, trong đêm đông lạnh giá, nơi hang đá nhỏ bé tại cố thành Bethlehem, một hài nhi ra đời, người mà tín đồ Kitô giáo tin là Ngôi Hai Thiên Chúa giáng trần. Chúa đã rao giảng đức tin, đã truyền thông điệp bác ái, khoan dung và công bằng đến nhân

loại. Ngày nay Giáng sinh không chỉ là ngày lễ của người Kitô giáo mà đã trở thành ngày vui, ngày hội cho rất nhiều người trên thế giới. Ngày mà mọi người mong mỗi trở về mái ấm gia đình, bên cây thông lấp lánh, cùng nhau tận hưởng giây phút an bình, hạnh phúc.

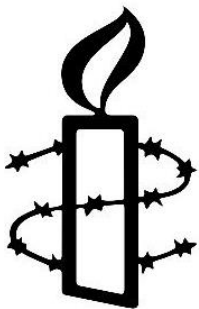
Năm nay, trong niềm vui rộn rã chào đón Chúa giáng sinh, nhân loại phải đương đầu với đại dịch Corona. Cơn đại dịch đã làm đảo lộn mọi sinh hoạt, cướp đi bao mạng sống và là bóng ma ghê rợn cho xã hội, con người. Lời rao giảng nhân danh Thiên Chúa đến các tông đồ lại càng tỏ rõ hơn niềm hy vọng đem an bình đến loài người, đem ánh sáng của ngọn lửa yêu thương đến cho nhân loại.

Trong khi lời rao giảng như ánh sáng mang lại niềm tin, như soi rọi sự bình đẳng cho loài người thì nhân loại vẫn còn như mê ngủ. Chiến tranh, bệnh tật, giam cầm, đầy ải, đói nghèo, bất công vẫn hiện hữu. Người ta kêu gọi hòa bình trong khi chiến tranh vẫn tiếp diễn. Người ta tranh đấu cho bình đẳng nhưng cách biệt giàu nghèo càng ngày càng rõ rệt. Người ta kêu gọi nhân quyền thì quyền dân bị chà đạp một cách tàn bạo. Đau lòng hơn nữa khi nhân loại chứng kiến hai quốc gia xâm phạm nhân quyền thô bạo nhất thế giới là Nga Xô và Trung Quốc, hai quốc gia này mới đây lại được bầu vào Hội Đồng Nhân Quyền Liên Hiệp Quốc (United Nations Human Rights Council). Thật mỉa mai khi mục đích của Hội Đồng Nhân Quyền Liên Hiệp Quốc là bảo vệ và tranh đấu cho quyền làm người thì Trung Quốc ngày càng đàn áp người dân Tây Tạng và giống dân Duy Ngô Nhĩ (Oeigoeren), Nga Xô thì thẳng tay giết hại phóng viên báo chí, bắt bớ, khủng bố và hãm hại đối lập cả bằng độc dược.

Thế giới càng chao đảo, nhiễu nhương bao nhiêu thì niềm tin về lẽ phải, về một thế giới bình đẳng, vị tha và an bình lại càng cần được củng cố và giữ vững. Không một chế độ nào tồn tại mãi mãi. Chế độ phong kiến đã tàn lụi. Chế độ thực dân đã bị phá vỡ. Chủ nghĩa cộng sản chỉ còn là ảo tưởng. Sẽ có một ngày toàn thế giới được an bình như thông điệp hàng năm vào mùa Giáng Sinh:

“Vinh danh Thiên Chúa trên trời - Bình an dưới thế cho người thiện tâm.”

Người Việt tỵ nạn chúng ta đang sống tại Hòa Lan, có diễm phúc đón chào Chúa giáng sinh trong tự do, an bình, không khỏi nghĩ đến đồng bào trong nước vẫn đang sống trong một chế độ lừa dối, tham nhũng và áp bức.

Cộng đồng tỵ nạn Việt Nam vẫn kiên trì tranh đấu cho dân chủ, cho nhân quyền và sự tồn vong cho dân tộc. Trước một chế độ độc đảng và nham hiểm đang thống trị đất nước, cuộc chiến đấu cho lẽ phải, cho công bằng không phải dễ dàng, nhưng với tinh thần dấn thân, với lòng yêu nước, bao người vẫn kiên trì nắm chặt bàn tay, dựng cao ngọn cờ chính nghĩa tranh đấu cho lý tưởng tự do, dân chủ. Tinh thần dấn thân đó, giá trị nhân bản đó thật đáng thán phục như nhà cách mạng chống

Pháp Phan Bội Châu khi xưa đã viết:

“Vĩ phòng đường đời bằng phẳng cả. Anh hùng hào kiệt có hơn ai.”

Ngô Thụy Chương

Cộng Đồng Việt Nam Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hòa Lan
Associatie Van Vietnamese Vluchtelingen in Nederland (AVVN)
Vietnamese Association of Political Refugees in the Netherlands
Kroeten 9 – 4871 JT Etten-Leur - Nederland, Tel: +31 (0)76-5038426
IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN
www.congdonghoalan.com @: info@congdonghoalan.com

Thông Báo

về việc không tổ chức Tết Tân Sửu 2021

Kính gửi:

- Quý vị lãnh đạo tinh thần các tôn giáo;
- Quý vị đại diện các đoàn thể, tổ chức;
- Quý thân hào nhân sĩ;
- Quý đồng hương.

Kính thưa quý vị,

Tết Nguyên Đán là ngày lễ quan trọng trong phong tục của người Việt chúng ta. Đất nước dù trải qua nhiều triều đại thăng trầm khác nhau, nhưng phong tục của ngày Tết luôn luôn được giữ gìn nguyên vẹn như từ khởi thủy, thế nên gọi là Tết cổ truyền.

Xin nêu lên ở đây vài nét chấm phá nổi bật trong sinh hoạt của những ngày Tết:

- phong tục “tổng cựa nghinh tân”
- phong tục “đưa ông táo về trời”
- phong tục “rước ông bà”
- phong tục “gói bánh chưng, bánh tét”
- phong tục “cúng giao thừa”
- phong tục “viếng mộ tổ tiên”
- v.v...

Mỗi con dân Việt cho dù bận bịu công ăn việc làm quan trọng cách mấy cũng gác lại mọi sinh hoạt thường nhật để cùng nhau quy tụ về gia đình vui hưởng “3 ngày xuân” trong tình yêu thương nồng ấm của gia đình - bằng hữu, của xóm giềng - làng thôn. Tục lệ này đã diễn ra như thế từ nhiều ngàn năm nay của dân Việt ta.

Thế nhưng, với cơn đại dịch corona hiện nay đang hoành hành trên toàn cõi địa cầu đã làm đảo lộn mọi sinh hoạt của loài người. Chính phủ của nhiều quốc gia trên thế giới đã ban hành lệnh giãn cách, nghiêm cấm mọi sinh hoạt tụ tập đông người, có những nơi chính quyền phải ban hành lệnh giới nghiêm. Cộng đồng của chúng ta tại Hòa Lan cũng không ngoại lệ.

Thế nên, ngày Tết cổ truyền năm nay, năm Tân Sửu 2021 Ban Thường Vụ Cộng Đồng đã lấy quyết định **không tổ chức Tết Tân Sửu 2021**. Trước là, để thể hiện sự tuân thủ luật lệ ban hành của chính phủ. Sau là, để bảo vệ sức khỏe chung cho cộng đồng.

Với những lý do nêu trên, chúng tôi tin rằng quý vị sẽ đồng lòng và ủng hộ quyết định này của Ban Thường Vụ Cộng Đồng.

Trước khi dứt lời, chúng tôi kính chúc tất cả quý vị cùng toàn thể quý quyến một mùa Giáng Sinh an bình hạnh phúc và năm mới an khang thịnh vượng.

Thay mặt Ban Thường Vụ Cộng Đồng kính báo.

Nguyễn Hữu Phước

chủ tịch

Cộng Đồng Việt Nam Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hòa Lan
Associatie Van Vietnamese Vluchtelingen in Nederland (AVVN)
Vietnamese Association of Political Refugees in the Netherlands
 Kroeten 9 – 4871 JT Etten-Leur - Nederland, Tel: +31 (0)76-5038426
 IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN
www.congdonghoalan.com @: info@congdonghoalan.com

Thư cảm tạ

cứu trợ bão lụt miền Trung

Kính thưa:

- Quý vị lãnh đạo tinh thần các tôn giáo;
- Quý vị đại diện các đoàn thể, tổ chức;
- Quý thân hào nhân sĩ;
- Quý đồng hương,

Qua thư kêu gọi cứu trợ bão lụt miền Trung vừa qua của Ban Chấp Hành Cộng Đồng cho đến ngày 30-11-2020, chúng tôi đã nhận được sự hưởng ứng đóng góp của quý đồng hương theo danh sách được đăng tải dưới đây.

của tuy tư tốc, nghĩa so nghìn trùng

Số tiền này chúng tôi sẽ gửi trực tiếp về trong nước cho một chiến dịch công tác mua sắm máy lọc nước giúp đồng bào trong vùng lũ lụt.

Thay mặt Ban Chấp Hành Cộng Đồng chúng tôi xin chân thành cảm ơn tấm thịnh tình của quý đồng hương đã rộng vòng tay đóng góp vào chương trình vô vàn ý nghĩa này.

Kính tạ,

Tm. Ban Chấp Hành Cộng Đồng

Nguyễn Hữu Phước

Chủ Tịch

Danh sách đồng hương đóng góp lũ lụt miền Trung từ 30-10 đến 30-11-2020.

số tt	datum	tên	số tiền	ghi chú
01	30-10-2020	D.T. Nguyen	€100.-	
02	31-10-2020	C.H. Bui	€100.-	
03	01-11-2020	Nguyen Thi Nhu Tuyen	€ 30.-	
04	01-11-2020	Nguyen Huu Phuoc	€100.-	
05	02-11-2020	Nguyen Thi Tuyen Le	€100.-	
06	04-11-2020	Nguyen Thi Nhu Tuyen	€ 30.-	
07	11-11-2020	TNA Le	€ 20.-	
08	12-11-2020	V.S. Pham	€100.-	
09	17-11-2020	ô/b Nguyen Vinh Phien	€100.-	CA Hoa Kỳ
10	25-11-2020	QD Dang	€100.-	
11	25-11-2020	Tran Thi Lien	€ 60.-	
12	27-11-2020	N.N. Vo	€ 50.-	
13	30-11-2020	Q.K. Le	€ 50.-	
14	11-12-2020	Nguyen Khai Tri	€ 60.-	Bank €50 + €10 tiền mặt

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT ÂU CHÂU
Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan

Sumatraweg 350, 1335 JM Almere Buiten, tel. 036-5257067
Banknummer: NL79INGB0005030958 t.n.v. Stichting VBSN te Almere
Website: <http://www.vanhanhpagode.nl>

Almere, ngày 1 tháng 12 năm 2020

THƯ CẢM ƠN

v/v Cứu Trợ Nạn Nhân Bão Lụt Miền Trung Việt Nam

Nam Mô Bản Sư Thích Ca Mâu Ni Phật

Kính thưa quý Đồng hương và quý Phật tử,

Qua hai bức Tâm Thư của Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan (HPGVN/HL) kêu gọi Đồng hương và Phật tử đóng góp tịnh tài cứu trợ đồng bào miền Trung Việt Nam hoạn nạn vì lũ lụt, cho đến ngày 30/11/2020 HPGVN/HL đã quyên góp được €19.165 (danh sách quyên góp được đăng trên trang nhà chùa Vạn Hạnh). Số tiền trên HPGVN/HL cũng chuyển đến Ban Từ Thiện Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Âu Châu (GHPGVNTN/ÂC) và GHPGVNTN/ÂC đã và đang cử người về các miền lũ lụt để trực tiếp ủy lạo cấp thời đồng bào đang gặp cảnh tang thương.

Nhân danh Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan, Thầy kính lời cảm ơn quý Đồng hương và quý Phật tử đã phát Bồ Đề Tâm ủng hộ tịnh tài làm nghĩa cử tương thân tương ái với đồng bào hoạn nạn.

Nguyện đem công đức này hồi hướng đến quý Đồng hương và quý Phật tử thân tâm thường an lạc, vạn sự kiết tường, mọi sự đều như nguyện.

Nguyện cầu hương linh các đồng bào tử nạn trong cơn lũ lụt này sớm siêu thoát, quê hương miền Trung tai qua nạn khỏi, mưa thuận gió hoà, dân tình được sống trong an lạc.

Nam Mô Công Đức Lâm Bồ Tát Ma Ha Tát.

Hòa Lan, ngày 1 tháng 12 năm 2020

T/m Hội Phật Giáo Việt Nam tại Hòa Lan

Hội Trưởng,

Hòa Thượng Thích Minh Giác

DANH-DỰ TỔ-QUỐC TRÁCH-NHIỆM

GIA-ĐÌNH QUÂN-CÁN-CHÍNH VIỆT-NAM CỘNG-HÒA TẠI HÒA-LAN

FVVN : Banknr 4861397

NL 20 INGB 0004861397. FVVN. - DENBOSCH

Quý niên trưởng, quý ân nhân, quý chiến hữu cùng quý đồng hương thân kính,

Mùa Giáng Sinh lại về, dáng Xuân Tân Sửu thấp thoáng bên thềm ...

BCH GĐQCCVNCH/HL kính chúc quý đoàn thể tôn giáo, đảng phái chính trị, quý ân nhân, quý niên trưởng cùng toàn thể quý chiến hữu và đồng hương ty nạn một mùa Giáng Sinh an bình và hạnh phúc.

Sang năm mới Tân Sửu 2021 được vạn sự an lành, may mắn.

Quý vị kính mến, trong chúng ta ai cũng mơ ước có được một mái ấm gia đình với những tiện nghi cho cuộc sống ... thế nhưng trên quê hương Việt Nam sau hơn 45 năm không còn tiếng súng trong xã hội vẫn còn quá nhiều những mảnh đời bất hạnh bị bạc đãi phải sống lây lất từng ngày bằng cách lê lét bán từng tờ vé số, lọn nhang ...

Tuy không phải là quê cha đất tổ, nhưng may mắn chúng ta có được cuộc sống tương đối ấm êm nơi đất khách, nhưng trong niềm hạnh phúc đó chúng ta không khỏi buồn ngủi khi chạnh nghĩ về quê nhà trong những ngày lễ thiêng liêng mà những anh em một thời là đồng đội, là ân nhân ... phải lê tấm thân tàn phế để tìm kế sinh nhai cho những ngày cuối của cuộc đời vốn nhiều khốn khó, đó là nguyên nhân bức tâm thư kêu gọi lòng nhân của quý vị và cao quý thay chúng tôi đã nhận sự tiếp tay nồng ấm của quý ân nhân, nghĩa cử bác ái này là niềm an ủi vô biên cho anh em TPBVNCH có thêm nghị lực để vượt quá nỗi khổ.

Qua số yểm trợ nhận được chúng tôi đã gửi giúp 45 anh em hôm tháng 11, tháng 12 này đang tiến hành và sẽ thực hiện thêm một đợt trước tết Nguyên Đán.

Tiếp theo danh sách của các đợt trước, trong tháng 11 này chúng tôi nhận được qua bank của ân nhân.

TH Nguyễn 100€ , mevr. Như Tuyết 30€ , mevr. Tôn NLT 5€/tháng. . Hiệן Kim : chị Dạ Lan 50 , c/h Trần văn Thắng 250€

Thay mặt anh em TPBVNCH ở quê nhà kính tri ân tất cả quý ân nhân , không quên kính chúc quý vị và gia quyến luôn vui khoẻ , an lạc .

Thân kính ,

BCH GĐQCCVNCH/HL

*Giáng Sinh an bình, hạnh phúc
Năm mới an Khang Thịnh vượng*

Tin sinh hoạt cộng Đồng Hòa Lan

Cộng Đồng Gửi Thỉnh Nguyện Thư Đến Chính Phủ Hoà-Lan

Vào ngày 22 tháng 11 năm 2020, ông Nguyễn Hữu Phước, chủ tịch Cộng Đồng Người Việt Ty Nạn Cộng Sản tại Hoà-Lan đã gửi một thỉnh nguyện thư đến chính phủ Hoà-Lan để nêu lên tình trạng vi phạm nhân quyền đang diễn ra trầm trọng tại Việt Nam và kêu gọi chính phủ Hoà-Lan quan tâm đến tình trạng này. Nội dung của bản thỉnh nguyện thư nêu lên sự vi phạm nhân quyền trên các phương diện:

Tự Do Tín Ngưỡng:

Vào tháng 3 năm 2020 toà án ở Gia Lai đã kết án ông Ksor Ruk 10 năm tù vì đã lãnh đạo giáo phái tin lành Dega, một giáo phái không được công nhận bởi chính quyền.

Vào tháng 8 năm 2020 ông Rah Lan Hip cũng bị kết án 7 năm tù trong cùng một toà án vì có liên hệ đến giáo phái Dega.

Những tổ chức tôn giáo khác không được chính quyền công nhận như Cao Đài, Hoà-Hảo, Công Giáo và Phật Giáo cũng liên tục bị kiểm soát và quấy rối.

Vào tháng 5 năm 2019 Uỷ Ban Tôn Giáo Hoa Kỳ về Tự Do Tôn Giáo Trên Toàn Thế Giới đã phát hành một bản tường trình trong đó nêu lên tình trạng tự do tôn giáo tại Việt Nam là đặc biệt đáng lo ngại.

Tự Do Ngôn Luận:

Những người biểu lộ sự phê bình cũng bị bắt bớ. Trong năm 2019 có 14 người và kết tội từ 5 đến 9 năm tù. Những nhà hoạt động và những người viết bài trên mạng thường xuyên bị hành hung bởi các viên chức nhà nước hoặc những toán côn đồ do nhà cầm quyền tổ chức.

Một số trường hợp bị hành hung điển hình được nêu lên như nhà hoạt động nhân quyền Trương Minh Hương bị đánh gãy xương sườn. Các nhà hoạt động nhân quyền Nguyễn Thuý Hạnh, Huỳnh Ngọc Chênh bị đã thương trên đường đến nhà tù thăm các tù nhân chính trị.

phản ứng của họ đối với nhà cầm quyền trên internet 2019 nhà cầm quyền Việt Nam đã bắt giam ít nhất năm tù do phát tán những tin tức chống lại chính quyền.

Tự Do Truyền Thông và Tiếp Cận Thông Tin

PRESS FREEDOM DEFENSE FUND Chính phủ Việt Nam cấm các mạng thông tin cá nhân hoặc độc lập. Toà án Đồng Nai kết án bà Vũ Thị Dung 6 năm tù, bà Nguyễn Thị Ngọc Sương 5 năm tù do phát tán các bài viết phản đối Trung Cộng xâm lăng Việt Nam. Nhà cầm quyền cộng sản cũng kết án các nhà hoạt động nhân quyền Nguyễn Ngọc Anh 6 năm tù vào tháng 6 và Nguyễn Năng Tĩnh 11 năm tù vào tháng 11 vì thông tin của họ trên Facebook.

Tự Do Lập Hội và Hội Họp

Việt Nam hiện vẫn ngăn cấm việc hoạt động độc lập của nghiệp đoàn, các tổ chức nhân quyền và các đảng phái chính trị. Vào tháng 2, nhà hoạt động Nguyễn Hoàng Quốc Hùng bị kết án 9 năm tù do giúp tổ chức một cuộc đình công của người lao động tại tỉnh Trà Vinh năm 2010.

Tù Nhân Chính Trị

Năm nay có ít nhất 25 nhà hoạt động đất của họ bị chiếm giữ, nâng tổng Nhà hoạt động nhân quyền và cũng Phạm Đoan Trang, 42 tuổi bị bắt giữ truyền chống phá nhà nước”, một tội danh có thể bị kết án đến 20 năm tù.

bị bắt giữ cũng như 29 người đi đòi lại số tù nhân lương tâm lên 258 người.

là nhà văn được nhiều người biết đến tại thành phố Hồ Chí Minh vì tội “tuyên truyền chống phá nhà nước”.

Kèm theo thỉnh nguyện thư là các tài liệu nhân quyền do Cơ Quan Ân Xá Quốc Tế, Human Rights Watch và Liên Hiệp Quốc phổ biến vào năm 2020.

Thế Truyền tường trình

Tin Hòa Lan

FvD, CDA và D66 Gặp Khó Khăn Trước Thềm Kỳ Bầu Cử Hạ Viện.

Trong thời gian qua, khi xã hội Hòa Lan đang phải đương đầu với làn sóng thứ hai của cơn đại dịch Corona thì ba đảng FvD, CDA và D66 lại gặp khó khăn nghiêm

trọng trong nội bộ của họ trước thềm kỳ bầu cử Hạ Nghị Viện sắp đến.

Như đã từng được nhắc tới trong mục này, tại Hòa Lan, kỳ bầu cử nói trên sẽ được tiến hành vào tháng Ba năm 2021. Để chuẩn bị cho cuộc tranh cử, mỗi đảng, qua cách này hay cách khác, đều chỉ định một người dẫn đầu liên danh ứng cử viên của đảng đó với trách nhiệm đại diện đảng vận động cử tri bỏ phiếu cho liên danh. Trong tiếng Hòa Lan, người dẫn đầu liên danh được gọi là một "lijsttrekker".

Trong đảng VVD, đảng cầm quyền lớn nhất, Thủ Tướng Mark Rutte được giao vai trò người cầm đầu liên danh, vì ông ta tuyên bố muốn nhận trọng trách đó và không có người nào khác trong đảng muốn tranh giành vai trò đó với ông.

Đảng FvD

Sự việc, như đã nói, lại không suông sẽ trong đảng FvD (Forum voor Democratie, tạm dịch là Diễn Đàn Dân Chủ) do ông Thierry Baudet cầm đầu. Ông Baudet là người sáng lập đảng FvD, là chủ tịch đảng này và cũng là thủ lĩnh khối nghị sĩ của đảng tại Hạ Nghị Viện. Có thể nói, đối với công chúng Hòa Lan ông là khuôn mặt chính của đảng FvD.

Được thành lập năm 2016, đảng FvD thắng hai ghế tại Hạ Nghị Viện trong kỳ bầu cử năm 2017. Năm 2019, đảng này trở thành đảng lớn nhất trong kỳ bầu cử Hội Đồng Tỉnh. Vì trong hệ thống chính trị Hòa Lan, thành viên của Thượng Nghị Viện do hội viên Hội Đồng Tỉnh bầu lên, nên năm đó đảng FvD đã thắng được 12 ghế tại Thượng Nghị Viện, ngang hàng với số ghế của đảng VVD trong một cơ quan lập pháp có tổng cộng 75 ghế.

Đảng FvD là một đảng hữu khuynh. Ông Baudet thường có những lời phát biểu được cho là không thân thiện đối với Hồi giáo và Liên Minh Âu Châu. Tuy khuynh hướng này đã giúp cho

FvD lôi cuốn được nhiều cử tri, chính nó cũng là nguyên nhân hay ít ra là cái cớ tạo xung đột trong đảng. Năm 2019, ông Henk Otten, một yếu nhân trong đảng, đã bị thanh trừng vì đã công khai chỉ trích ông Baudet, cho rằng ông Baudet đã đi quá đà trong khuynh hướng thiên hữu.

Vào tháng 11 năm nay, khuynh hướng thiên hữu quá đà nói trên lại gây ra một vụ xung đột nghiêm trọng hơn trong đảng FvD. Một số thành viên của đoàn thanh niên thuộc đảng bị tố cáo là đã có những lời phát biểu mang tính chất kỳ thị chủng tộc và chống Do Thái. Chính cá nhân ông Baudet cũng bị tố cáo là đã có những lời lẽ mang tính chất kỳ thị người Do Thái, một điều mà ông ta phủ nhận.

Các lời tố cáo nói trên đã đưa đến sự tan rã của đảng FvD. Một số chính trị gia dân cử của đảng này đã tách ra khỏi đảng, nhưng vẫn giữ lại ghế vốn đã giành được dưới danh nghĩa của đảng FvD. Một số khác từ chức, trả ghế lại cho đảng để ra đi.

Đối thủ của Baudet trong đảng đòi ông phải từ bỏ mọi vai trò lãnh đạo trong đảng. Đứng trước cơn khủng hoảng này, ban đầu, ông Baudet có vẻ như đã bỏ cuộc, vì ông tuyên bố từ bỏ vai trò người dẫn đầu liên danh đảng trong kỳ bầu cử Hạ Nghị Viện sắp đến và từ chức chủ tịch đảng. Tuy nhiên, không lâu sau đó, ông ta lại thay đổi ý định và đã tổ chức cấp tốc một cuộc "trưng cầu đảng ý" trong khối đảng viên đảng FvD để quyết định vai trò của ông đối với đảng FvD. Kết quả là hơn 75 % đảng viên tham gia cuộc "trưng cầu đảng ý" muốn ông ta tiếp tục làm thủ lĩnh đảng FvD. ("76 procent van de stemmers wil dat Baudet partijleider blijft.")

Theo một nhà bình luận Hòa Lan thì cơn đại dịch Corona là nguyên nhân chính đưa đến khủng hoảng trong đảng FvD. Nhà bình luận này phân tích rằng khi xã hội bình an vô sự thì Baudet và đảng FvD có thể lôi cuốn cử tri bằng những lời phát ngôn quá khích, vì trong thâm tâm họ, họ không tin rằng một ngày nào đó họ sẽ phải đứng ra gánh trọng trách lèo lái quốc gia vượt qua những khó khăn tương tự như cơn đại dịch Corona. Chính cơn đại dịch đã cho thấy sự rỗng toét của Baudet. Một quốc gia đang gặp hoạn nạn cần người có khả năng điều hành việc nước chứ không cần một kẻ đại ngôn. Điều này được phản ánh qua sự mất hậu thuẫn của cử tri trong các cuộc thăm dò dân ý. Số ghế trong Hạ Nghị Viện mà đảng FvD được dự đoán có thể thắng được ngày càng giảm dần.

Vì Baudet dường như đã mất khả năng lôi cuốn cử tri, nên các đồng chí của ông đã tiến hành một cuộc “cách mạng cung đình” như đã nói ở trên. Những lời phát ngôn mang tính chất kỳ thị chỉ là một cái cớ, vì chuyện này là điều ai trong đảng FvD cũng biết, nhưng không ai muốn nói đến trong lúc đảng còn đang lên như điều gặp gió.

Như thế thì, căn cứ vào những gì chúng ta biết hôm nay, đảng FvD sẽ tham gia vào cuộc tranh cử đầu năm 2021 như một đảng có lãnh tụ, có đảng viên, nhưng thiếu cán bộ, vì phần lớn cán bộ, như đã nói, đã ly khai ra khỏi đảng này.

Đảng CDA

Sự tranh chấp trong đảng FvD vừa chấm dứt vào đầu tháng Mười Hai thì một diễn biến không kém quan trọng lại xảy ra trong đảng CDA, một diễn biến có vẻ như trái ngược với lời bình luận về nguyên nhân sâu xa phía sau sự tranh chấp trong đảng FvD.

Đứng trước kỳ bầu cử năm 2021, ông Wopke Hoekstra, hiện đang làm Bộ Trưởng Bộ Tài Chính trong Nội Các Rutte III, được xem như là người dẫn đầu liên danh lý tưởng của đảng này. Là một người thuộc cánh hữu của đảng CDA, ông Hoekstra được cho là có khả năng cạnh tranh với các chính trị gia hữu khuynh như Thủ Tướng Mark Rutte và Thierry Baudet để giành cử tri về cho CDA. Nếu như ông Hoekstra muốn, thì có lẽ ông đã trở thành người dẫn đầu liên danh CDA một cách dễ dàng. Thế nhưng ông Wopke Hoekstra tuyên bố không muốn nắm vai trò đó. Theo ông thì ông là một nhà điều hành, một người quản trị công quyền (“bestuurder”) chứ không phải là một nhà chính trị chuyên nghiệp (“beroeps-politicus”).

Do sự khước từ của ông Hoekstra nên vào mùa hè năm 2020 đảng CDA đã phải tổ chức một cuộc bầu cử trong nội bộ để chọn người dẫn đầu liên danh. Ông Hugo de Jonge, hiện đang là Bộ Trưởng Bộ Y Tế mang trách nhiệm điều hành công cuộc chống đại dịch Corona, là người thắng cử. Tuy nhiên chiến thắng của ông quá mong manh, nên nó đã gây thiệt hại cho uy tín của ông. Những kẻ thua cuộc chỉ khẩu phục chứ không tâm phục.

Ông De Jonge đảm nhận vai trò nói trên trong lúc sự đồng thuận trong xã hội về các biện pháp chống đại dịch Corona không còn vững chắc như hồi đầu năm 2020. Những biện pháp do chính quyền đưa ra ngày càng gặp nhiều phản đối.

Những sự chỉ trích gay gắt mà ông De Jonge phải hứng chịu trong cương vị Bộ Trưởng điều hành chiến dịch chống đại dịch đã khiến cho đảng CDA ngày càng mất sự ủng hộ của cử tri, theo kết quả của các cuộc thăm dò dân ý. Do áp lực trong đảng leo thang, nên đầu tháng Mười Hai, ông De Jonge đã tuyên bố rời bỏ vai trò người dẫn đầu liên danh CDA và cũng rời liên danh đó luôn.

Với sự ra đi của ông De Jonge, ông Wopke Hoekstra lại phải chịu áp lực đứng ra nhận trách nhiệm làm người dẫn đầu mới, một điều mà ông đã chấp nhận. Trên nguyên tắc thì những đảng viên khác của đảng CDA có quyền tranh giành vai trò nói trên với ông một cách danh chính ngôn thuận, nhưng hiện giờ thì không có ai nghĩ rằng điều đó sẽ xảy ra. Ông Wopke Hoekstra, do đó, sẽ dẫn đầu liên danh CDA trong kỳ bầu cử Hạ Nghị Viện năm 2021.

Đảng D66

Cũng như các đảng khác, đảng D66, một đảng đang cầm quyền trong liên minh thân chính ủng hộ Nội Các Rutte III, đã chọn một người dẫn đầu liên danh cho kỳ bầu cử đến. Đó là bà Sigrid Kaag, hiện đang làm Bộ Trưởng Ngoại Thương và Hợp Tác Phát Triển (“Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking”). Cũng vào đầu tháng Mười Hai, trong vai trò nữ thủ lĩnh của một đảng cấp tiến, bà Kaag đã phải đối đầu với lời tố cáo rằng một nam đảng viên có nhiều ảnh hưởng trong đảng đã sách nhiễu tính dục trong một thời gian dài một số nữ đảng viên của đảng này.

Khi biết được lời tố cáo nói trên, bà Kaag đã yêu cầu Ban Điều Hành Trung Ương của D66 mở một cuộc điều tra độc lập về lời tố cáo đó và kêu gọi sự lên tiếng của những nữ đảng viên bị rơi vào tình trạng tương tự. Nam đảng viên bị tố cáo nói trên đã phủ nhận lời cáo buộc và tuyên bố sẽ hợp tác với cuộc điều tra đang được chuẩn bị.

13/12/2020

(Ông Năm Chuột tổng hợp các sự kiện và ý kiến lấy từ báo chí, đài phát thanh, đài truyền hình và mạng lưới thông tin toàn cầu.)

Tin Thế Giới

RFI: Chuyên gia Mỹ : Trung Quốc « ngang nhiên » tuần tra các vùng biển của Việt Nam và Philippines

Báo cáo của Sáng kiến Minh bạch Hàng hải châu Á (AMTI) thuộc Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược Quốc tế (CSIS) có trụ sở tại Hoa Kỳ công bố hôm qua 04/12/2020, lần đầu tiên đã xác nhận việc tàu hải cảnh Trung Quốc xâm nhập Bãi Tư Chính (Vanguard Bank) của Việt Nam từ ngày 01/07 đến 01/12/2020.

Một chiếc tàu hải cảnh lớn mang số hiệu 5204 đã phát tín hiệu nhận dạng (AIS) từ Bãi Tư Chính, khu vực nằm trọn trong vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) của Việt Nam trong suốt bốn tháng. Thậm chí ngày 02/11 chiếc tàu này còn ngang nhiên tiến sát khu vực cụm nhà giàn DK1 của Việt Nam, chỉ cách có 5 hải lý, và thường xuyên lờ xung quanh lô dầu khí 06-01. Sự kiện này trùng hợp với quyết định của Hà Nội hủy bỏ việc khoan thăm dò tại lô này.

Sở dĩ tàu Trung Quốc dễ dàng tiến hành vòng tuần tra mới tại Bãi Tư Chính là nhờ lập căn cứ trên Đá Chữ Thập, chiếm được của Việt Nam sau trận hải chiến Trường Sa năm 1988. Thủ đoạn quỷ nhiễu của tàu hải cảnh 5204 ở Bãi Tư Chính cũng giống như việc áp sát giàn khoan của Malaysia ở bãi cạn Luconia, chứng tỏ đây là một chiến thuật hãn hoi.

Vẫn theo AMTI, đại dịch Covid-19 đã không ngăn cản hoặc kềm hãm bớt Trung Quốc triển khai các tàu tuần duyên « xung quanh các địa điểm mang tính biểu tượng quan trọng » ở Biển Tây Philippines, kể cả việc thâm nhập vào vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) của Philippines ở các bãi cạn Scarborough và bãi Cỏ Mây (Second Thomas Shoal).

Qua phân tích dữ liệu hệ thống nhận dạng tự động (AIS), chuyên theo dõi vị trí tàu thuyền trên biển mà trang mạng Marine Traffic thu thập được, AMTI ghi nhận trong khoảng thời gian từ ngày 01/12/2019 – 30/11/2020, các đội tàu tuần duyên của Trung Quốc không chỉ duy trì « sự hiện diện lâu dài » tại những bãi cạn Scarborough, bãi Cỏ Mây và bãi Luconia, mà còn dường như đã « gia tăng tần số tuần tra » tại

những khu vực này trong suốt giai đoạn dịch bệnh.

PUBLICITÉ

Cụ thể là 287 trong số 366 ngày gần đây, ít nhất có một và thường là hai tàu cảnh sát biển Trung Quốc phát sóng tín hiệu tự bãi cạn Scarborough. AMTI cho rằng đây là « một mức tăng đáng kể » so với 162 ngày trong năm 2019.

Theo nhận định của AMTI, « việc các tàu tuần tra Trung Quốc phát sóng thường xuyên hệ thống nhận dạng tự động từ những bãi cạn trên, vốn dĩ không thuộc chủ quyền của Trung Quốc, cho thấy là Bắc Kinh cố ý đánh đi tín hiệu đòi hỏi chủ quyền của mình ».

AMTI còn ghi nhận rằng điều đáng chú ý là bãi Tư Chính, ngoài khơi đông nam của Việt Nam cũng đã được bổ sung vào trong lộ trình tuần tra thường xuyên của tuần duyên Trung Quốc. Đây là địa điểm gây căng thẳng giữa Việt Nam và Trung Quốc trong nhiều tháng liên quan đến các hoạt động thăm dò, khai thác dầu khí của Hà Nội trong năm 2019.

Từ những quan sát trên, các nhà phân tích của AMTI cho rằng đại dịch Covid-19 là một tấm bình phong che giấu cho việc thực hiện các hành động hung hăng của Trung Quốc đòi hỏi chủ quyền trên gần hầu hết diện tích Biển Đông, kể cả những vùng lãnh hải phía Tây thuộc chủ quyền Philippines.

RFI: Brexit: Anh và EU tái tục đàm phán thương mại

NGUỒN HÌNH H,PA MEDIA AND REUTERS.

Vẫn còn "một thỏa thuận phải thống nhất" giữa Anh và EU về thương mại hậu Brexit, một bộ trưởng nói với BBC trước khi các cuộc đàm phán chuẩn bị được nối lại.

Tuy nhiên, Bộ trưởng Môi trường George Eustice cho biết "các điểm khó đàm phán" về

đánh bắt cá và các quy tắc kinh doanh vẫn còn đó.

Trưởng đoàn đàm phán Vương quốc Anh Lord Frost đang trên đường đến Brussels để đàm phán trong lúc hạn chót cho một thỏa thuận đang đến gần.

Ngoại trưởng Ireland cho biết việc đạt được một thỏa thuận là "vì lợi ích của tất cả".

Một trong những bất đồng là quyền tiếp cận các vùng biển của Vương quốc Anh đối với các đội tàu đánh cá của EU - một chủ đề đã bùng ra vào tuần trước, với việc Anh cáo buộc EU đưa ra các yêu cầu thêm "vào phút chót".

Thêm nữa là cần có những biện pháp gì để đảm bảo một "sân chơi bình đẳng" cho các doanh nghiệp hai bên.

Nếu không đạt được thỏa thuận, việc kiểm tra biên giới và thuế sẽ được áp dụng đối với hàng hóa đi lại giữa Anh và EU vào cuối năm nay.

NGUỒN HÌNH ẢNH, GETTY IMAGES

Thủ tướng Boris Johnson và Chủ tịch Ủy ban Châu Âu Ursula von der Leyen nói sẽ nói chuyện lại vào thứ Hai 6-12-2020

Ông Eustice nói với BBC: "Vẫn còn một thỏa thuận phải hoàn tất, nhưng không thể phủ nhận rằng cuối tuần trước là một bước thụt lùi khá lớn."

Ông nói thêm: "Những điểm mấu chốt vẫn còn - là những điểm khá cơ bản. Chúng tôi đã nói rõ ràng rằng chúng tôi chỉ có thể thực hiện một thỏa thuận nếu thỏa thuận đó tôn trọng chủ quyền của chúng tôi."

Ông Eustice nói: "Tôi nghĩ rằng chúng ta có thể đang ở trong giai đoạn vài ngày cuối cùng để quyết định liệu có thể có đạt một thỏa thuận hay không."

"Tất nhiên, nếu không khí đàm phán ấm lên trở lại và thực sự đạt được tiến bộ lớn và chỉ phải giải quyết về tiểu tiết, thì có nghĩa là luôn có thể tìm kiếm thêm thời gian, tức là luôn có thể gia hạn."

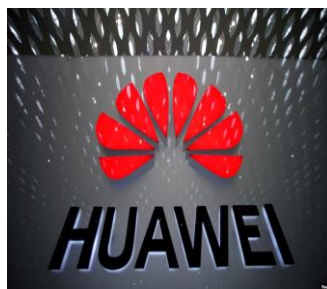
"Nhưng tôi nghĩ trừ khi chúng ta có thể giải quyết những khúc mắc khá cơ bản đó vào lúc này, thì chúng ta sẽ phải quyết định về lập trường của mình trong vài ngày tới."

Cuộc họp hôm Chủ nhật diễn ra sau cuộc hội đàm giữa Thủ tướng Boris Johnson và Chủ tịch Ủy ban Châu Âu Ursula von der Leyen vào thứ Bảy.

Trong một tuyên bố chung sau đó, họ cho biết quyền khai thác cá, quy tắc cạnh tranh và cách thức thực thi bất kỳ thỏa thuận nào vẫn còn nhiều vấn đề và rằng "không có thỏa thuận nào

khả thi nếu những vấn đề này không được giải quyết".

VOA:Giáo sư người TQ nhận tội nói dối FBI trong vụ án liên quan tới Huawei

Một giáo sư người Trung Quốc bị các công tố viên Mỹ cáo buộc giúp đánh cắp công nghệ của Mỹ để làm lợi cho công ty Huawei Technologies của Trung Quốc ngày thứ Sáu đã

nhận tội nói dối FBI, nhưng dự kiến sẽ được cho trở về nước sau khi các công tố viên quyết định không truy cứu một cáo buộc nghiêm trọng hơn.

Giáo sư Bo Mao bị buộc tội âm mưu lừa đảo công ty CNEX Labs ở Thung lũng Silicon và đối mặt với 20 năm tù. Ông là giáo sư thỉnh giảng tại Đại học Texas khi bị bắt vào tháng 8 năm 2019.

Ông Mao, 37 tuổi, tuyên bố tội đối với cáo buộc nhẹ hơn là phát biểu sai trái khi xuất hiện qua video trước Thẩm phán Liên bang Pamela Chen ở Brooklyn. Ông dự kiến sẽ bị kết án cho khoảng thời gian đã thụ án và rời khỏi Mỹ vào ngày 16 tháng 12. Ông bị giam giữ trong sáu ngày sau khi bị bắt.

Ông Mao ban đầu bị cáo buộc đã kí một thỏa thuận với một công ty không xác định để sử dụng bằng mạch của công ty cho nghiên cứu và chia sẻ thông tin có bản quyền này với một công ty Trung Quốc. Các mô tả cho thấy công ty đầu tiên là CNEX Labs và công ty thứ hai là Huawei, Reuters cho biết.

Vụ bắt giữ ông Mao diễn ra trong lúc Bộ Tư pháp Mỹ đang trấn áp ảnh hưởng của Trung Quốc trong các trường đại học vì các hoạt động tình nghi là gián điệp và đánh cắp tài sản trí tuệ của chính phủ Trung Quốc.

Vụ bắt giữ cũng diễn ra trước khi các công tố viên liên bang ở Brooklyn bổ sung các cáo buộc đánh cắp bí mật thương mại vào bản cáo trạng năm 2018 của họ nhắm vào Huawei, một công ty sản xuất thiết bị viễn thông.

Vụ án nhắm vào Huawei đang chờ xử lý ở Brooklyn. Vào năm 2018, công ty và giám đốc tài chính của họ, Mạnh Văn Chu, bị buộc tội lừa dối các ngân hàng về hoạt động kinh doanh ở Iran. Các cáo buộc được bổ sung vào tháng 2 bao gồm đánh cắp bí mật thương mại của CNEX. Huawei đã tuyên không có tội. ●

Thế Truyền tổng hợp

Tin Việt Nam

RFA: TNLТ Trần Huỳnh Duy Thức tuyệt thực lần thứ 2 trong liên tiếp 2 tháng

TNLТ Trần Huỳnh Duy Thức tại phiên tòa ở TP Hồ Chí Minh hôm 20/1/2010 AFP.

Hôm 2 tháng 12 năm 2020 đã là ngày thứ 9 tù nhân lương tâm (TNLT) Trần Huỳnh Duy Thức tuyên bố "tuyệt thực đến chết" trong Trại giam số 6 - Thanh Chương, Nghệ An để yêu cầu Tòa án Nhân dân Tối cao Việt Nam trả lời đơn thư về việc miễn hình phạt tù còn lại của ông theo Bộ luật hình sự 2015.

Đây là lần thứ 2 trong vòng liên tiếp 2 tháng ông Thức tuyệt thực trong trại giam để đòi hỏi Tòa án trả lời đơn thư của mình nhưng chưa được đáp ứng.

Ông Trần Huỳnh Duy Tân, em trai của người tù chính trị đang thụ án đến năm thứ 12 kể lại cuộc thăm gặp với phóng viên Đài Á Châu Tự Do như sau:

"Hôm 30 tháng 11 vừa rồi, gia đình lên thăm thì ảnh nói là ảnh đã tuyệt thực sang tới ngày thứ 7 rồi, thì hôm nay là ngày thứ 9.

Hôm đó sức khỏe của anh cũng đã yếu nhiều rồi, anh đi thì cũng cần phải có người dắt ra và huyết áp thì tụt xuống.

Cân nặng như anh nói thì cũng đã giảm cả ba ký rưỡi (3.5 kg) rồi và hôm nay tình hình ở trong đó sẽ còn khó khăn hơn nữa.

Việc tuyệt thực của anh lần này đó là anh buộc Tòa án nhân dân tối cao phải có trả lời cho anh về cái đơn yêu cầu của anh đã gửi hơn 2 năm rồi."

Theo ông Tân, từ tháng 7 năm 2018, anh trai của ông đã gửi đơn lên Tòa án nhân dân tối cao yêu cầu miễn hình phạt còn lại, lý do theo ông là

cáo buộc hành vi "chuẩn bị hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân" theo điều 109 Bộ luật hình sự mới 2015 chỉ có mức án từ 1 đến 5 năm. Phóng viên RFA gọi điện thoại đến các số liên lạc của Tòa án nhân dân Tối cao và Trại giam số 6 vào chiều ngày 2-12 nhưng không có người nhắc máy.

Chúng tôi cũng đã gửi một email đến Tòa án nhân dân tối cao để đề nghị họ bình luận về vụ việc thế nhưng đến nay vẫn chưa nhận được phản hồi.

Ông Trần Huỳnh Duy Thức cũng thông qua gia đình gửi lời nhắn như một lời trần trối:

"Xin lỗi ba, cả nhà và mọi người.

Tôi xin lỗi vì đã không đi được đến thành công với các bạn, hãy tiếp tục con đường khai sáng cho dân tộc và cho nhân loại, các cuộc đấu tranh cần hướng đến thượng tôn Quyền Con Người, hãy tận dụng sự ra đi của tôi để đẩy cuộc đấu tranh này đến cuối cùng trong năm nay và năm sau.

Cảm ơn mọi người, tôi sẽ luôn nhớ theo các bạn."

Ông Trần Huỳnh Duy Thức sinh năm 1966 bị bắt vào tháng 5-2009 với cáo buộc ban đầu là "trộm cướp viễn thông".

Đến ngày 20-1-2010, ông Thức bị tuyên án 16 năm tù giam cùng với các án nặng nề khác đối với các ông Lê Công Định, Lê Thăng Long và Nguyễn Tiến Trung với cáo buộc tội danh "hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân" theo điều 79 bộ Luật Hình sự cũ.

Hồi tháng trước, ông Thức cũng đã tuyệt thực khoảng 10 ngày và chỉ dừng tuyệt thực khi gia đình cho biết thông qua điện thoại rằng, đã phát động chiến dịch pháp lý để đòi miễn hình phạt tù còn lại cho ông.

RFA: Ông Nguyễn Đức Chung bị đề nghị khai trừ đảng; sức khỏe bình thường

Ông Nguyễn Đức Chung - Cựu chủ tịch UBND TP Hà Nội AFP.

Ủy ban Kiểm tra Trung ương đảng cộng sản Việt Nam tại cuộc họp chiều 3/12 đã ra thông

báo đề nghị Bộ Chính trị xem xét khai trừ ông Nguyễn Đức Chung ra khỏi đảng. Thông tin trên được truyền thông nhà nước Việt Nam loan vào cùng ngày.

Theo tin, Ủy ban kiểm tra (UBKT) cho rằng ông Nguyễn Đức Chung, nguyên bí thư ban cán sự đảng, nguyên Chủ tịch UBND thành phố Hà Nội

hiện đang bị khởi tố, tạm giam và đình chỉ sinh hoạt đảng, đã vi phạm rất nghiêm trọng qui định của đảng, pháp luật nhà nước về bảo vệ bí mật nhà nước, vi phạm những điều đảng viên không được làm, ảnh hưởng xấu đến uy tín của đảng do đó cần phải bị khai trừ đảng.

Trong ngày 2/12, tại cuộc họp báo chính phủ thường kỳ, ông Tô Ân Xô, chánh văn phòng Bộ Công an cho truyền thông nhà nước VN biết tình hình sức khỏe của ông Nguyễn Đức Chung hiện không có gì đặc biệt hay bệnh gì nghiêm trọng.

Ngoài ra, ông Tô Ân Xô còn nói cựu chủ tịch UBND thành phố Hà Nội, hiện đang trong quá trình bị điều tra xử lý các vụ án khác nhau.

Cụ thể, ông Xô nói, đến ngày 11-12, Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội sẽ mở phiên tòa sơ thẩm xét xử kín ông Chung và các đồng phạm trong vụ án "chiếm đoạt tài liệu bí mật nhà nước".

Còn 2 vụ án khác về buôn lậu, trốn thuế tại Công ty Nhật Cường và vụ mua độc quyền hóa chất Redoxy-3C cơ quan điều tra đang tiếp tục thu thập, điều tra thông tin, chứng cứ.

Liên quan đến vụ chiếm đoạt tài sản bí mật nhà nước, ông Tô Ân Xô cho biết kết luận điều tra, ông Chung sử dụng SIM điện thoại di động của Nga. Tuy nhiên ông Xô nhận định: Việc sử dụng SIM của Nga là quyền cá nhân của ông ấy. Người bình thường cũng có thể sử dụng nhiều SIM khác nhau.

Trước đó, hôm 27/11, mạng báo Zing dẫn cáo trạng của vụ án "chiếm đoạt tài liệu bí mật nhà nước" cho biết, ông Nguyễn Đức Chung được đề nghị giảm án do có "tiền sử bị bệnh tâm thần".

VOA: Nhà văn Phạm Thành bị đưa vào viện tâm thần, gia đình lo ngại

Nhà văn Phạm Thành, Photo Facebook Nguyễn Nghiêm.

Nhà văn Phạm Thành, chủ trang blog Bà Đàm

Xòe, đã bị chuyển từ trại tạm giam sang bệnh viện tâm thần. Người nhà của nhà văn bất đồng chính kiến cho VOA biết động thái này gây

thêm hoang mang và lo lắng cho gia đình khi nhà chức trách thông báo mục đích việc nhập viện là để "giám định và kiểm tra sức khỏe."

Nhà văn Phạm Thành, tên đầy đủ là Phạm Chí Thành, 68 tuổi, bị bắt vào ngày 21/5/2020 với cáo buộc "Tuyên truyền chống Nhà nước" theo Điều 117 Bộ luật Hình Sự năm 2015. Ông bị bắt

chỉ vài tháng sau khi viết sách chỉ trích Tổng Bí thư – Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng.

Từ Hà Nội, bà Nguyễn Thị Nghiêm, vợ của nhà văn Phạm Thành, nói với VOA:

"Ngày 24/11, họ chuyển anh ấy từ trại số 1 Hỏa Lò thuộc Công an thành phố Hà Nội đến Viện pháp y Tâm thần Trung ương ở huyện Thường Tín.

"Ngày 25/11, Điều tra viên báo với tôi rằng như vậy. Trong lòng tôi rất hỗn loạn. Tôi không biết làm thế nào cả.

"Tôi sống với anh ấy bao nhiêu năm thì tinh thần, sức khỏe của anh ấy bình thường, không có vấn đề gì về tâm thần cả. Bây giờ chuyển xuống Viện thì tôi không rõ họ thẩm định sức khỏe hay làm gì khác."

VOA đã liên lạc Công an thành phố Hà Nội và Viện pháp y Tâm thần Trung ương ở huyện Thường Tín để tìm hiểu về việc chuyển viện này của ông Thành nhưng chưa được phản hồi.

Bà Nghiêm cho biết hôm 27/11 bà có đến Viện đã gửi tiền lưu ký và quà nhưng không được gặp trực tiếp ông Thành. Bà viết trên Facebook: "Tôi vô cùng lo lắng nếu có sự cố bất ổn xảy ra."

Bà Nghiêm bày tỏ sự lo ngại với VOA:

"Tôi rất lo ngại một việc là chồng tôi vào viện tâm thần đó mà anh ấy không mắc bệnh. Người ta hành xử cho dùng thuốc men về tâm thần thì tôi rất lo ngại.

"Tôi kêu gọi công an và nhà chức trách rằng [chồng tôi] không có bệnh thì không làm thế nọ thế kia, áp chế đối với chồng tôi. Không nên có những hành xử không tốt hay gây lo ngại cho gia đình."

"Tôi cũng kêu gọi trả tự do cho chồng tôi bởi vì chồng tôi không có tội gì cả," bà Nghiêm nói.

Truyền thông Việt Nam cho rằng ông Phạm Thành là "kẻ chống phá Đảng, Nhà nước có hệ thống."

Vào tháng 9/2019, ông Thành cho ra mắt cuốn sách "Nguyễn Phú Trọng: Thế thiên hành đạo hay Đại nghịch bất đạo" được xuất bản ở nước ngoài và phát hành trên mạng xã hội. Có nhiều đồn đoán trên Facebook rằng nhà văn Phạm Thành bị bắt là vì cuốn sách này.

Nhà báo Phạm Thành có nhiều năm làm việc cho Đài Tiếng Nói Việt Nam (VOV), tự ứng cử Đại biểu Quốc hội năm 2016, và đồng thời là tác giả của sách Nền Kinh tế Thị trường Định hướng XHCN Xuống hố cả lũ và tiểu thuyết Cò hồn Xả nghĩa. ●

Thế Truyền tổng hợp

Phỏng Vấn Thuyền Nhân

Lời giới thiệu: Dưới đây là bài phỏng vấn đầu tiên bằng tiếng Hòa Lan của loạt bài phỏng vấn các cựu thuyền nhân Việt Nam tại Hòa Lan. Trong khi thực hiện dự án, chúng tôi đã tiếp xúc với giới trẻ và nhận nhiều sự ủng hộ.

Nhiều bạn trẻ nói là mình chưa bao giờ được nghe cha mẹ kể lại những câu chuyện như vậy. Những câu chuyện này không những gây xúc động, để lại ấn tượng mà còn là nguồn cảm hứng giúp cho hai thế hệ hiểu nhau hơn nữa.

Trong chiều hướng này, chúng tôi thử nghiệm bằng cách vận động thế hệ thứ hai phỏng vấn thế hệ thứ nhất với những góp ý của bạn vận động để bài phỏng vấn có hiệu quả hơn.

Bài phỏng vấn dưới đây đặc biệt hơn nữa, vì đây là một cuộc trò chuyện giữa một người cha và con trai của mình. Ông Hoàng Long Thái Hà, sinh năm 1950, là cựu quân nhân quân lực Việt Nam Cộng Hòa thuộc Phòng 7, Bộ Tổng Tham Mưu, đến Hòa Lan từ năm 1980 kể chuyện cho con trai về cuộc sống của ông trước và sau khi đến Hòa Lan, ông cũng cho con trai biết những ước nguyện của mình, biết lý do về những sự chọn lựa của mình, mà chính con trai ông đã không hiểu và chưa dám hỏi nếu không có lần trò chuyện này.

Bài phỏng vấn thực hiện bằng tiếng Hòa Lan để giúp thế hệ thứ hai có điều kiện tìm hiểu..

Interview met de heer Hoàng Long Thái Hà Geïnterviewd door eigen zoon Long Hoang

1. Hoe was uw jeugd toen de oorlog nog niet uitbraak? Hoe woonde u? Was er altijd genoeg voedsel? Voelde u veilig op straat? Hoe veranderde dat tijdens de oorlog?

Ik ben in 1950 geboren in Noord-Vietnam. Na 1954 evacueerde mijn familie naar Zuid-Vietnam. De reden dat mijn ouders vertrokken naar Zuid-Vietnam is dat ten eerste mijn familie katholiek was. De communisten zijn atheïst en er is onder het communisme geen vrijheid van godsdienst. Ten tweede is het leven onder het communisme ook verschrikkelijk. Mensen mogen niks doen. Alleen luisteren, hard werken en niks verdienen. Daarnaast was ons katholieke dorp Duyên Lãng in Thái Bình bevriend met de Fransen tijdens hun bezetting van Vietnam.

Toen mijn vader in militaire dienst moest, verhuisden we naar Midden-Vietnam. Het leven was er veel beter dan in Noord-Vietnam. Er was daar altijd genoeg voedsel, je mocht naar school, en je mocht bouwen wat je wilt. Je mocht alles.

Vanwege de burgeroorlog moest je als je niet goed studeerde in dienst van het Zuid Vietnamese leger. Als je bleef zitten, moest je in militaire dienst. Vechten tot je dood. In totaal heb ik 5 jaar, van 1970 tot 1975, in dienst gezeten. Ik ben in Pleiku gedetacheerd bij de Generale Staf, unit 7. In februari 1975 ben ik gearresteerd door de Noord-Vietnamezen, toen ik van Pleiku naar Phú Bồn evacueerde. Ik heb toen drie maanden in een heropvoedingskamp gezeten. Toen was

het nog niet heel erg, omdat ik voor de val van Saigon in het kamp had gezeten. Daarna heb ik een papiertje gekregen waarop stond dat ik was vrijgelaten. Ik moest me toen melden bij het plaatselijk politiebureau om te vertellen dat ik in het Zuid Vietnamese leger heb gevochten en wat ik had gedaan. Ik heb echter niks gezegd over wat ik vroeger had gedaan. Ik had het bewijs dat ik ben vrijgelaten en dat is genoeg. Als ik dat wel had gezegd dan was de kans dat ik weer terug moest. Ik had de gok genomen dat ze niet achter mijn verleden kwamen.

2. Hoe was uw leven toen de communisten de macht overnam?

Het was een verschrikkelijke tijd. Ik moest werken zonder iets te verdienen. Ze organiseerden de nieuwe economische zone waar jonge mensen daar naartoe moesten komen om te werken en huizen te bouwen, zonder iets te verdienen. Ik heb geprobeerd daar onderuit te komen door aan een lerarenopleiding te beginnen, maar dat is niet gelukt. Mijn ouders hebben toen hun bezittingen in Midden-Vietnam verkocht en keerden toen naar Long Khánh in Zuid-Vietnam

3. Op welk moment hebt u besloten om te vluchten uit Vietnam?

Na vier jaar onder het communisme heb ik besloten om weg te gaan. Ik mocht helemaal niks. Ik mocht niet verder studeren. Ik mocht echt helemaal niks. Alleen maar werken voor de staat. Ik dacht hier ga je door, hier heb je helemaal niks. Het is beter om een andere toekomst te

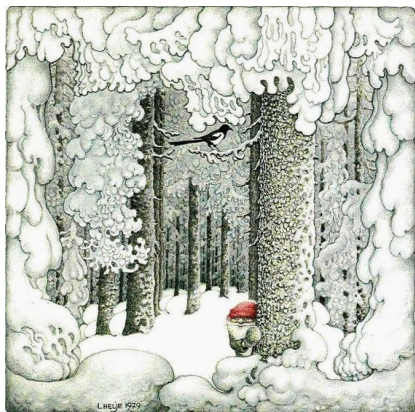
zoeken. Ik heb vier keer geprobeerd om te vluchten. Ik heb in 1980 besloten het nog één keer te proberen, anders zou ik blijven.

4. Hoe voelde het om uw familie achter te laten in Vietnam? Hebt u in die tijd spijt gehad?

Mijn vader is de enige die het wist. Hij zei tegen me als je weg wil, dan zal ik je ermee helpen.

Toen ik hier net was had ik heel veel spijt. Ik was helemaal alleen. Ik werkte, maar daarnaast had ik helemaal niemand.

De overheden in Nederland wilden niets van me

hebben. Toen ik me bij de gemeente Fijnaart voor de verhuizing wilde registreren, zeiden ze meteen: je komt hier zeker om geld vragen. Terwijl ik daar helemaal niet voor kwam.

Ik ben eerst terecht gekomen in Leerdam, daarna ben ik een paar maanden naar Maastricht gegaan en vervolgens naar Middelharnis. Na 9 maanden leren van de Nederlandse taal ben ik naar Ridderkerk gegaan. Ik heb 5 jaar in Ridderkerk gewoond.

5. Waarom koos u ervoor om naar Nederland te gaan in plaats van een ander land? Uw broer is bijvoorbeeld naar de Verenigde Staten gegaan.

De boot waar ik op vluchtte werd opgepikt door een Nederlandse bevoorradingsboot van een booreiland. Volgens de UNHCR moest het land waaronder de boot voer, voor die vluchtelingen zorgen. Na drie maanden in Singapore, ben ik in 1980 naar Nederland gekomen. Dus het was geen bewuste keuze.

Mijn broer is twee jaar na mij gevlucht. Hij verbleef twee jaar in de Filipijnen voordat hij naar Amerika ging.

6. Hoeervaarde u de vlucht? Hoe was de situatie op de boot? Hoelang duurde het? Voelde u er veilig?

De situatie op de boot was heel slecht. Erg was geen voedsel. Er werd gezegd dat je niks hoefde mee te nemen en dat op de boot zou alles aanwezig zijn. In werkelijkheid kregen we maar een klein kommetje soep en een paar kleine glaasjes water per dag.

De kapitein was geen echte kapitein. Het systeem werkte zo dat als je je opgaf als kapitein, je de boot kon besturen en je daarom niet hoefde te betalen. Hij was oorspronkelijk piloot en kon niet zwemmen. Tijdens de reis kwamen we een Russisch schip tegen. Ze vertelde ons in het Engels: we komen jullie niet redden. We waren wanhopig. Een paar mensen sprongen in het water om naar het Russische schip te zwemmen. De kapitein deed toch een poging om aan het Russische schip te komen door ernaartoe te zwemmen. Hij is hierdoor overleden. We hebben zijn lichaam opgepikt en hebben we hem na drie dagen op zee begraven.

Uiteindelijk waren we zes/zeven dagen op zee. Ik voelde me pas veilig toen ik was opgepikt door de bevoorradingsboot

7. Had u ooit het idee om terug te keren naar Vietnam?

Nee. Het leek me zonde om terug te keren. Bovendien voelde ik mij vrij in Nederland.

8. Hoe waren de eerste jaren in Nederland? Had u veel contact met en kreeg u de hulp van de Vietnamese gemeenschap? Is dat contact in de loop der jaren veranderd?

Ik kwam hier toen ik 30 was. Ik wilde mijn opleiding rechten vervolgen aan de Erasmus Universiteit. Daarvoor moest ik eerst twee jaar Nederlands leren. Daarna twee jaar Duits, omdat de meeste documentaires toen in het Duits waren. Dat was voor mij te moeilijk.

Ik had wel wat contact met de Vietnamese geloofsgemeenschap, maar ik kreeg daar geen hulp van. Ze waren een jaar eerder dan mij gevlucht. Een paar keer per jaar had ik daar contact mee. Tijdens de kerst en Vietnamese nieuwjaar en een paar andere dagen waar ik mensen ontmoette. Ik ken de Associatie van Vietnamese Vluchtelingen in Nederland (AVVN) en lees ook hun tijdschrift dat door iemand van de familie is geabonneerd. Ik ging weleens met AVVN in Den Haag gedemonstreerd. Ik heb wel de behoefte om meer contact te hebben met andere Vietnamezen.

9. Hoe kijkt u nu tegen de Vietnamese gemeenschap in Nederland?

De Vietnamese gemeenschap in Nederland: soms goed, soms slecht. Een goede kant is dat Vietnamezen heel hard werken. Ze willen niet stilzitten. Maar er is ook een kleine groep die willen profiteren daarvan en die zelf niet willen werken. Maar de meeste willen hard en veel werken.

10. Wat vond u toen van de Nederlandse cultuur? En hoe is die in de tijd veranderd? En hoe is uw kijk erop veranderd?

Ik vond het heel goed. Ik had vrijheid. Ik kon alles doen. Ik kon alles zeggen.

Maar als je in een vreemd land woont, moet je je aanpassen aan de cultuur van dat land. Vergeet jouw eigen cultuur, dan kan je met iedereen omgaan. Dat is heel makkelijk. Andersom krijg je een probleem.

Ik vond het niet moeilijk om mijn cultuur los te laten, want de Vietnamese cultuur zit in mijn hart. Wij zijn hier in dit vreemde land opgenomen. We moeten ons aan deze cultuur aanpassen. Binnenhuis blijven we immers Vietnamezen.

11. Wat zijn echte Vietnamese normen en waarden? Hoe hebt u die aan uw kinderen proberen door te geven?

Kinderen moeten zorgen voor hun ouders op hun oude dag, maar ik kon dat niet. Het enige wat ik kon doen is geld dat ik verdiende, terug te sturen naar hen. Zij hebben alles voor mij gedaan, ik heb veel van hun gekregen. Geld was het enige wat ik kon teruggeven.

Ik kwam hier alleen. Ik heb jullie moeder in 1984 leren kennen tijdens een bedevaart naar Lourdes. Wij zijn in 1987 getrouwd en hebben twee kinderen gekregen. We hebben alles geïnvesteerd voor de kinderen. Onze oude dag is hier gelukkig goed. Dat is geen probleem. Jullie hoeven niet voor ons te zorgen. Wat ik graag zou willen is dat jullie

elkaar houden en elkaar niet loslaten. Ook zou ik willen dat jullie voor ons bidden als we er niet zijn. Hier hoeven jullie niet voor ons zorgen.

12. Hoe verschilt de opvoeding van uw kinderen met uw eigen opvoeding? En zijn er overeenkomsten?

Mijn opvoeding was heel anders. Mijn ouders waren arm. Ze hebben hard gewerkt om ons naar school te sturen, maar hebben pech gehad met het communisme.

Jullie hebben alles. Jullie hebben een kans om te studeren, en een goede toekomst. Daarom ben ik tevreden. Jullie hebben daar hard voor gewerkt en hebben geen verkeerde dingen gedaan om erbij te horen.

13. Toen ik klein was, werd er voor mijn gevoel, weinig met de kinderen over de oorlog gepraat. Was dat een bewuste keuze?

Met jullie heb ik niet over de oorlog gepraat. Jullie waren te klein om de oorlog te begrijpen. Als ik over de oorlog zou praten, dan zouden jullie ook alleen maar aan oorlog denken. Dat wilde ik niet. Later heb ik aan jullie meegegeven dat de Amerikanen naar Zuid-Vietnam zijn gekomen om de Zuid-Vietnamezen te helpen, zonder het idee om het land te willen koloniseren.

14. Vindt u het jammer dat uw kinderen nog nooit in Vietnam zijn geweest? En veel van uw familieleden nog nooit hebben ontmoet?

Ik vind het eigenlijk wel jammer. Maar ik hoop nog een keer met jou naar Vietnam te gaan om mijn familie te ontmoeten. Ook al heb ik niet veel meer, behalve een zus.

Jullie zijn nooit mee geweest omdat jullie vroeger altijd naar school moesten toen ik ging. Ook vond je moeder het niet leuk om te gaan.

15. Welke Vietnamese tradities zou u willen dat uw kinderen voortzetten?

Ik wil vooral dat jullie voor ons blijven bidden en van elkaar blijven houden. Dat jullie aan een goede toekomst bouwen.

16. Hoe vindt u dat Vietnam is veranderd?

Er is heel veel veranderd. Je mag tegenwoordig bijvoorbeeld overal heen reizen zonder eerst toestemming te vragen. Vroeger was dat anders en had je weinig bewegingsvrijheid. Sinds de val van het communisme in Oost-Europa krijgen mensen in Vietnam van de overheid meer mogelijkheden.

17. Bent u blij met hoe uw leven uiteindelijk is gelopen?

Jouw moeder en ik zijn heel tevreden over jullie. Iedereen zegt tegen immigranten dat ze hier komen profiteren, maar ik zie dat jullie goede diploma's hebben gehaald en gelijk aan het werk zijn gegaan. Dan kan niemand zeggen we hier zijn gekomen om te profiteren. Ik heb van 1981 tot 2017 gewerkt, zonder een uitkering te vragen. Dus ik ben tevreden. ●

Phỏng Vấn Thuyền Nhân

Trong khuôn khổ Dự Án thu thập dữ liệu để hình thành một bức tranh tổng quát tương đối đa diện của Cựu Thuyền Nhân Việt Nam đang định cư tại Hòa Lan, dưới đây là phần chính cuộc phỏng vấn ông Nguyễn Văn Đáo, được thực hiện bởi ông Nguyễn Hiền. Toàn văn bài phỏng vấn có thể xem ở website Cái Đình:

<http://www.caidinh.com/trangluu/phongvanthuyennhan/phongvannguyenvandao.htm>

Hỏi: Kính chào ông Nguyễn Văn Đáo, chúng tôi rất vui được ông nhận lời mời phỏng vấn. Trước tiên, xin ông cho biết sơ qua về ông và gia đình, ông hiện sống ở đâu và hoàn cảnh gia đình ông hiện nay ra sao?

Trả lời: Kính chào anh Nguyễn Hiền. Tôi hoan nghênh công trình của các anh, nên nhận lời mời phỏng vấn này. Vợ chồng tôi sống chung với gia đình người con thứ ba, tại thị xã Amersfoort.

Hỏi: Quả thực là chuyện hiếm có ở Hòa Lan.

Trả lời: Đây là một gia đình có ba thế hệ giống như Việt Nam lúc xưa. Già trẻ bên nhau, chúng tôi thấy vui vẻ, ấm cúng hơn...

Hỏi: Xin được trở lại từ đầu. Ông ra đi vào năm nào? Ông đi một mình hay đi cùng với gia đình? Chuyến đi có được suôn sẻ hay gặp nhiều nghịch cảnh? Và được tàu nào vớt?

Trả lời: Tôi vượt biên một mình cùng với những người bạn, vì không tin tưởng sẽ còn sống sót khi qua biển. Tôi chấp nhận dễ dàng cái chết để được tự do, nhưng tôi chưa đủ gan dạ phải nhìn vợ con tôi chết. Tôi là dân

miền sông nước nên tôi xử dụng thành thạo các loại ghe tàu đi sông. Tôi chưa hề đi biển, nhưng tự tin mình quen thủy tính, thủy lưu và sức gió, tôi nhận vai trò lái tàu. Thật ra đó chỉ là chiếc ghe cà dom mũi lái đều nhọn, bề ngang 1,5 mét, dài 4,5 mét. Các bạn tôi kiếm mua được một máy dầu lớn đặt trong khoang ghe và hai máy đuôi tôm bên ngoài. Các bạn khác chịu trách nhiệm mua xăng dầu, thức ăn và không bàn, chạy các giấy tờ lưu hành. Tôi là thầy giáo dạy sử địa, nên tôi dùng bản đồ dạy học để đi biển. Một anh bạn sĩ quan pháo binh Thủy Quân Lục Chiến phụ trách việc định hướng, chằm tọa độ vốn là “nghề của chàng”. Chúng tôi ra đi ngày 09-04-1979. Từ Tà Niên, Rạch Giá, chúng tôi theo tàu cá ra biển, rồi bắt hướng 230 độ mà đi. Khi thấy hòn Thổ Chu, chúng tôi chuyển qua hướng 190 độ. Chỉ sau 3 đêm và 2 ngày, chúng tôi đến căn cứ hải quân gần trại Tiếp Nhận Tỵ Nạn Songkhla (Miền cực nam Thái Lan). Trại này do bà Bùi Tuyết Hồng, phu nhân của đại sứ Hòa Lan tại Thái Lan, ông Frans van Dongen, thiết lập và đỡ đầu.

Hỏi: Thật là may mắn. Ông là người đã sớm có quyết định ra đi. Nguyên nhân nào đã đưa tới quyết định này?

Trả lời: Tôi là hiệu trưởng một trường trung học đệ nhứt cấp bé hạt tiêu ở nông thôn. Hiệu trưởng một trường như thế, nhưng ở nông thôn hẻo lánh, dưới con mắt của các anh du kích, thì tôi là một thứ gì “ghê gớm” lắm, nên tôi được gán cho một tội danh “có ảnh hưởng giới “ngụy quyền cao cấp”. Tôi bị bắt đi tù cải tạo, trại “ngụy quyền”. Trong tù, mỗi khi học xong một bài học chánh trị, phải viết bài “kiểm điểm, liên hệ bản thân”. Tôi viết hai chục lần y chang như bản đầu tiên. Họ đem các bản liên hệ bản thân so sánh để khai thác thêm. Chẳng có gì để khai thác thêm, chỉ là một thầy giáo vườn. Tôi được “ân xá” ngày 02-09-1978. Trong các phiên họp xóm làng để tuyển lao động cho việc đắp đường, đào kinh, tôi bị bắt buộc phải “tự nguyện, xung phong” lãnh trách nhiệm. Tôi vẫn bị quản chế vô thời hạn. Trong giấc ngủ, tôi cứ chiêm bao thấy nửa đêm bị công an đến nhà mời ra sau vườn thủ tiêu. Vì thế tôi quyết định ra đi.

Hỏi: Rồi từ Songkhla ông đã được đưa đến trại nào ở Hòa Lan? Vì sao ông chọn Hòa Lan làm nước định cư?

Trả lời: Như tôi đã nói bên trên, trại Songkla do vợ chồng bà Tuyết Hồng và ông Frans bảo trợ. Qua những lần tiếp xúc nói chuyện với vợ chồng ông, tôi cảm thấy Hòa Lan là quốc gia thích hợp với tôi. Ngoài ra, nếu định cư ở Hòa Lan, tôi có hy vọng nhanh chóng lập hồ sơ xin đoàn tụ với gia đình. Từ Trại Tiếp Nhận Tỵ Nạn Songkhla tôi được Cao Ủy Tỵ Nạn Liên Hiệp Quốc gởi đến Hòa Lan bằng phi cơ. Tôi đến Hòa Lan ngày 17-11-1979. Cán sự xã hội đón tôi và 4 người khác tại phi trường Schiphol và đưa về trại tỵ nạn De Steeg ở Arnhem.

Hỏi: Ông là một trong số những người đến Hòa Lan rất sớm. Bằng cách nào người Hòa Lan khi đó có thể hướng dẫn cho ông và những người trong trại về đời sống, về luật lệ xã hội Hòa Lan, tiếp xúc với các cơ quan? Có thông dịch không, hay mọi chuyện đều phải dựa vào ngoại ngữ?

Trả lời: Việc tiếp nhận người Việt Nam Tỵ Nạn Cộng sản tại Hòa Lan vào thời đó được Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk (Bộ CRM) ủy nhiệm cho de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland (cơ quan VVN). Người Việt Tỵ Nạn Cộng sản tại Hòa Lan lúc đó lên đến con số rất cao, dường như có tới 7.500, được tiếp nhận trong – theo như tôi tìm hiểu sau này – khoảng 50 trại tỵ nạn. Các trại tỵ nạn này thường là các khách sạn, các trung tâm nghỉ hè, các trung tâm dưỡng lão, được cơ quan VVN mượn lại. Mỗi trại được điều hành bởi một hoặc hai cán sự xã hội, một thư ký kế toán, một điện thoại viên, một thông dịch viên, ba bốn giáo viên dạy tiếng Hòa Lan. Thông dịch viên thường là những sinh viên Việt Nam du học trước năm 1975 hoặc người Việt tỵ nạn cộng

sản thuộc nhóm trước, có một ít vốn tiếng Hòa Lan, vừa làm thông dịch viên, vừa học thêm. Tất cả tốn phí về ăn, ở, học hành, hướng nghiệp lúc đầu của người tỵ nạn đều do bộ CRM đài thọ. Mỗi người độc thân hay nguyên một gia đình tỵ nạn đều có một người khách gia

đình (gastgezin). Người Việt tỵ nạn thường gọi họ là người đỡ đầu. Trong trại, người tỵ nạn có khách gia đình ở gần trại. Về địa phương, người tỵ nạn có khách gia đình tại địa phương.

Hỏi: Ông ra đi một mình, như vậy tới lúc nào ông mới được đoàn tụ với gia đình?

Trả lời: Đến ngày 15-01-1980 tôi nhận được thư trả lời của bộ tư pháp Hòa Lan chấp thuận việc xin đoàn tụ gia đình của tôi. Nhưng vợ tôi ở Việt Nam không xin được giấy xuất cảnh. Mãi đến tám năm rưỡi sau, tức 3.153 ngày sau vợ con tôi mới đến được Hòa Lan đoàn tụ cùng tôi.

Hỏi: Bao lâu sau khi đến Hòa Lan thì ông tìm được việc? Ông có thể cho biết đó là công việc gì?

Trả lời: Học đủ 400 giờ, tôi chọn về Harderwijk. Tại Harderwijk tôi được cán sự xã hội địa phương hướng dẫn ghi tên học thêm tiếng Hòa Lan. Sau một năm học, tôi có thể nói chuyện một cách đơn giản với hàng xóm khi gặp gỡ ngoài đường. Tôi xin thi tuyển vào trường cán sự xã hội trung cấp (MBO-Maatschappelijk Werker). Với trình độ tiếng Hòa Lan của tôi mà đậu vớt thì

cũng là niềm vui lớn. Tôi đứng đầu trong danh sách chờ, nếu có người thi đậu mà bỏ học, tôi mới được nhận vào. Đồng thời, tôi cũng được người khách gia đình của anh Hoàng Phong giúp đỡ tôi vào làm việc trong phòng in nhãn cho hãng sản xuất băng nhạc tại Utrecht. Tôi đi làm hơn một tháng thì nhận được giấy gọi nhập học của trường cán sự xã hội. Tôi phải chọn lựa, hoặc đi học, hoặc đi làm. Tôi chọn đi học.

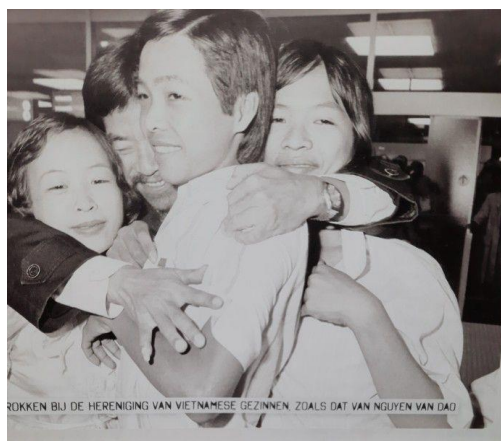
Hỏi: Vậy là ngành cán sự xã hội đã hấp dẫn ông ngay từ những ngày đầu tiên. Tuy nhiên, công việc của người cán sự xã hội đòi hỏi, ngoài một trình độ ngôn ngữ, còn phải có kiến thức về tâm lý. Trong thời gian đó ông xoay sở ra sao?

Trả lời: Tiền học phí, tiền sách vở, tiền xe và các tốn phí khác, tôi được Phòng Lao Động của thị xã đài thọ. Ngoài ra tôi vẫn được lãnh tiền trợ cấp xã hội để sống. Trình độ tiếng Hòa Lan của tôi quá tệ, lại nhập học trễ hơn các sinh viên khác tới hai tuần. Tôi vào lớp ngỡ ngáo như chú mán lạc vô nơi thị thành, cái gì cũng không biết, nghe người ta nói lại không hiểu. Suốt ba tháng đầu niên học, tôi không dám mở miệng một lần, cứ sợ nói sai, người ta cười cho. Khi tôi nhận lời thuyết trình, các giáo sư kháo nhau: “*Thằng Đáo chịu mở miệng rồi*”.

Hỏi: Thái độ của những đồng nghiệp và bạn học nói chung, đối với ông lúc đó ra sao? Giúp đỡ, thương hại, kỳ thị...?

Trả lời: Trong trường học, cũng như nơi tôi thực tập, chưa bao giờ tôi cảm thấy mình bị kỳ thị hay được thương hại, nên chẳng có gì phải tự ti hay tự tôn. Trong trường cũng như nơi tôi thực tập, các bạn học, bạn đồng sự sẵn sàng giải thích khi tôi hỏi. Trong giao tế hàng ngày, tôi thấy rất thoải mái, khỏi sợ chạm nọc chỗ này, trúng điểm kỵ ở chỗ khác, cứ nói thẳng cái điều mình nghĩ trong đầu. Gian khổ nhất là năm học đầu tiên. Mọi sự lưu chuyển trôi chảy, và tôi cũng tốt nghiệp. Đến ngày lãnh bằng tốt nghiệp, tất cả các bạn đồng học đều đem thân nhân, bạn bè đến trường để khoe giây phút vinh quang. Khi người lãnh bằng đi xuống, họ ôm nhau chúc mừng. Tôi đến lãnh bằng thui thủi một mình. Tất cả nam nữ sinh viên tốt nghiệp hôm đó liền hè nhau xếp hàng từ lễ đài xuống chỗ ngồi để đón tôi lãnh bằng bước ra. Đó là lần duy nhất trong đời, tôi nhận được nhiều cái hôn đến thế.

Hỏi: Rồi sau khi tốt nghiệp, ông đi làm tại một cơ quan lo về các công tác xã hội?

Gđ. ông Nguyễn Văn Đáo 1981

Trả lời: Không. Tôi biết là tôi phải tiến xa hơn thì mới thỏa nguyện vọng. Tôi là người tỵ nạn cộng sản Việt Nam, tôi đã ném trái đủ thứ khó khăn, gian khổ, nhục nhã nơi quê nhà. Tôi cũng là người ném trái đủ thứ khó khăn, bỡ ngỡ, trên một đất nước xa lạ. Tôi nghĩ, tôi có thể dễ dàng hiểu đồng hương của mình hơn, từ các vết thẹo tâm lý ở Việt Nam, đến những ấn ức không giải tỏa được trong xã hội Hòa Lan.

Tôi nhận định, trước hết phải hiểu rõ giá trị các yếu tố văn hóa của mình, rồi nhận thêm cái hay của Hòa Lan, không phải hội nhập bằng mọi giá. Tôi quyết định học thêm lên cao đẳng cán sự xã hội. Trong thời gian học, tôi ứng cử vào ban chấp hành Cộng Đồng Người Việt Tỵ Nạn Cộng sản tại Hòa Lan và giữ nhiệm vụ Tổng Thư Ký. Tôi xin thực tập ở cơ quan ZOA-Vluchtelingen zorg (Cơ quan giúp đỡ người tỵ nạn Đông Nam Á Châu). Cơ quan ZOA chi trả tiền mướn văn phòng Cộng Đồng và điện nước, chi trả tiền xe theo cây số và tiền tổn phí ăn uống trên đường đi cho tôi. Như vậy được hiểu ngầm là ZOA cố vấn cho Cộng Đồng còn bộ CRM tài trợ phân nửa tổn phí sinh hoạt cho Cộng Đồng, phân nửa còn lại là đồng hương chung góp. Trong thời gian này, tôi đóng ba vai cùng một lúc: Cán sự xã hội thực tập, Tổng thư ký Cộng Đồng và sinh viên trường cao đẳng cán sự xã hội.

Hỏi: Rồi sau khi tốt nghiệp HBO, ông tiếp tục làm việc cho ZOA? Công việc ông làm có liên hệ đến người Việt hay không?

Trả lời: Sau khi tốt nghiệp HBO năm 1987, tôi xin việc tại cơ quan ZOA-Vluchtelingen zorg, được chấp nhận ngay. Tôi làm những công việc thuộc phòng cán sự xã hội giúp đỡ người tỵ nạn tại Hòa Lan. Phòng này có 4 cán sự người Hòa Lan, 4 cán sự Việt, 1 cán sự người Nam Dương. Ngoài ra, còn có các phòng công tác khác giúp người tại các cơ sở ở Đông Nam Á. Công tác chuyên biệt của tôi là giúp đỡ người Việt Tỵ Nạn Cộng sản tại khu trung và bắc Hòa Lan, giải quyết những khó khăn về tâm lý xã hội. Người Việt tỵ nạn cộng sản đã trải qua một cuộc chiến tranh khùng khiếp và đã từng ném trái những kinh hoàng trong lúc tỵ nạn, một số người đã bị hậu chấn thương tâm lý (gọi tắt là PTSS). Nhưng muốn tiếp cận được những khó khăn về tâm lý xã hội, thường thường tôi phải khởi sự từ những giúp đỡ cụ thể, thí dụ như đoàn tụ gia đình, can thiệp với thừa phát lại về nợ nần không trả đúng hạn, xin nhà cửa, xin trợ cấp xã hội, giải thích cho cảnh sát hiểu sự vi phạm nào đó, giải thích

cho các bác sĩ hãng hiểu được lý do khai bệnh của công nhân, tóm lại, tất cả các rắc rối về định chế xã hội, tìm việc làm cho người thất nghiệp... Những sự can thiệp như thế, tôi phải nhân danh cơ quan ZOA để làm việc và nhờ thế thường có hiệu quả.

Người Việt Tỵ Nạn Cộng sản tại Hòa Lan được giúp đỡ bởi các cán sự xã hội của VVN, của ZOA, của OPBOUWERK và của Afdeling PHOENIX thuộc Psychiatrisch Ziekenhuis Wolfheze. Các cán sự xã hội của các cơ quan khác nhau giúp người Việt tỵ nạn, mỗi tháng có một phiên họp trao đổi kiến thức và kinh nghiệm. Tôi vừa đại diện ZOA, vừa đại diện cho Cộng Đồng Người Việt Tỵ nạn Cộng sản tại Hòa Lan đi dự các phiên họp này. Tôi cũng có lần đại diện ZOA đi dự phiên họp Liên Hiệp Quốc tại Genève quyết định về số phận của người Tỵ nạn Việt Nam trong tương lai lúc đó.

Hỏi: Trong thời gian ông làm cán sự xã hội, ông có gặp khó khăn khi giải thích cho người Hòa Lan hiểu về bản chất của chủ nghĩa cộng sản? Ông giải thích cho họ bằng lý thuyết, bằng những trải nghiệm cá nhân hoặc qua kinh nghiệm của bạn bè?

Trả lời: Câu hỏi của anh Hiền rất chính xác. Khuynh hướng thiên tả của quần chúng Hòa Lan rất mạnh. Một số cán sự xã hội người Hòa Lan thiên cộng. Gỡ bỏ thành kiến ra khỏi đầu óc người ta là một công tác khá khó khăn và rắc rối, Tôi vẫn thường bị nhức nhối về vấn đề này. Tôi không trực tiếp tranh luận chính trị với những người thiên tả. Tôi chỉ làm các công tác đánh động lương tâm con người. May mắn hơn cho tôi, cơ quan ZOA vốn có nguồn gốc là một tổ chức giúp Miền Nam để đối trọng với Medisch Comité chỉ giúp Miền Bắc, các công tác của tôi được văn phòng của ZOA hỗ trợ tích cực. Tôi đi thuyết trình ở các trường học Hòa Lan và tại các buổi họp, hội của những người thiện nguyện về lý do tỵ nạn và các thảm cảnh tỵ nạn. Tổ chức hoặc cùng tổ chức các buổi xuống đường, các cuộc tụ hội lớn ngày Quốc Hận, chống các nhân viên cao cấp của nhà cầm quyền cộng sản Việt Nam đến thăm Hòa Lan. Qua cơ quan ZOA, tôi thường mời các đài truyền hình làm phóng sự một vài trường hợp đặc biệt. Qua những sự kiện này, một số người Hòa Lan lần lượt nhìn ra thực chất của nhà cầm quyền cộng sản tại Việt Nam.

Hỏi: Năm 1987 ông đã viết cuốn tiểu luận "Eenzaamheid van de Vietnamezen in Nederland" mà ông vừa kể. Giờ đây, nhìn lại, theo ông, nổi cô đơn của người Việt ở Hòa Lan biến chuyển ra sao? Vì trong tiểu luận này, một

trong những “lối thoát” được ông liệt kê ra là tham gia các hoạt động xã hội, tôn giáo. Ông nghĩ sao về nhận định này?

Trả lời: Vâng, để có thể thu thập dữ kiện viết cuốn tiểu luận “Eenzaamheid van de Vietnamesezen in Nederland” tôi đi khắp nước Hòa Lan trong vai trò tổng thư ký cộng đồng, vai trò cán sự xã hội. Vì vậy, tôi có thể nói tầm nhìn của tôi về tình cảnh của người Việt tỵ nạn khá chính xác. Trong cuốn tiểu luận này, tôi đề nghị các cán sự xã hội giúp cho người Việt nên khuyến khích họ tham gia các hoạt động xã hội, tôn giáo, văn hóa và cả chính trị như một trong những liệu pháp giảm thiểu nỗi cô đơn. Các hoạt động văn hóa, xã hội, tôn giáo hiện nay có chiều hướng gia tăng, tôi nghĩ, vì sự gia tăng phương tiện và sự hiểu biết về đời sống xứ người. Nhưng sự cô đơn không giảm.

Hỏi: Những năm cuối thập niên ‘70, đầu thập niên ‘80 là thời gian người Việt tỵ nạn ở Hòa Lan vận động thành lập một hội đoàn để nói lên tiếng nói của người Việt tỵ nạn ở Hòa Lan. Xin ông kể sơ những diễn biến trong quãng thời gian này.

Trả lời: Những năm cuối của thập niên 70, người Việt tỵ nạn tại Hòa Lan còn bận rộn học tiếng Hòa Lan và nỗ lực thích ứng với xã hội Hòa Lan. Cộng Đồng Người Việt Tỵ nạn Cộng sản đầu tiên

(Gemeenschap van de Vietnamese Vluchtelingen in Nederland) được thành lập tại Leeuwarden, ông Đỗ Linh Khoa là Chủ tịch, ông Nguyễn Chu Uyên là Phó Chủ tịch. Tất cả chi phí sinh hoạt của cộng đồng được mọi người hoan hỉ đóng góp. Những năm đầu thập niên 80, đối với người Việt tỵ nạn tại Hòa Lan, có thể nói là thời kỳ mò mẫm dò tìm. Tìm nghề nghiệp, tìm cách xây dựng tương lai bản thân, tìm đường hướng tranh đấu cho quê hương, tìm phương cách xây dựng tổ chức phục vụ đồng hương và xây dựng lực lượng tranh đấu cho quê hương. Lúc đó ở Âu châu hàng năm có Nghị Hội Thanh Niên Việt Nam Tự Do Âu Châu. Lực Lượng Thanh Niên Việt Nam Tự Do Âu Châu, Khu bộ Hòa Lan được thành lập. Tôi được bầu làm chủ tịch khu bộ Hòa Lan. Lễ ra mắt khu bộ tổ chức tại trại tiếp nhận tỵ nạn Wijk aan Zee. Đây là lực lượng chính trị đầu tiên của người Việt tỵ nạn tại Hòa Lan. Sau đó với sự giúp đỡ của các cán sự xã hội VVN, một cộng đồng thứ hai của người tỵ nạn Việt Nam được thành lập (Associatie van Vietnamese Vluchtelingen in Nederland, viết tắt là AVVN), với ông Đặng Minh Kỳ làm Chủ tịch, ông Nguyễn Văn Thế làm Phó chủ tịch. Cộng

đồng này nhận được trợ cấp của bộ CRM. Trong khi đó bộ CRM dứt khoát không tài trợ các hoạt động tranh đấu về mặt chính trị. Đó cũng là một lý do đưa đến sự ra đời của cộng đồng 2. Đa số người Việt tỵ nạn không hài lòng vì sự có mặt hai cộng đồng trong một quốc gia nhỏ bé. Thế là một Ủy Ban Thống Nhất Cộng Đồng xuất hiện với các ông Vũ Công Cường, Nguyễn Văn Thế... Và sau đó cộng đồng thống nhất ra đời do ông Lữ Đức Thái làm Chủ tịch. Sự chia rẽ đã qua, nhưng còn để lại nỗi lo cho anh em hoạt động.

Hỏi: Tôi xem trong internet thấy là khoảng chục năm trước hội ZOA đã chuyển hướng sang giúp những quốc gia ở Phi châu và Trung Đông. Họ giải quyết với những nhân viên trong đó có ông, ra sao?

Trả lời: Đúng vậy. Phòng cán sự xã hội nội địa của ZOA bị giải tán, tất cả nhân viên được bồi thường đúng theo tiêu chuẩn thâm niên, kể cả trưởng phòng. Tất cả được chuyển qua cơ quan tư vấn tìm việc làm. Tôi không xin việc nữa vì lúc đó đã gần tới tuổi hưu rồi.

Hỏi: Và từ đó cho tới nay ông đã làm những công việc gì? Đôi lần, tôi nhận được từ ông những bài về giáo sư Nguyễn Ngọc Huy cũng như một số bài nghị luận của đảng Tân Đại Việt. Ông có thể cho biết mối liên lạc giữa ông và Tân Đại Việt ra sao?

Trả lời: Tôi vốn là đảng viên Tân Đại Việt, sau khi nghỉ hưu, tôi trở lại hoạt động đảng. Tôi nắm chủ nhiệm tổng bộ tuyên huấn, trong tay có tờ nguyệt san online. Hàng ngày liên lạc qua email và điện thoại với nhiều cây viết khắp năm châu. Khi tinh hoa phát tiết hết (thông thường, người ta nói là cạn vốn rồi), tôi xin lui về với cỏ cây, nhưng vẫn giữ liên lạc qua diễn đàn của đảng. Ngoài ra, tôi vẫn giữ liên lạc trên Diễn Đàn Hợp Mặt Dân Chủ. Năm 2013 tôi tổ chức tỉnh hội Hợp Mặt Dân Chủ tại De Glind, Hòa Lan. Lần tổ chức này được phê là xuất sắc nhất về mặt tổ chức.

Hỏi: Trong công việc, ông có dịp nói chuyện nhiều với người Hòa Lan cũng như với người Việt tỵ nạn, cũng như hiểu phần nào đường lối của những đảng chính trị lớn tại Hòa Lan. Ông có ngạc nhiên khi thấy trong khi đảng khuynh tả PvdA đề ra nhiều chính sách giúp đỡ người tỵ nạn và người nghèo thì trong suốt hai thập niên đầu gần như toàn bộ người Việt tỵ nạn lại có khuynh hướng tán thành đường lối của đảng hữu VVD?

Trả lời: Anh Hỏi nói đúng. Các bạn học HBO cũng từng hỏi tôi: “Tại sao đảng PvdA tiếp nhận và cứu mang người Việt tỵ nạn mà người Việt tỵ

nạn lại thiên về và thân hữu hơn với đảng VVD”. Tôi nghĩ, có lẽ người Việt tỵ nạn bị nỗi ám ảnh không tháo ra được của chữ dịch PvdA là “Đảng Lao Động”. Tiền thân đảng cộng sản Việt Nam cũng tên “Đảng Lao Động”. Thứ hai nữa là họ bị chạm nọc khi gặp chữ “thiên tử”. Và trong những ngày đầu biểu tình chống cộng, có các chánh khách VVD đến nói chuyện chống cộng, họ khoái. Lúc Nguyễn Văn Thế, Hoàng Phong, Nguyễn Quang Tiền và tôi xin gặp ông Joris Voorhoeve nhờ giúp đỡ để thầy Minh Giác được đến Hòa Lan hướng dẫn tinh thần cho người Việt tỵ nạn, ông Voorhoeve và vợ con ra cửa, đứng xếp hàng đón tại tôi. Cái nghĩa cử đó dĩ nhiên gây một ấn tượng mạnh trong đầu bọn tôi. Ở đây, xin nói rõ, tôi không phê phán đúng/sai, tôi chỉ ghi nhận hiện tượng thôi.

Hỏi: Đầu mùa thu năm nay (2020) trong cáo phó của cụ Nguyễn Duy Truy, từng là chủ bút Việt Nam Nguyệt San, cũng như trong đám tang của cụ, ông có nhắc đến Nhóm Diên Hồng. Xin ông cho biết thêm về nhóm này, các hoạt động của nhóm v.v., vì một nhóm ở Hòa Lan với chiều dài hoạt động cả 30 năm mà không mấy người biết đến.

Ông Nguyễn Văn Đáo

Trả lời: Đầu thập niên 80, trước sự xuất hiện của “cộng đồng 2” và các đảng phái chánh trị mạnh nha thành lập, chúng tôi e ngại là tập thể người Việt tỵ nạn cộng sản tại Hòa Lan sẽ bị xé nát ra. Chúng tôi quyết định thành lập một cơ quan điều hợp. Trong bí mật, chúng tôi thành lập Nhóm Diên Hồng. Nhóm Diên Hồng gồm tất cả các anh em có kinh nghiệm hoạt động, có tinh thần dấn thân. Nhóm có chủ trương không can thiệp vào sinh hoạt của các tổ chức khác. Vì lợi ích chung, Nhóm có thể cử một vài anh em thích hợp để giúp đỡ tổ chức khác khi cần. Mỗi tháng Nhóm Diên Hồng họp một lần, từ chiều Thứ Sáu đến trưa Chủ Nhật. Nhóm Diên Hồng thể hiện hiệu quả trong nhiệm kỳ thứ hai của cộng đồng thống nhất. Nhóm quyết định mời ông Lâm Văn Thế ứng cử chủ tịch, ông Vũ Công Cường Ủy Viên Nội Vụ, Tôi giữ nhiệm vụ Tổng Thư Ký. Những công tác nổi bật trong nhiệm kỳ này là: Hội Chợ Tết 3 ngày đêm tại Nijmegen, Kỷ niệm 10 năm tỵ nạn tại Apeldoorn, thành lập stichting

Lê Lai, Trại hè Thanh niên tại De Glind. Nhóm Diên Hồng chủ trương nên để cộng đồng nắm các công tác văn hóa, xã hội, nhưng sẽ lập thêm một tổ chức chung của các đảng chánh trị hoạt động song hành: đó là Ủy Ban Thống Nhất Hành Động Chống Cộng. Hội Đồng chỉ định một chủ tịch Ủy Ban Thống Nhất Hành Động là ông Ngô Văn Tuấn. Tôi là Tổng Thư Ký của Hội Đồng Điều Hành. Diên Hồng làm nhiều chuyện, nhưng Diên Hồng không làm gì cả. Vì thế, sau ba mươi năm hoạt động, Nhóm Diên Hồng chưa được quần chúng biết đến. Nay Nhóm Diên Hồng đã giải tán, chỉ được nêu danh khi có một thành viên qua đời. Thành viên Nhóm Diên Hồng chịu gian khổ hoạt động vô danh chỉ vì sự hứng khởi của hiệu quả công tác.

Hỏi: Thế hệ thứ nhất của người Việt tỵ nạn tại Hòa Lan luôn hô hào giới trẻ cùng tham gia hoạt động với họ và kế tục con đường của các bậc cha ông, theo ý riêng tôi, không được đáp ứng bao nhiêu. Ông có đồng ý như vậy không?

Trả lời: Chủ đề xung đột giữa thế hệ thứ nhất và thế hệ hai của người Việt tỵ nạn tại Hòa Lan được cộng đồng thời đó đưa ra trong một cuộc thảo luận, sau đó được cơ quan ZOA tổ chức thảo luận. Nội dung các cuộc thảo luận này, tôi ghi nhận rằng, thế hệ thứ nhất ôm nguyên con khuôn khổ hành xử của xã hội Việt Nam để cố áp dụng nó một cách cứng nhắc trong xã hội Hòa Lan. Trong khi đó con cái Việt Nam sinh ra, lớn lên và đi học tại Hòa Lan. Sự xung đột hai thế hệ, thực chất là sự xung đột giữa hai nền văn hóa trong một gia đình.

Hỏi: Câu hỏi chót: Ông là một tín hữu Cao Đài, xin ông cho biết các tín hữu Cao Đài người Việt ở Hòa Lan có một tổ chức để giữ những liên lạc với nhau?

Trả lời: Vâng, tôi là tín hữu Cao Đài. Lúc trước, trong 10 năm đầu ở Hòa Lan, hàng tháng tín hữu Cao Đài trên dưới mười mấy người, có tụ hội lại trong các kỳ lễ cúng kiến, đọc kinh. Lần lần số người ít lại vì già yếu, qua đời, rồi ngưng luôn.

Hỏi: Cám ơn ông đã dành thời giờ để trả lời rất rõ ràng rành mạch những câu phỏng vấn. Cũng xin chúc ông năm 2021 mọi điều an lành cho bản thân cũng như cho gia đình.

Trả lời: Tôi cũng rất cám ơn anh Hỏi. Cuộc phỏng vấn của anh làm cho tôi hốt nhiên nhìn lại gần cả đời mình và vô tình làm cuộc kiểm điểm, nhận ra nhiều chỗ đúng sai của cuộc đời mình và theo đó những xúc cảm vui buồn cùng kéo về, giống như tôi ngồi xem phim của chính mình.

Bài Hát Ca Ngợi Cuộc Đời:

Nguyễn Hoàn Nguyễn

Triển lãm tranh của cố họa sĩ Minh Tran (1965 - 2020) ở Kampen (Hòa Lan)

Nằm gần bờ của dòng sông IJssel chảy ngang qua thành phố Kampen là trại lính Van Heutsz được xây dựng từ năm 1815. Di tích lịch sử này được thiết kế lại để trở thành một toà kiến trúc rộng lớn trên đường Oudestraat 216 bao gồm nơi lưu trữ hồ sơ, văn kiện, Thư Viện Thành Phố, kho chứa vật liệu của Bảo Tàng Viện Thành Phố, một quán cà phê và văn phòng của Hội Lịch Sử Kampen. Trong một căn phòng khang trang, họa phẩm của cố họa sĩ Minh Tran (Trần Quốc Minh) được trưng bày.

City by Night – Thành Phố Về Đêm (Hình ảnh của thành phố Kampen nhìn từ phía bên kia sông IJssel)

* * *

Với ước nguyện thấy những tác phẩm của mình được trưng bày cho công chúng xem một lần cuối, họa sĩ Minh Tran đã dự định tổ chức

Minh Tran (Trần Quốc Minh) vào năm 2015 © Wardi Koops

một cuộc triển lãm tranh

của ông vào tháng 5-2020 tại Kampen, nơi ông cư ngụ.

Tuy nhiên, mong muốn này đã không thể thực hiện trong hoàn cảnh dịch Covid-19 đang hoành hành từ tháng 3 năm nay. Ngày 21-06-2020, Minh Tran đã qua đời sau bốn năm chống chọi với bệnh ung thư.

Cho dù ông đã qua đời trước khi thấy ước mơ của mình được thành hiện thực, cuộc triển lãm vẫn được tiếp tục như một tưởng nhớ đến họa sĩ, khai mạc ngày 15-09-2020 và chấm dứt ngày 17-10-2020. Ban tổ chức đã đặt tên cho cuộc triển lãm này là “Bài Hát Ca Ngợi Cuộc Đời”

Minh Tran sinh năm 1965 ở Sài Gòn, vượt biển cùng gia đình vào năm 1981, lúc ông được 16 tuổi. Chuyến đi không suôn sẻ, khoảng 50 người đã chết trong suốt 21 ngày lênh đênh trên biển trước khi được tàu dầu Antilla Bay cứu vớt trong tình trạng hoàn toàn tuyệt vọng (sau đó còn thêm 10 người trong số 94 thuyền nhân được vớt đã qua đời vì kiệt sức).

Định cư ở Hòa Lan vào năm 1981, Minh Tran theo học về hội họa. Sau khi tốt nghiệp, ông đã vẽ tranh minh họa cho vài tạp chí, trong đó có tạp chí Elegance. Ông đã có hơn 350 bức tranh thuộc nhiều hướng khác nhau: mực tàu, acryl, sơn dầu v.v., ngoài những minh họa trong báo và tạp chí.

Dấu ấn một khoảng đời của Minh Tran được biểu hiện trong hai cái bàn dài với khung kính đặt sau lối

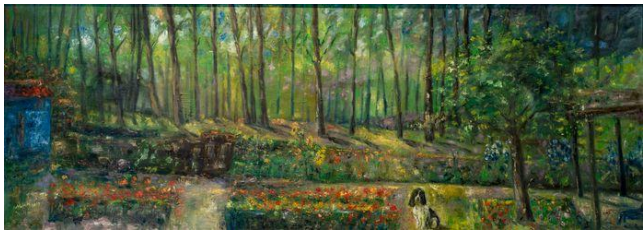

Ram - Cừu (đực)

Tweeling – Song Sinh

vào phòng triển lãm. Các tài liệu và các bài viết về thuyền nhân Việt Nam, được cắt ra từ các báo Antilla Bay, Peoples Journals, Time Journals,... Một màn hình lớn trình chiếu phim ảnh về thuyền nhân Việt Nam tỵ nạn cộng sản, không chỉ ở Hòa Lan (xem video: Wanhoop op Zee - Tuyệt Vọng Trên Biển: https://ntr.nl/Andere-Tijden/20/detail/Andere-Tijden/VPWON_1241917) mà cả toàn thế giới. Garden and Forest - Vườn và Rừng, (2019). © Foto Freddy Schinkel

Garden and Forest - Vườn và Rừng, (2019). © Foto Freddy Schinkel

Trong cuộc triển lãm này, toàn bộ nét chính về

Bouquet de chrysanthème mixtes
Bó Hoa Cúc Nhiều
Sắc Màu

chrysanthème mixtes – Bó Hoa Cúc Nhiều Sắc Màu

Zonder titel – Vô đề

hội họa của Minh Tran được giới thiệu, từ những bức họa thời sinh viên cho đến những bức tranh cuối cùng. Tất cả gồm 66 tác phẩm, trong số đó có một số tác phẩm của ông được mượn lại từ các bộ sưu tập tư nhân. Một nửa số tiền thu được sẽ được hiến tặng cho hội nghiên cứu và bài trừ ung thư KWF.

Bouquet de chrysanthème mixtes – Bó Hoa Cúc Nhiều Sắc Màu

Chỉ có 4 bức tranh sơn dầu của ông được trưng bày. Trong các bức tranh này, chúng ta có thể ít nhiều nhận ra các dấu ấn ảnh hưởng từ các họa sư Claude Monet hay Paul Cézanne. Nhưng toàn bộ các tác phẩm còn lại gồm các họa

Home is where you are
Nhà Là Nơi Bạn An Trú

phẩm nhỏ hơn được thực hiện bằng mực tàu, acryl, mới thấy phong thái đặc thù đồng nhất của Minh Tran.

Minh Tran có cuộc sống cách biệt với cộng đồng người Việt ở Hòa Lan. Tiền thù lao không đủ cho sinh hoạt, ông đã làm thêm nghề khác nhau. Việc ông là người đồng tính (homo), sống chung với người bạn đời Hòa Lan có thể cũng là lý do cho đời sống cách biệt với người đồng hương. Những cú sốc trong đời đã làm ông bị trầm cảm và vùi đầu vào hội họa ngày và đêm, kể cả trong thời gian bị bạo bệnh.

Trong thời gian bệnh, có khi ông hoàn thành cả ba họa phẩm trong cùng một ngày. Trên hai bàn dài khác đặt trong khung kính, các minh họa của ông qua hình thức các quyển sách mỏng, lớn nhỏ khác nhau, được thực hiện trong thời gian còn là sinh viên và thời gian trước khi ông qua đời.

Một bài thơ Hòa ngữ của ông nằm trên một trang giấy:

*Ik wil voorgoed weg
uit dit land
Ik wil proeven
het andere zand
in het land
van mijn droom.
(Tôi muốn mãi mãi rời xa
khỏi đất nước này
Tôi muốn ném
cát khác*

A Fish Man - Người Cá

*trong quê hương
mơ ước của tôi*

Trong một tập sách minh họa khác với bài thơ Việt ngữ:

*Thiên Đàng
Những ngày trôi qua
người cảm thấy chán
nỗi chông gai trên
đường đi làm người
thất vọng đường đã xa
người cũng không
còn muốn về*

Tranh vẽ và các dòng thơ đã quấn quýt nhau trong các tập minh họa này. Ông đã sống với tất cả sức sống tiềm tàng trong người. Có thể

nói đời sống của ông cùng hội họa biểu hiện hành trình tâm thức ra đi và nỗ lực tìm lại nẻo

Vase 3 – Bình Hoa 3

về của mình. Bài Hát Ca Ngợi Cuộc Đời bi tráng. Nguyễn cầu họa sĩ Minh Tran ném được hương vị an lành của cát trong quê hương mơ ước của ông.

Tháng mười hai lặng lẽ

Miên Thuy

*Tháng mười hai đã có lần nguyệt ngã
Nhìn quanh em bóng tối phủ chan hoà
Vì lần ấy là lần tình anh đã
Vào đời nhau thêu dệt mộng bướm hoa*

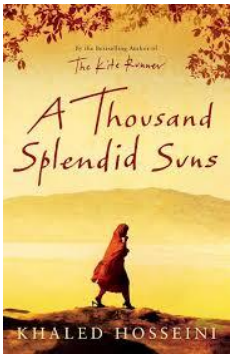

*Tháng mười hai cơn lốc về cuộn cuộn
Xoáy đời em vào Vũng tối u buồn
Anh ở đâu ? Em đi tìm anh mãi
Giáng sinh về thật lặng lẽ cô đơn*

*Anh về không? Chải giùm làn tóc rối
Đời vắng anh nên mỗi một tháng ngày
Sao bỏ trốn tình em đi quá vội
Để em buồn khi ngày tháng qua đây*

*Tháng mười hai nếu có về ngang đó
Đừng quên em bóng nhỏ góc giáo đường
Đêm nay buồn tha thiết vọng hồi chuông
Rước thánh lễ mình em trong đêm vắng*

Miên Thuy Hoà Lan
(Tháng 12 hai không mười một)

Ngàn
Ánh Dương
Rực Rỡ

Khaled Hosseini
Trúc Hà dịch

Chương 50 (tiếp theo kỳ trước)

Anh tài xế chịu chờ thêm chút nữa.

Hamza và Laila rời khỏi làng, đi bộ xuống con đường nối liền làng Gul Daman với thành phố Herat. Sau khoảng mười lăm phút, Hamza chỉ vào một khoảng trống hẹp giữa đám cỏ cao hai bên đường.

“Đi lối đó sẽ tới,” Hamza nói. “Có con đường mòn trong đó.”

Trong đám cây và bụi rậm um tùm có con đường mòn lồi lõm, quanh co và tối. Gió làm đám cỏ cao đập vô hai bắp chân của Laila lúc hai người len lỏi trên đường mòn và quanh co leo dốc. Quanh họ, hoa dại đủ màu lắc lư trong gió, có hoa cao cánh cong cong, có hoa thấp hình cánh quạt xòe. Đây đó vài nhánh hoa mao lương vàng nhô lên từ những bụi cây thấp. Laila nghe tiếng chim én riu rít trên không và tiếng châu chấu ra rả dưới chân.

Họ đi lên dốc như thế khoảng hai trăm thước. Rồi con đường mòn trở nên bằng phẳng và dẫn đến một miếng đất phẳng hơn. Họ dừng lại thở. Laila đưa tay áo lên chặm trán và quạt tay đuổi đám muỗi bay đầy trước mặt. Đứng ở đây, Laila nhìn thấy những ngọn núi thấp nhấp nhô nơi chân trời, vài cây gòn và cây bạch dương, nhiều bụi cây dại nàng không biết tên.

“Hồi xưa ở đây có con suối.” Hamza nói, hơi hớn hển. “Nhưng cạn lâu rồi.”

Hamza nói ông sẽ đợi ở đây. Ông bảo Laila băng qua lòng suối cạn, đi về phía núi.

“Tôi chờ ở đây,” ông nói, ngồi trên cục đá dưới gốc cây bạch dương. “Cô cứ đi tiếp.”

“Tôi sẽ không -“

“Không sao. Cô cứ nhằn nha. Đi đi, cô.”

Laila nói lời cảm ơn. Nàng băng qua lòng suối, bước từ hòn đá này sang hòn đá khác, phát hiện những chai nước ngọt bể nằm giữa các tảng đá, những cái lon rỉ sét, và một cái thùng bằng kim loại có nắp kẽm chôn phân nửa dưới đất.

Laila đi về phía núi, về phía những cây liễu bây giờ nàng có thể nhìn thấy nhánh rủ phát phơ theo từng cơn gió lốc. Tim nàng đánh trống trong ngực. Laila nhìn thấy hàng liễu xếp thành vòng tròn với khoảng đất trống ở giữa y như lời Mariam kể. Laila đi nhanh lên, gần như chạy. Nàng quay đầu nhìn lại phía sau, thấy Hamza giờ chỉ còn nhỏ xíu, chiếc áo choàng dài của ông nổi bật trên màu nâu của vỏ các thân cây chung quanh. Nàng vấp cục đá và xém ngã, nhưng lấy lại được thăng bằng. Nàng kéo hai ống quần lên, vội vã đi hết đoạn đường còn lại. Nàng hớn hển thở lúc tới hàng liễu.

Căn chòi của Mariam vẫn còn đó.

Lúc tới gần, Laila thấy cái khung cửa sổ duy nhất giờ trống rỗng, và cánh cửa cũng đã biến mất. Mariam có tả một cái chuồng gà và cái lò bằng đất, một nhà cầu bằng gỗ, nhưng Laila chẳng thấy dấu vết. Dừng chân nơi lối vào, nàng nghe tiếng ruồi vo ve trong căn chòi.

Để vô được bên trong, Laila phải lách qua một màng nhện to tướng phát phới. Bên trong tối lờ mờ. Laila phải chờ một chút cho mắt quen. Lúc đó nàng mới thấy bên trong nhà còn nhỏ hơn nàng nghĩ. Sàn nhà chỉ còn lại nửa tấm ván đã mục và bề lồi chồm. Phần kia, nàng tưởng tượng, đã bị gỡ làm củi chụm. Sàn nhà giờ phủ đầy lá khô, chai bể, giấy gói kẹo cao-su, nắm dại, đuôi thuốc lá cũ vàng khè. Nhưng nhiều nhất là cỏ dại, có chỗ mọc còi cọc, có chỗ mọc cao tới nửa vách.

Mười lăm năm, Laila nghĩ. Mười lăm năm trời sống nơi đây.

Laila ngồi xuống, xoay lưng vô vách. Nàng lắng nghe tiếng gió len qua hàng liễu. Thêm nhiều màng nhện giăng khắp trần nhà. Có ai xịt sơn viết gì đó trên một bức tường, nhưng phần lớn đã bong ra nên Laila không đọc được. Rồi nàng nhận ra những chữ đó là chữ Liên Xô. Ở một góc, có một cái tổ chim bỏ hoang, và một góc khác chỗ tường giáp với trần nhà thấp có một con dơi treo ngược đầu.

Laila nhắm mắt lại và ngồi đó một lúc.

Lúc ở Pakistan, đôi khi Laila khó nhớ được những chi tiết của gương mặt Mariam. Có nhiều lúc, như một chữ ở ngay trên đầu lưỡi, gương mặt của Mariam cũng biến mất trước khi nàng kịp nhớ ra. Nhưng giờ đây, ở tại nơi này, thật dễ dàng hình dung được Mariam khi Laila nhắm mắt lại: ánh mắt dịu dàng rạng rỡ, cái cằm dài, làn da cổ thô, nụ cười mím môi của Mariam. Ở đây, Laila có thể một lần nữa gói đầu lên đùi

mềm mại của Mariam, cảm thấy được Mariam lắc lư ru nàng, đọc kinh cho nàng nghe, cũng như cảm nhận âm vang giọng nói Mariam truyền xuống cơ thể, tới đầu gối Mariam, và tới tai của Laila.

Thế rồi bỗng nhiên đám cỏ dại bắt đầu rút xuống, như thể có cái gì từ lòng đất kéo rút cỏ xuống. Càng lúc đám cỏ càng lúng xuống cho tới khi bị nền đất trong căn chòi nuốt chửng hết. Các màng nhện tự thả ra một cách kỳ diệu. Cái tổ chim tự động rời ra, mấy cọng cây nhỏ xíu từ từ rơi ra từng cọng rồi bay hết ra khỏi căn chòi. Một cục tấy vô hình xóa hết những chữ Liên Xô viết trên tường.

Ván lót sàn nhà tái hiện. Bây giờ Laila nhìn thấy hai cái chõng, một cái bàn gỗ, hai cái ghế, một cái lò bằng gang nơi góc nhà, những cái kệ dọc theo tường trên để nồi chảo bằng đất sét, một ấm nấu trà đen thui, tách và muỗng. Nàng nghe tiếng gà cục tác bên ngoài, tiếng suối róc rách từ xa vọng lại.

Một nàng Mariam trẻ đang ngồi nơi bàn làm một con búp-bê trong ánh đèn dầu leo lét. Mariam

đang hát nho nhỏ bài gì đó. Mặt nàng mịn màng trẻ trung, tóc gội sạch, chải ra sau. Răng còn đủ.

Laila nhìn Mariam dán những sợi chỉ len lên đầu con búp-bê của mình. Vài năm nữa thôi cô bé này sẽ là một người đàn bà với thật ít nhu cầu cho cuộc sống, chẳng bao giờ làm phiền người khác, chẳng bao giờ lộ cho ai biết mình cũng có những nỗi buồn, những thất vọng, những ước mơ đã bị nhạo báng. Một người đàn bà mà như hòn đá dưới lòng sông, chịu đựng không một lời phàn nàn, đức hạnh không hề suy giảm mà còn được tôi luyện thêm bởi những sóng gió vùi dập đời nàng. Ngay lúc này, Laila đã nhìn thấy một cái gì đó trong đôi mắt của cô bé này, một cái gì sâu tận đáy lòng cô bé mà cả Rasheed lẫn quân Taliban sẽ không thể nào phá được. Một cái gì cứng cỏi và kiên cường như một khối đá. Một cái gì rồi rồi cuộc sẽ hủy diệt cô bé và sẽ cứu Laila.

Cô bé nhìn lên. Đặt con búp-bê xuống. Mỉm cười.

Em hả Laila?

Laila giựt mình, mở bừng mắt và chú người về phía trước khiến con dơi giựt mình bay xẹt tuốt

cuối chòi, cánh đập như những trang sách bị lật, trước khi bay ra cửa sổ.

Laila đứng dậy, phui mấy chiếc lá khô dính phía sau quần. Nàng bước ra khỏi căn chòi. Bên ngoài, ánh sáng đã hơi chuyển hướng. Gió thổi làm cỏ gợn sóng và những nhánh liễu đong đưa rì rào.

Trước khi rời khỏi khoảng đất trống, Laila nhìn lần cuối căn chòi nơi Mariam đã từng ăn, ngủ, mơ mộng, hồi hộp chờ đợi ông Jalil. Trên vách tường sụp đổ, bóng những cây liễu in hình hoa văn thay đổi theo từng cơn gió. Có con quạ bay đến đậu trên mái chói. Nó mổ mổ gì đó, kêu quang quác rồi bay đi.

“Vĩnh biệt chị, Mariam.”

Nói rồi Laila cắm đầu chạy xuyên qua đám cỏ mà không biết mình đang khóc.

Nàng gặp lại Hamza vẫn còn ngồi trên tầng đá. Nhìn thấy nàng, ông đứng lên.

“Minh trở lại đi,” ông nói. Rồi thêm, “Tôi có món đồ cho cô.”

Laila đứng ngoài, nơi cửa nhà, chờ Hamza. Thằng bé bưng trà lúc này đang đứng dưới gốc một trong những cây sung, ôm con gà, dừng dựng nhìn nàng. Laila kín đáo quan sát, thấy có hai khuôn mặt của một người đàn bà lớn tuổi và một cô gái trẻ đội khăn trùm đầu đang nhìn nàng từ sau cửa sổ.

Cửa nhà mở ra và Hamza xuất hiện. Ông ta cầm một cái hộp. Đưa cho Laila.

“Ông Jalil Khan trao cái hộp này cho cha tôi khoảng một tháng trước khi qua đời,” Hamza nói. Ông ta nhờ cha tôi giữ nó chờ Mariam đến nhận. Cha tôi giữ hai năm. Rồi trước khi qua đời, cha tôi giao nó lại cho tôi, dặn tôi giữ cho Mariam. Nhưng cô ấy... cô biết đó, cô ấy không bao giờ đến.”

Laila nhìn xuống cái hộp bằng thiếc hình bầu dục. Nó trông giống hộp sô-cô-la cũ, màu xanh ô-liu, cái nắp có bản lề được quấn giấy mạ vàng đã mờ úa. Hai bên hộp hơi bị rỉ sét, chỗ vành trước của nắp có hai dấu lõm nhỏ xíu. Laila thử mở, nhưng cái chốt bị khóa.

“Có gì trong đó?” nàng hỏi.

Hamza đặt vô bàn tay nàng một chiếc chìa khóa. “Cha tôi chưa bao giờ mở khóa hộp này. Tôi cũng vậy. Tôi cho rằng đó là ý muốn của Thiên chúa cô sẽ là người mở.”

Về đến khách sạn, Tariq với hai đứa nhỏ vẫn chưa về.

Laila ngồi trên giường, cái hộp đặt trên đùi. Một phần nàng muốn không mở ra, để mãi mãi sẽ không ai biết được dụng ý của ông Jalil là gì. Tuy nhiên cuối cùng tánh tò mò đã thắng. Laila dứt chìa khóa vô và sau vài cái lắc và mấy tiếng lạch cạch, nàng đã mở được hộp.

Trong đó, Laila thấy có ba món: một phong bì, một bao bằng vải bố, và một cuộn băng thêu hình.

Laila cầm cuộn băng đi xuống quày tiếp tân. Người nhân viên lớn tuổi tiếp đón họ ngày hôm trước cho nàng biết khách sạn chỉ có một máy phát hình đặt trong phòng ngủ thượng hạng. Phòng này đang trống, và ông ta chịu dẫn nàng tới đó. Ông ta giao quày cho một thanh niên trẻ có ria mép, mặc đồ vét, đang nói chuyện trên điện thoại di động.

Người nhân viên lớn tuổi dẫn Laila lên tầng lầu hai, đến một cánh cửa ở cuối hành lang dài. Ông mở khóa cửa, cho Laila vô. Mắt Laila nhìn thấy cái truyền hình đặt ở góc phòng, ngoài ra không ghi nhận gì khác.

Laila mở truyền hình, mở máy phát hình. Nàng bỏ cuộn băng vào và nhấn nút Mở. Màn ảnh không có gì một lúc lâu, và Laila bắt đầu tự hỏi sao ông Jalil lại chịu khó để lại cho Mariam một cuộn băng trống không. Nhưng rồi có tiếng nhạc, và hình ảnh bắt đầu hiện ra trên màn ảnh.

Laila cau mày. Nàng tiếp tục coi chừng hai phút nữa. Rồi nàng nhấn nút Tắt, cho cuộn băng chạy tới, và lại nhấn nút Mở. Cũng vẫn là phim đó.

Người đàn ông lớn tuổi nhìn nàng với vẻ kỳ quặc. Phim đang chiếu trên màn ảnh là phim Pinocchio của Walt Disney. Laila chẳng hiểu gì cả.

Vừa hơn sáu giờ thì Tariq và hai đứa nhỏ trở về khách sạn. Aziza chạy đến bên Laila khoe đôi bông tai Tariq mua cho nó bằng bạc có con bướm trắng men trên mỗi chiếc bông; Zalmai thì ôm chặt con cá heo bơm hơi kêu chít chít khi bị bóp mõm.

“Sao, em?” Tariq choàng tay qua vai Laila hỏi.

“Em không sao,” Laila nói. “Lát nữa em kể.”

Họ đi bộ đến một tiệm bánh mì thịt trừu nướng gần đó. Tiệm nhỏ, mù khói và ồn ào, khăn trải bàn bằng nhựa rít chịt. Tuy nhiên thịt trừu mềm và không khô, và bánh mì nóng ngon. Sau đó họ đi bộ lòng vòng một lúc. Tariq mua cho hai đứa

nhỏ kem đá ở một quán bên đường. Họ ngồi trên băng ghế ăn, sau lưng là những ngọn núi in bóng trên nền hoàng hôn đỏ thắm. Không khí ấm áp đẫm hương thơm cây bách hương. Trước đó Laila đã mở chiếc phong bì lúc nàng trở về phòng sau khi xem cuộn băng. Trong phong bì có một lá thư viết tay bằng mực xanh trên tờ giấy màu vàng có kẻ hàng.

Thư như sau:

Ngày 13 tháng 5 năm 1987

Mariam thân yêu:

Ba cầu mong lá thư này đến tay con khỏe mạnh.

Như con biết, cách đây một tháng, Ba có đến Kabul để nói chuyện với con. Nhưng con không muốn gặp Ba. Ba đã thất vọng nhưng Ba không thể trách con. Ở chỗ con, có thể Ba cũng làm như vậy. Ba đã đánh mất đặc quyền được hưởng tình thương và sự kính trọng của con từ lâu, và điều đó hoàn toàn do lỗi của Ba. Tuy nhiên nếu con đọc lá thư này thì con đã đọc lá thư mà Ba để lại ở cửa nhà con. Con đã đọc lá thư đó và con đã đến gặp thầy Faizullah, như lời yêu cầu của Ba. Ba cảm ơn con đã làm điều đó, Mariam thân yêu. Ba cảm ơn con đã cho Ba cơ hội nói đôi lời với con.

Ba bắt đầu ở đâu bây giờ?

Từ khi mình gặp nhau lần cuối, cha của con đã trải qua biết bao buồn khổ, Mariam à. Mẹ kế của con, Afsoon, đã bị giết ngay ngày đầu tiên của cuộc nổi dậy năm 1979. Cùng ngày đó, một viên đạn lạc đã giết chết Niloufar, em con. Ba vẫn còn nhớ hình ảnh con bé Niloufar trông chuối để gây ấn tượng với khách đến chơi. Anh con, Farhad, đã gia nhập Thánh chiến quân năm 1980. Quân Liên Xô đã giết nó năm 1982, ngay bên ngoài tỉnh Helmand. Ba không thấy được xác nó. Ba không biết con có con không, Mariam, nhưng nếu con có con, Ba cầu xin Thiên chúa che chở cho chúng để con không phải chịu đau khổ như Ba. Ba vẫn còn chiêm bao thấy chúng. Ba vẫn còn mơ thấy những đứa con đã chết của Ba.

Ba cũng nhiều lần mơ thấy con, Mariam thân yêu. Ba nhớ con. Ba nhớ giọng nói của con, tiếng cười của con. Ba thèm được đọc cho con nghe, Ba nhớ hết những lần cha con mình đi câu cá. Con còn nhớ hết những lần mình cùng nhau đi câu cá hay không? Con là một đứa con ngoan, Mariam yêu quý, và Ba không thể nào nhớ tới con mà không cảm thấy xấu hổ và hối hận. Hối hận... Nghĩ tới con, Mariam yêu quý, Ba hối hận nhiều lắm. Ba hối hận vì đã không ra gặp con cái hôm con đến Herat. Ba hối hận đã không

mở cửa cho con vào. Ba hối hận vì đã không coi con như một đứa con, vì đã để con sống ở nơi đó bao nhiêu năm trời. Vì sao? Sợ mất mặt chăng? Hay sợ mất tiếng tăm? Những điều đó bây giờ thật chẳng quan trọng đối với Ba, sau tất cả những mất mát, tất cả những điều khủng khiếp Ba đã chứng kiến trong cuộc chiến tranh đáng nguyền rủa này. Nhưng bây giờ thì tất nhiên đã quá trễ.

Phải chăng đây là sự trừng phạt đích đáng cho những kẻ vô tâm, chỉ hiểu ra khi không còn thay đổi được gì nữa. Giờ đây Ba chỉ có thể nói con là một đứa con ngoan, Mariam thân yêu, và Ba không xứng đáng là cha của con. Giờ đây Ba chỉ còn biết xin con tha thứ cho Ba. Hãy tha thứ cho Ba, Mariam. Tha thứ cho Ba. Tha thứ cho Ba. Tha thứ cho Ba.

Ba không còn là người giàu có như con đã con từng biết. Cộng sản đã tịch thu rất nhiều đất đai của Ba, và tất cả tiệm tùng nữa. Nhưng cũng không đáng để phàn nàn, bởi lẽ Thiên chúa – vì sao Ba cũng không hiểu – vẫn còn ban phước cho Ba nhiều hơn hầu hết mọi người. Từ khi Ba đi Kabul về, Ba đã thu xếp bán hết chút đất đai còn lại. Ba kèm theo đây phần gia tài chia cho con. Con thấy đó, đây chẳng phải là một tài sản lớn lao, nhưng cũng là một phần nào. Một phần nào. (Con cũng thấy Ba đã mạn phép đổi ra tiền đô-la. Ba nghĩ như thế tốt hơn. Chỉ có Thiên chúa mới biết được số phận của đồng tiền của nước mình.)

Ba hy vọng con không nghĩ rằng Ba muốn mua chuộc sự tha thứ của con. Ba hy vọng con hiểu cho Ba rằng Ba biết sự tha thứ của con không thể mua được. Không đời nào mua được. Ba chỉ

cho con, dù rằng muộn màng, cái phần của con theo đúng lý ngay từ đầu. Ba đã không làm tròn trách nhiệm của một người cha khi còn sống. Có lẽ khi chết, Ba mới làm được.

Nói về cái chết. Ba sẽ không làm nhục con bằng những chi tiết, nhưng cái chết đã gần kề trước mặt Ba rồi. Tim yếu, bác sĩ nói. Một cái chết thích đáng cho một người đàn ông yếu đuối, Ba nghĩ vậy.

Mariam thân yêu, Ba tự cho phép mình hy vọng, rằng sau khi đọc những dòng chữ này, con sẽ mở lòng thương xót Ba nhiều hơn Ba đã từng đối với con. Rằng con sẽ đủ can đảm để tha thứ và đến gặp Ba. Rằng con sẽ đến gõ cửa nhà Ba một lần nữa, và lần này cho Ba cơ hội để Ba mở cửa, đón con vào, ôm con vào lòng, con gái của Ba ơi, như Ba đã phải làm bao nhiêu năm trước. Hy vọng này yếu ớt như tim của Ba vậy. Ba biết. Nhưng Ba sẽ chờ. Ba sẽ trông chờ tiếng gõ cửa của con. Ba sẽ sống trong hy vọng.

Cầu xin Thiên chúa ban cho con một cuộc sống lâu dài và thịnh vượng, con gái của Ba. Cầu xin Thiên chúa ban cho con nhiều đứa con khỏe mạnh và xinh đẹp. Cầu mong con tìm thấy hạnh phúc, bình an và sự chấp nhận mà Ba đã không cho con được hưởng. Chúc con mạnh khỏe. Cầu xin Thiên Chúa che chở cho con.

Người cha không xứng đáng của con,
Jalil

Đêm đó, sau khi trở về khách sạn, sau khi các con đã chơi đùa rồi đi ngủ, Laila kể cho Tariq về bức thư. Nàng đưa Tariq xem số tiền trong túi vải bố. Lúc Laila bắt đầu khóc, Tariq hôn lên mặt nàng và ôm nàng vào lòng.

(...còn tiếp)

7h0

Hoài Tâm Niệm

Giáng Sinh Vui

Rực rỡ đèn màu đón tiết đông
Ngàn sao lấp lánh sáng hư không
Cành thông gió thổi đông đưa nhánh
Bóng Nguyệt vờn quanh tỏa ánh hồng
Đồng dạc hồi chuông vang khắp phố
Nhẹ nhàng theo nhịp bước thong dong
Giáng Sinh dòng nhạc nghe êm ả
Rộn rã reo vui phấn khởi lòng

2020 HTN

Sáu giờ sáng trời còn tối, trên sân ga đã nhấp nhô khách đi làm sớm. Mọi người đứng co ro, hai tay dẫu trong túi áo hay trong găng tay, hơi thở khói sương. Trên xe lửa mọi người cũng không bớt co ro, ít ai cởi áo choàng, nhiều người vẫn còn giữ tay trong túi áo trong lúc nhắm mắt cố ngủ tiếp. Mùa này phải chín giờ trời mới hừng sáng, khác với mùa hè giờ này đã sáng hẳn.

* * *

Trong sương sớm, chiếc xe lửa là vệt sáng dài ngoằn ngoèo lao đi trong bóng tối. Hai bên đường, những đồng cỏ mênh mông nuôi bò và cừu và những ruộng khoai, ruộng rau hay ruộng hoa vào mùa xuân, mùa hạ. Xa xa, những nông trại leo lét ánh đèn. Hôm nào thật lạnh, những mảnh ruộng khô cứng như đá sẽ điểm những đóm tuyết giống như đôi chân mày bạc hay chòm râu bạc của ông già No-en. Lâu lâu, xe lửa chạy xuyên qua một ngôi làng, đi giữa khu nhà dân cư, sát mé vườn trước hay vườn sau nhà dân. Mùa này, nhiều nhà kéo dây đèn thấp sáng khắp vườn cho nên nhìn thấy hết phong cảnh trong đó. Phần lớn là cây cỏ, bông hoa nhưng đôi khi cũng thấy những tượng Phật đặt nơi cửa nhà hay nơi cổng vườn. Hình như ở đây, tượng Phật được xem như vật trang trí chứ không phải hình tượng để thờ nơi chốn trang nghiêm.

thánh thót kéo chân khách “yêu đàn... cho đòi say trong tiếng to”. Mùa này cây đàn dương cầm mang bằng “Play me” được khách đợi tàu luân phiên chơi nên tiếng đàn không ngừng khoan thai réo rắt, tạo nên bầu không khí tao nhã đặc trưng của một xã hội văn minh tiến bộ, thanh bình và thịnh vượng. Thành phố Amsterdam vào mùa Giáng sinh quả lộng lẫy và thơ mộng. Nhà ga trung tâm xây dựng vào cuối thế kỷ 19 là một trong những kiến trúc cổ, đẹp và đặc thù của thành phố.

Bốn mùa xuân hạ thu đông, mỗi ngày tôi đều đi chuyến xe lửa giờ này và chuyển đổi xe ở nhà ga trung tâm Amsterdam. Vài phút ngắn ngủi đợi tàu cũng đủ để hưởng không khí Giáng sinh nơi đây, thấy ấm lòng và nôn nao mái ấm gia đình, đồng thời cũng gợi nhớ những ngày cuối năm ở Việt Nam trước 1975.

Mùa Giáng sinh ở Việt Nam, trời cũng mau tối và se se lạnh. Không khí tung bừng khi các nhà thờ bắt đầu treo đèn ngôi sao và dây đèn ngũ sắc, và các hang đá bắt đầu được dựng lên. Hồi nhỏ tôi học mẫu giáo trường Nhà thờ Cha Tam, nhà lại ở gần đó nên đêm Giáng sinh thế nào cũng được đi đến đó để chiêm ngưỡng những hang đá tuyệt đẹp, những chiếc đèn ngôi sao thật to lấp lánh khắp nơi. Dòng người cứ tuôn vào sân nhà thờ, người đi như đi hội, không khí thần tiên.

Khi tôi vào trường tiểu học Ecole Française de Cholon, mùa Giáng sinh cũng không kém sôi nổi. Ngày nào, cuối giờ học cũng được dạy hát những bản nhạc Giáng sinh. Những bản nhạc đưa các học sinh nhi đồng vào một thế giới mới có mùa đông cỏ cây trụi lá chỉ còn cây thông chừa tẻ rừng xanh treo lên lủng lẳng kẹo và đồ chơi, có tuyết trắng và hang đá nơi Chúa hài nhi ra đời trong đêm thánh. Ngày nào cả

Ba mươi phút sau, xe lửa đến nhà ga Amsterdam. Trời vẫn chưa sáng. Trong nhà ga trung tâm Amsterdam, nhạc Giáng sinh văng lừng, ánh đèn tỏa sáng khắp nơi. Nhìn lên trần và khắp chung quanh, đâu đâu cũng giăng dây kim tuyến, ngôi sao và vòng hoa Giáng sinh tuyệt đẹp. Nơi tiền sảnh và hậu sảnh, khắp nơi trong ba dãy hành lang song song dẫn lên sáu thêm ga nơi xe lửa của mười một đường rầy ghé vào, đâu đâu cũng sáng rực những cây thông trang trí lộng lẫy, kết đèn hoa rực rỡ. Nhìn cây thông nào cũng ao ước muốn đem về nhà. Nơi hậu sảnh của nhà ga, hai bức vách tường là màn ảnh chiếu phim phong cảnh thành phố Amsterdam vào mùa đông. Khách vãng lai nếu không quá vội sẽ dừng chân đôi phút xem phim vì bị lôi cuốn bởi hình ảnh những cây cầu kết đèn sáng rực bắc qua những con rạch chằng chịt trong thành phố. Nơi tiền sảnh của nhà ga, tiếng dương cầm

lớp cũng mong đến cuối buổi học để được ưỡn ngực, cao cổ hát theo nhịp của thầy cô. Thông lệ của trường là phụ huynh tặng quà cho thầy cô trước khi nghỉ lễ. Năm nào tôi cũng hỏi hộp không biết cha tôi có mua món quà tặng thầy cô không. Các thầy cô cũng lịch sự tặng quà No-en cho mỗi học sinh, những quyển sách truyện nhi đồng nhỏ làm nao nức lòng, những quyển sách đầu đời khó quên.

Các tiệm quần áo, tiệm bánh, nhà hàng cũng tấp nập vào mùa này. Mỗi năm một lần, vào dịp lễ Giáng sinh, chị em tôi được ăn “đồ tây” và uống rượu champagne vào bữa ăn “réveillon” nửa đêm 24 tháng 12. Năm nào cha tôi cũng đặt mua một con gà tây đút lò ở nhà hàng Café La Gare đường Tân Đà Chợ Lớn, bánh “bûche de Noël” và bánh pâté chaud ở

tiệm bánh Trần Thượng trên đường Trần Hưng Đạo khu Chợ Quán gần chợ Nancy. Có thèm ăn, đói bụng hay

buồn ngủ cũng đợi phải đúng 12 giờ đêm mới được ăn. Cả nhà quây quần bên nhau, thường thức bữa ăn tây và rượu champagne duy nhất trong năm.

Trường học đóng cửa từ No-en đến sau Tết tây nên tôi được nghỉ hai tuần ở nhà. Hai tuần lễ thoải mái, được tha hồ đọc sách từ sáng tới tối, được đi đến nhà bạn chơi. Có hôm tôi đến nhà bạn ở đường Thành Thái, đường vừa tráng nhựa, vào buổi trưa nắng gắt nhựa đường chảy ra, đôi guốc tôi đi bị dính xuống đường mất một chiếc. Đến mùa No-en lại nhớ tới những kỷ niệm này.

Năm nay, 2020, Giáng Sinh đến với nhiều thay đổi. Nạn dịch COVID-19 vẫn còn đó, mọi sự đi lại, giao tiếp, ăn uống, giải trí, du lịch đều bị giới hạn. Mọi người tự tìm cho mình một cách riêng để chào đón Giáng sinh. Hết rồi những dạ tiệc cuối năm, những bữa ăn đặt trước ở nhà hàng, những đại hội âm nhạc, hòa nhạc, vũ nhạc cuối năm. Hết rồi những chuyến du

lich mừng hưởng năm mới ở một chân trời xa lạ. Hết rồi những “réveillon” đông đủ gia đình quây quần bên nhau, ông bà, cha mẹ, anh em, con cháu cùng nâng ly và trao nhau những món quà trong tiếng cười vang.

Với tôi, mùa đông năm nay cũng không còn những sân ga lạnh, những chuyến xe lửa sớm tinh mơ, những ánh đèn leo lét trên cánh đồng. Không còn những phút giây êm ả dạo chân trong nhà ga Amsterdam, lạc bước tìm tiếng dương cầm, tai mắt ngập tràn âm thanh và hình ảnh một mùa Giáng sinh an lành, tươi đẹp đang chờ đón. Tuy nhiên, hơn ngày nào hết, với tôi Giáng sinh vĩnh viễn là một kỷ niệm nhớ đời.. vì lẽ cha tôi mất vào ngày 24 tháng 12 dương lịch.

Năm nào cũng vậy, gần đến Giáng sinh là lòng quay quắt trong nỗi nhớ cha. Người cha thương con, quý con hơn hết trên đời. Người cha chỉ muốn cho con hưởng tất cả những gì hay đẹp nhất. Người cha nghĩ đến tương lai của con ngay từ khi còn bé và luôn cố gắng song hành cùng con trên đoạn đường đời. Thông thường mỗi mùa, mỗi dịp, mỗi giai đoạn trong cuộc sống, người ta chỉ nhớ đến một điều, một việc hay một người nào đó. Với tôi, tất cả mọi mùa, mọi lúc, mọi kỷ niệm đều gợi nhớ đến cha. Từ lúc tôi chưa đi học, cha đã âm thầm chuẩn bị trường nào tốt nhất để tôi vào. Tôi gần sáu tuổi, cha dẫn đi thi vấn đáp để được vào trường đó. Cha cẩn thận dạy mấy câu tiếng Pháp để tôi chào đáp ông hiệu trưởng, dạy khi ông hỏi về toán trừ toán cộng thì phải để hai bàn tay ra sau lưng rồi dùng mấy ngón tay để đếm. Tôi lên trung học, nhiều bạn, cha thương con nên rất quý bạn của con; đi nghỉ hè tôi xin cha cho đưa bạn thân đi theo, cha thuận ngay không do dự. Mùa thi cha nhắc mẹ nấu canh bí đỏ và churen óc heo cho con ăn thường xuyên để bổ óc.

Nghe Barbra Streisand hát “Papa can you hear me?” (Cha ơi có nghe con hát?), tôi càng thấm thía nỗi cô đơn của mình khi mất đi tình thương, tình phụ tử bất diệt cha đã dành cho tôi. Những lời trong bài hát đó khác chi những lời tôi dành cho cha.

“May the light of this flickering candle/Illuminate the night the way/Your spirit illuminates my soul...”

Looking at the skies I seem to see/A million eyes which ones are yours?...

The night is so much darker/The wind is so much colder/The world I see is so much bigger/Now that I'm alone...

I remember everything you taught me/Every book I've ever read/Can all the words in all the books/Help me to face what lies ahead?

The trees are so much taller/And I feel so much smaller/The moon is twice as lonely/And the stars are half as bright

Papa, how I love you/Papa, how I need you/Papa, how I miss you ...”

Cầu xin ánh sáng của ngọn nến lung linh này/Soi rọi màn đêm như/Tấm lòng của cha đã soi sáng tâm hồn con...Nhìn bầu trời dường như con thấy /Hàng triệu đôi mắt, mắt nào của cha?...

Đêm vô vàn tối hơn/Gió vô vàn lạnh hơn/Thế giới vô vàn rộng lớn hơn/Giờ con một mình...

Con nhớ tất cả những gì cha đã dạy con/Tất cả những cuốn sách con đã từng đọc/Tất cả chữ nghĩa trong sách đó/Có giúp con đối mặt với những gì ở phía trước?

Cây cao hơn rất nhiều/Và con thấy mình nhỏ bé hơn nhiều/Trăng cô đơn bội phần/Còn các vì sao chỉ sáng bằng nửa

Cha ơi, con thương cha biết bao/Cha ơi, con cần cha biết bao/Cha ơi, con nhớ cha biết bao...

Mỗi ngày hai bận tôi không còn đáp chuyến xe lửa đi qua thành phố Amsterdam. Không khí mùa Giáng sinh vui tươi, an bình cũng không còn nữa vì đại dịch COVID-19. Tôi cũng không còn cha; cha đã ra đi vĩnh viễn một ngày trước Giáng sinh. Giáng sinh không còn như xưa, vĩnh viễn không còn như xưa.

BÀI THƠ: MỪNG GIÁNG SINH

Tác giả: Danh Chín

Tuyết giăng phủ lối rơi đầy
Thu qua đông đến nào hay bất ngờ
Thông xanh tuyết trắng nên thơ
Hồn ai cứ mãi dại khờ vì yêu

Chờ nhau chờ đã bao chiều
Xuân hè thu đã mang nhiều nhớ mong
Chờ nhau khi đã sang đông
Cùng nhau đi lễ, thiệp hồng báo tin

Chuông vang mừng lễ giáng sinh
Giáo đường chung lối chúng mình sánh đôi
Bing bong chuông thánh từng hồi
Hòa theo tiếng nhạc vang lời hát ca

Bing bong chuông thánh ngân nga
Những bông tuyết trắng nở hoa trắng ngần
Chờ nhau chờ đã bao lần
Bao lần chờ đợi bao lần nhớ thương

Đông về quên hết sầu tương
Quên đi nỗi nhớ buồn vương những chiều
Đông về tuyết trắng bao nhiêu

bút ký

Con Thuyền Không Bến

LTS. “Con Thuyền Không Bến” là tựa bài của tác giả Nam Bình-Bùi Công Hải, xuyên suốt trong ký sự ông ghi lại hành trình đi tìm tự do của ông một cách sống động, khiến bạn đọc như tìm thấy lại hình ảnh của chính mình trong câu chuyện. Bút ký tuy đã lâu theo thời gian, nhưng tác giả muốn gọi lại cho mỗi chúng ta một bi cảnh của mảnh đời ty nạn một thời đã đi qua. Đặc biệt tác giả viết tặng người bạn thân của mình là ông Trần Cửu Quốc. VNNS xin hân hạnh giới thiệu và kính mời quý độc giả theo dõi sau đây:

Chiều hôm ấy, nỗi lo âu dâng đầy trong trí óc, tôi quyết làm một chuyến chót, mở ngăn tủ, lấy vàng đi nộp. Ngồi trên chiếc xe đạp cũ, ọp ẹp, tiến về đường Công Lý, đường sá tấp nập và xô bồ, tôi đưa chân mang dép râu cà lên bánh xe đạp để thắng. Vợ vã dựng xe trước hiên nhà anh Quốc, còn có tên là Kinh Đô. Tôi đặt tất cả niềm tin vào anh chàng bụng bự na ná xì thẩu này. Tôi rút túi đưa vàng mà không hề có một chữ nào trên giấy, chỉ tin nhau và đặt niềm hy vọng tràn trề. Căng thẳng dâng đầy mình cứ tưởng nơi nào cũng có đôi mắt cú vọ của công an, nên vợ vã từ già. Bước ra hiên, hơi ới chiếc xe đạp đã bạc tình mà đi qua tay kẻ khác. Một niềm đau và thất vọng đã hiện ra trước mắt, thế là tôi bắt đầu theo chủ nghĩa hoài nghi...

* * *

*Thôi đành nhắm mắt đưa chân,
Thử xem con tạo xoay vần thế nào?*

Và từ đó tôi có ý nghĩ xin đi theo giũ ghe. Điều này anh Quốc đồng ý ngay, vì có ai dám xuống phụ sửa ghe. Biết đâu chưa sửa, lại theo vào tù. Một tuần sau anh Quốc gọi tôi về và cùng đi bán vàng. Bán được 39 triệu, và sau đó cùng nhau đi Mỹ Tho giao tiền. Đêm hôm ấy tôi và anh Quốc đưa bao cát cho anh Bé bự cất giữ., để hôm sau tôi sẽ đi giao bao cát tiền cho anh Khương, một thanh niên đi chiếc Suzuki màu đen, tại một tiệm cà phê ở Vĩnh Long. Tôi đi xe đồ, trong người chỉ có tờ giấy chứng nhận giả, đang ở vùng kinh tế mới, có giá trị gì đâu. Trên đường đi, ngã ba ngã tư nào cũng thấy công an canh gác nhưng may mắn được lọt sổ.

Hú Hồn, hú vía xe đã đỗ bến, tôi ngỡ ngác vài phút mới nhận diện được chàng thanh niên vạm vỡ, nước da hơi ngăm ngăm đen, tôi đoán chắc anh là người rành rẽ và đầy kinh nghiệm. Chúng tôi uống vợ ly cà phê nóng hổi rồi lên xe đi, tôi ngồi sau ôm túi bạc kè kè. Đến nhà, gặp anh Hai đại úy không quân Việt Nam Cộng Hoà, lòng tôi càng tự tin thêm dù mới chỉ có vài lời xã giao. Chúng tôi xin đi ngay vào vấn đề là giao cái cục nợ cho xong, nhưng lại thêm một chút đáng cay, vì khi đếm lại tiền thì chỉ còn 38 triệu rưỡi, năm trăm ngàn đã âm thầm cất cánh bay về phương nào ? Đếm đi

đếm lại vẫn thiếu. Anh Hai nhất định không chịu, khẳng định chỉ đưa đủ tiền thì mới nhận ghe, mặc dù chúng tôi đã hạ mình năn nỉ hết lời, khô cả nước bọt. Cuối cùng tôi quyết định đem chiếc nhẫn cưới để bù vào. Tôi phân giải với anh rằng tuy nó chẳng đáng giá là bao, nhưng đối với tôi không những quan trọng mà nó còn là kỷ vật gắn bó keo sơn tình chồng nghĩa vợ. Nhưng tiếc thay, chiếc nhẫn quá khiêm nhường chỉ đáng 100.000 đồng, chẳng thấm thía vào đâu. Anh Hai lưỡng lự giữa tiền và tình. Cuối cùng anh gật đầu đồng ý. Tôi thở phào nhẹ nhõm.,liền tay tôi tháo chiếc nhẫn,đôi mắt ứa lệ dù cố che nhưng không lam sao giấu được.Tay run run xoa chiếc nhẫn vĩnh biệt kỷ vật yêu quý và nhắm mắt để nhẹ chiếc nhẫn trên bàn,nhưng trong lòng bỗng dấy lên một niềm vui là tôi đã làm hoàn thành một công việc chung.

* * *

Đêm đã khuya, chúng tôi cố tranh thủ đi ngủ, ngã mình trên sàn nhà cố thiếp đi nhưng nỗi lo cứ chờn vờn khiến tôi không sao ngủ được. Sau một tiếng sột soạt trong phòng ngủ thì cánh cửa vừa hé mở,anh Hai đánh thức và mời uống cà phê. Thế là cuộc hành trình bắt đầu. Anh Hai bảo tôi mang bao tiền. Chắc họ chưa tin mình đâu, mình mang tiền nếu bị công an vờ thì mình lãnh đủ thôi. Xe chạy chừng nửa giờ anh Hai dừng xe, bảo tôi mang tiền

vào nhà ông chủ gần bờ sông và để trên bàn. Vậy là tôi thoát nhiệm. Sau đó anh chỉ cho tôi lên ghe đã nổ máy sẵn với hai thuyền trưởng. Anh Bé lạng một vòng ngoạn mục trên giòng Tiền Giang hiền hoà, giá có một tiên nữ bên cạnh để cùng nhớn nhỡ, thả hồn theo giòng nước lẳng lơ trôi. Bỗng chốc thuyền tăng tốc lao nhanh về phía trước. Tưởng chuyện chi, té ra Năm Tiến, quen phong độ nhà binh, kiêu lái xe Jeep, nhấn ga để loè mấy cô nữ sinh khi tan trường về. Nhưng quanh đây chỉ có mấy cô thôn nữ đang chèo xuồng thôi. Về đến Mỹ Tho tôi và Ánh lên bờ về Sài Gòn. Chỉ còn mình Năm Tiến lo cho tới khi đem ghe về Gò Công để sửa. Một tuần sau tôi xuống phụ lo chuẩn bị ngày khởi hành. Tôi đang lau chùi máy, có đám con nít bu lại líu lo nói, ghe này mà vượt biên là đã lắm. Rồi tụi nó thi nhau kể chuyện ma. Ma le, ma cà rồng...

Một ngày dài nhất đã qua. Màn đêm buông

xuống, mây đen vần vũ. Tôi, Tiến anh Bé đặt lễ vật cúng bái, cầu xin thần linh phù hộ cho may mắn và thành đạt. Nhang chưa tàn thì lễ vật đổ tung, chắc lễ vật không đủ tiêu chuẩn, hay là tại tay anh Tiến nham nhở với cô bé đem cơm, nên thần chề quý hờn.

Nhưng dù sao đi nữa cũng gây cho tôi một cảm nhận như có sự không may, và tai họa sẽ đến. Khi ghe anh em cô út Hiền vừa lui thì ghe công an ập tới, tôi liền bỏ chạy không kịp mặc quần. Bé thì nhảy sông.

Tội nghiệp Năm Tiến phải chịu trăm đắng ngàn cay của sự đe dọa của công an với súng ống đầy mình. nhưng rồi nhờ sự khéo léo dàn xếp, họ đã thỏa thuận và bắt Năm Tiến lên bờ tìm tôi và Bé. Tiếng kêu ời ới anh Hải, anh Bé ời về lại ghe đi, xong rồi. Trong khi đó tôi trốn trong vườn cam. Giọng Tiến càng gần thì tôi càng cao chân tẩu lẹ. Ai dại gì mà đem thân, nạp mạng. Tôi chạy ra cánh đồng, trốn trong nghĩa trang để tránh chó sủa. Gần mười một

giờ đêm. Tôi thu nhỏ người dựa lưng để để núp trong mộ bia, nếu công an có đi tìm thì cũng khó thấy và..... gồng mình để chiến thắng với mấy con ma sắp ồ tới tấn công. Tôi thất vọng chán nản và lo sợ. Làm gì bây giờ? Không Minh hay Chu Du tái thế cũng đều chạy trốn công an hết.

Ngày dài hy vọng qua mau.

Cái đêm sâu muộn rầu rầu năm canh

Xa xa tiếng chó sủa quanh

Thân người quân tử mong manh tơ trời.

Tôi chỉ còn cách là về Sài Gòn, nhưng khổ nỗi tôi chẳng biết mình đang ở đâu. Tôi thức trắng đêm, khoảng 4 giờ sáng, tôi đi về phía bờ sông, dọc xóm thấy có nhiều nông gia chuẩn bị ra đồng. Tôi bớt sợ công an, đến bến đò thấy vài khách chuẩn bị qua sông, tôi giả bộ đi cầu chờ khi nào đò sắp rời bến là ào đến nhảy lên. Thành công.

Tôi trả tiền đò không cần tiền thối. Hoạ vô đơn chí, vừa rời bến đò, tôi lê bước, dọc đường lại xuất hiện mấy chú công an đang canh gác hội đồng xã, họ bông súng như chào đón tôi. Tim đập thành thịch vì tôi chẳng khác gì một tên trốn tù, đi chân đất, bận áo lính, mặc quần xà lỏn, lại thêm hai chân khăng khiu trắng nhợt. Nếu công an nhìn thấy thì chắc chắn phải đánh dấu hỏi?

Những bước hải hùng đã lần lượt lướt qua, mặc dù chân căng rã rời nhưng tôi cũng cố tăng tốc lực để nhanh ra được quốc lộ. Tôi vui nói không ra lời khi gặp được một cô gái, mặc áo màu tím hoa sim, liền bắt giọng:

- Cô ơi! Cô biết đường nào lên Mỹ Tho không? Một giọng thánh thót dễ thương đã len lén vào tim tôi.

- Dạ em cũng đi Mỹ Tho nè. Mà anh đi có mình ên hả?

- Vâng, tui đi một mình.

Cô càng hỏi, tôi càng lo, cô gái nhìn tôi có vẻ nghi ngờ và tội nghiệp. Cả hai cùng lên xe, trong lòng cảm nín

- Đây là đâu vậy cô?

- Chợ Gạo.

Xe từ từ dừng lại, tôi vội vàng xuống xe không một lời từ giả. Nhưng trong lòng vẫn lưu lại một chút gì vấn vương của cô gái xứ Gò Công. Xuống xe đi vào chợ. Chợ nhỏ bản, tôi dỗi mắt tìm mua một cái quần và một đôi dép. Đến quầy bán quần áo giày dép, tay bốc, miệng nói, chân xỏ, trả tiền không cần trả giá. Bây giờ nhìn tôi không còn giống một tên trốn tù nữa mà là một công dân có vẻ hiên ngang hơn. Tôi đón xe đi tiếp về Mỹ Tho. Đắn đo không biết có nên về bến xe không? Có nên ghé lại nhà bà chủ ghe không? Thôi cả hai, vào nhà may thay gặp anh Khoẻ. Tôi kể chuyện ghe bị ộp hồi hôm. Anh liền cất giọng: đã dàn xếp xong rồi, lên bến xe đón xe xích lô số 02. Tôi liếc mắt nhìn thấy một bóng hồng, loay hoay chuẩn bị khăn gói....

Tôi lên bến xe thì gặp anh Kinh Đô, anh vui cười và nói nhỏ là tài công đã trốn mất rồi, thôi để cho Năm Tiến lái đại, chứ đã cỡi lên lưng cạp rồi. Ừ cũng được, hơn nữa tôi sung sướng không sao tả hết được khi gặp lại vợ tôi đang đứng xếp hàng mua vé xe. Tôi ra hiệu kêu, vợ tôi hiểu ý đi theo ra xích lô số 02 đang đợi bên kia đường, cùng lên xe, không cần nói địa chỉ, mười phút sau thì tới cầu Quay, có bà Chín ra đón, và đưa xuống ghe. Tuy niềm vui chưa trọn nhưng cũng đã nếm được chút hy vọng dù mong manh. Chiếc ghe chòng chành hiên hoà như hân hoan chào đón chúng tôi. Trong hầm đã có nhiều bạn đồng hành khá đông, nhưng họ mắt lịch sự lăm, không một tiếng chào hỏi, chỉ vài đứa con nít chẳng hiểu gì, nói thao thao bất tuyệt.

Mặc dầu đã cho uống thuốc ngủ từ trước, [mua nhầm thuốc giả]. Đó là hậu quả của một xã hội lừa dối. Con nít dưới hầm ghe bị nóng, ngộp la ó, trên bờ thì công an đang đi dạo. Trời tối dần, bên sông đèn sáng lập loè, hai người khách cuối cùng đã đến trễ. Ghe nổ máy âm thầm rời bến theo giòng cửa Tiểu. Tôi trườn mình bên hông ghe hứng nước vào những can nhựa loại 20 lít. Tôi nghe nói có người múc nước kiểu này có khi hứng vô luôn cả phân người. Không biết mấy thùng nước

này có.... Nhưng nước uống vẫn ngon, mát và chẳng có ai bị Tào Tháo rượt. Tôi soát lại trong ghe, thế là đủ nước thức ăn, ai cũng an tâm. Chờ người nên trễ cho nên khi ghe ra bị thủy triều xuống, ghe bị mắc cùn. Tôi và anh Quốc cùng nhảy xuống bơi sinh cho thuyền ra. Năm Tiến tăng ga thuyền vọt nhanh như mấy chàng lực sĩ về nước rút, ghe ra nhanh tôi bu kịp, anh Quốc tuột tay nên uống nước đã đời. Sau đó anh em dùng sào tre đo nước kéo lên. Ghe chỉ bị mắc cùn nhưng nhẹ thôi. Trời sáng dần bình minh đang đón một ngày mới. Cửa biển nhộn nhịp ghe tàu quốc doanh đi đánh cá về, ghe nào cũng treo cờ đỏ sao vàng đỏ loét. Để nguy trang chú Ánh ngồi vá lưới có vẻ như rành nghề, tôi thì hết cuốn lưới vô, rồi lại xả lưới ra. Mọi người nằm dưới hầm tàu im thim thít.

Máy ghe lại nững nịu, vừa mới ra cửa biển thì hư. Thuyền trưởng trở thành thợ máy. Nhưng hên cho bàn tay “nham nhở” sờ mó sao đó mà máy lại chạy. Dù mặt trời sắp lên đỉnh đầu mà ghe cũng chưa xa bờ là mấy. Tôi chợt buồn, lòng xe lại, nhớ lại hai năm nằm gờ lịch. Hy vọng ngày mai trời lại sáng.

Mọi sự bình yên, giấc ngủ an lành, dưới hầm ghe thỉnh thoảng có những khúc nhạc trỗi lên, làm mở mắt những người nhạy thức. Trời trong, sóng lặng, thuyền êm ả lướt sóng, tiếng máy đều đều, hoà cùng những giọng oanh vàng của những người đẹp làm lác lác con thuyền đi. Tôi còn nhớ có những lúc thặng hoa các tiên nữ với những trang phục thời trang, ngồi nhìn mây nước, hít thở không khí trong lành, tự do sau những năm ngọt ngào khó thở. Tôi cứ tưởng như mấy nàng minh tinh Hollywood thắp từng làm phim .

Trời vẫn đẹp, không mây, gió nhẹ nhẹ thoảng qua, mọi người nằm, ngồi dưới tấm bạt che nắng, chuyện trò rộn rã. Những người ngất ngư say sóng cũng cố ngổm dậy xen vào câu chuyện. Tưởng rằng đã yên. Ngờ đâu trời lại đổi ý, mang đến những đám mây đen bàng bạc, xen lẫn những cơn gió điên rồ, làm tốc bay cả màng che. Mây đen đã khuynh đảo cả bầu trời, sóng đã ngự trị cả đại dương, những làn sóng hỗn hào đã chồm lên boong tàu trộm

nhìn các tiên nữ, con thuyền tuy nhỏ, lòng ghen tuôn bùng dậy, hung hãn lướt nhanh nhanh chồm lên những vẻ sóng hung dữ một cách hiên ngang.

Các thuyền trưởng Năm Tiến, Khương, Thành, cười dòn dã, nhưng trong lòng cũng thoáng lên những lo sợ. Một chốc lác, cái ròng rọc bất kham, dây cáp trật ra ngoài ròng rọc, tôi và Hùng, Hạnh tức tốc dùng tay để giữ cho dây cáp khỏi trật, những bàn tay công tử chống lại sắt thép. Khi những cơn sóng dữ dần khiến bàn tay đau nhức, nhưng cắn răng chịu đựng. Sóng càng lúc càng cao, nước đã tràn vào cả hầm máy, tôi gọi mọi người cùng nhau tát nước, lo sắp xếp người trong hầm.

Một phát hiện tức tốc, một bóng đen khổng lồ đằng xa tưởng ca nô của công an rượt bắt. Thuyền trưởng khẩn lệnh: mọi người xuống hầm nhanh, trật tự viên bột phát xô đẩy, ò ạt mọi người lẫn xuống hầm không kịp suy nghĩ. Còn sót thằng Minh vì nó nhỏ xíu, ngon ngủ dưới cái chần lép xẹp chẳng ai thấy. Một chốc sau, phản phát một tiếng kêu thất thanh: papa và nó chạy ngay vào phòng lái suýt nữa rớt xuống hầm máy là toi mạng. Tôi kêu lớn, anh Khôi trông hộ cháu, chứ tôi đương bận tay giữ cái ròng rọc, và rồi nó được đưa xuống hầm tàu lúc nào tôi không hay biết.

Một cơn hãi hùng phi lý, vì ngộ nhận cái phao làm ranh cửa giàn khoan mà báo đời báo kiếp chúng ta thất đơm. Con thuyền cố lách tránh xa giàn khoan vì nghĩ rằng đây là Vũng Tàu, nhưng cơn bão đã lên đến cấp chín, cấp mười, con thuyền không thể cưỡng nổi, nên trôi dạt dần đến giàn khoan. Tình thế nguy cấp, anh em chúng tôi bàn nhau: đầu hàng, tấp vào giàn khoan kêu cứu. Từ xa anh Quốc cất một giọng buồn nã, anh Hải ơi: thôi vô giàn khoan, đi về ở tù rồi tính sau.

Tất cả đồng ý, tức tốc tôi cởi chiếc áo, nhúng dầu, leo lên trần chằm lửa, một cơn sóng đã mang làm cho con thuyền nghiêng hẳn dường như muốn lật, dầu quá trơn, làm tôi trượt liêng xiêng. Có lẽ số trời còn thương, may mắn vớ được song thành cửa ghe giữ lại, chứ không cũng đã hóa thành người thiên cổ. Lửa trên trần vẫn cháy, bão táp vẫn hung hăng mọi

người lằm bằm cầu trời khẩn phật cứu độ được sống và khỏi tù. Người ta thường nói: nhất nhật tại tù thiên thu tại ngoại, nay thì mình nóng lòng, một phút đợi bằng một ngày chờ. Những đôi mắt phóng xa của mọi người như một giàn ra đa. Một tiếng la lên thật lớn <có tàu đến cứu rồi>. Pha đèn tàu càng lúc càng lớn lên, họ tiến lại gần cứu vớt. Đàn bà con nít lên trước, đàn ông thiết thòi lên sau. Lúc này mừng vui lo sợ lẫn lộn. Vui là được sống, buồn là về ở tù. Tiếng ồn ào, xen lẫn tiếng khóc, thật đúng với lời thơ: khi vui muốn khóc buồn tênh lại cười . .

Tôi nhanh chân tò mò bước vô tàu trước, một tấm bảng màu đỏ, ghi đậm mấy hàng chữ [Dưới sự kiểm soát của công an thành phố Hồ Chí Minh]. Tóc gáy tôi dựng lên và rợn cả người. May thay có một chàng thanh niên, thanh nhã, trắng trẻo bước ra cất giọng: bà con an tâm, ở đây vài hôm, tàu sẽ đưa vào Singapore. Tất cả vui mừng nhảy múa, chúng ta được lên thiên đàng hạ giới. Sung sướng làm sao ...

Thời gian qua mau, tàu nhỏ neo, rời bến đưa chúng ta đến xứ tự do, dân chủ và nhân quyền. Trời vừa hừng đông, tàu cập bến Singapore, xe của cao ủy tỵ nạn đã đợi sẵn. Một giờ sau là nhập trại. Không khí của trại thật tấp nập. Mỗi ngày có năm ba chuyến xe cho thuyền nhân nhập trại, lòng phấn uất chế độ cộng sản càng cao. Một chủ nghĩa sai lầm không những chôn cả một dân tộc Việt mà cả thế giới cộng sản nữa. Theo gs Rummel [nhận giải Nobel] có 643 ngàn người chết sau ngày cưỡng chiếm miền Nam đến nay, khoản 400 ngàn thuyền nhân bị đắm vùi thây trong lòng đại dương. Cuốn hắc thư noi về chủ nghĩa cộng sản quốc tế, nó đã gây ra 80 triệu đến 100 triệu sinh linh trên khắp thế giới.

Trong những ngày chờ đợi, doanh nhân Trần Cứu Quốc đã mở tiệm may kiếm tiền khá bộn, Minh và bạn gái lập quán cà phê khá tấp nập, Chị Oanh cũng mở quầy bánh cuốn, làm sống lại hương vị tình quê hương. Ngoài ra đa số nhảy rào trốn đi làm chui kiếm mỗi ngày 10, 12

đô, để gởi về cho thân nhân ở Việt nam, vì tiền trợ cấp được 2.50 đô mỗi ngày, chỉ đủ ăn thôi. Trại mỗi ngày càng đông thời gian lưu trú chừng ba tháng, để làm thủ tục định cư. Tất cả đều hên xui, chứ ai cũng muốn đi Mỹ, nhưng luật định: tàu nước nào vượt nước đó phải nuôi, trừ khi có cha, mẹ, con cái ở nước khác. Thế rồi lần lượt ra đi, để lại biết bao kỷ niệm buồn vui.

Hầu hết thuyền nhân trong

ghe được chính phủ Hòa lan mời đến định cư.,chỉ vài con chim lạc đàn bay về Mỹ như anh Kha,anh Hòa,chị Thoa ,ni cô Diệu –Liên do thuyền phong.Chị Nga,anh Khôi chê xứ cờ hoa ít lạnh nên mò về miền băng giá Canada ,còn chị Hoa thích xem con vật khổ não kankuru nên tìm về xứ Úc.Riêng đàn chim về xứ hoa tulp họ đều có công ăn việc làm vững chắc, có kẻ theo đèn sách đỗ đạt như thạc sĩ Trần Quang Ánh, Đinh Quốc Bửu ..Tuyển, Bác sỹ Lưu Thị Hải Hằng, bác sĩ Bùi Công Minh ,kỹ sư Lương Văn Hùng,

cử nhân kinh tế Nguyễn Thị Như Tuyết, Nguyễn kim Tuấn, Trần Quốc Tuấn và một số chuyên viên kỹ thuật khác...anh Trần Cứu Quốc làm chủ một tiệm may khá lớn nên mọi người bớt phần giá lạnh. Nhưng đặc biệt một số vì hoàn cảnh, hoặc lười biếng đã theo con đường tắc đi lượm bạc cắc, mãi trên vài chục năm nay mà vẫn còn mê mải như anh Khương, chị Mơ, anh Tiến, anh Hải, chị Hạnh, chị Oanh và anh Linh. Một điều sung sướng và hạnh diện nhất là thế hệ con cái đã vươn lên trên con đường học vấn khá tốt đẹp, đa phần có bằng đại học.

Dư âm còn đó, hình ảnh đẹp nhất là hội 4-6 hàng năm luân phiên nhau tổ chức gặp mặt, hàn huyên, chia sẻ ngọt bùi, ăn uống, ca hát.

Con thuyền không bến hôm nay vẫn còn mãi mãi thần tiên trong tâm hồn, ký ức của kẻ ly hương sau 30 năm rời quê cha đất tổ, ./.

Hòa lan 12-5 2010

Nam- Bình Bùi Công Hải

Ánh Sáng Giáng Sinh

Tiểu Minh Ngọc

Mỗi năm cứ đến Giáng Sinh,
Là con vui vẻ tâm linh khác thường,
Vì rằng biết được Chúa thương,
Đã ban Con Một Quý Vương trên Trời,
Chúa Ngài đã xuống trần đời,
Là Cha, là Ánh Sáng ngời muôn nơi,
Ngài đến là để cứu người,
Và ban hy vọng sáng tươi không ngừng,
Làm cho thế giới vui mừng,

Đêm đông chào đón tung bừng hoan ca!
Tình Ngài thật quá bao la,
Thương con từ bé đến già vẫn thương,
Ngài là Chúa Thánh Thiên Đường,
Là Cha vinh hiển, yêu thương, nhân từ!
Tình Ngài mãi mãi có dư,
Hỏi người sao lại chần chừ lặng thinh?
Hãy mau đón nhận Thân Tình,
Từ Ngài - Ánh Sáng Giáng Sinh cho người...

Cái Xác Không Đầu

(Thế giới tâm linh)

Tôi trở về thăm Chị vào dịp lễ NOEL như tôi đã có hứa với Chị nhiều năm trước. Trở về lần này tôi vô cùng thất vọng vì Dalat bây giờ không còn khoáng dãng, không còn nhiều cây thông, mà có quá nhiều nhà cao tầng được xây lên bừa bãi làm cho thành phố mất đi cảnh thơ mộng và đài các của một thành phố mang vẻ đẹp Tây phương. Chị cho tôi biết, rạp chiếu phim Hòa Bình sắp ngừng hoạt động để thay vô đó là tòa nhà trung tâm thương mại. Chị muốn đưa tôi đi xem phim ở đó như là lần cuối. Những năm tháng khi tôi còn là đứa con nít mười tuổi, Chị cũng đã có đôi lần đưa tôi vô đây xem phim. Ngày đó khi phim đang chiếu thì có một nhân viên của rạp đi từ đầu rạp đến cuối rạp và vừa đi vừa xịt nước hoa bằng cái bình xịt muỗi làm cho cả rạp thơm lừng. Tôi nghĩ, lần sau nếu tôi còn trở lại thành phố này thì cũng sẽ không còn được hưởng những giây phút tuyệt vời nữa.

* * *

Ra khỏi rạp chiếu phim Hòa Bình, cái rạp mà ngày nay được gọi với cái tên 3 tháng 4; gọi cho đồng bào Miền Nam, đặc biệt là đồng bào đã và vẫn đang sinh sống tại thành phố thân yêu này nhớ đến cái ngày “may mắn” của đoàn quân Việt Cộng đã không tốn một viên đạn nào mà lại chiếm được thành phố. Trước đó, ngày 01 tháng 4 năm 1975 Thiếu tướng Lâm Quang Thi, Chỉ huy trưởng trường Võ Bị Quốc Gia Dalat kiêm Tư Lệnh chiến trường đã ra lệnh di tản... Chị và tôi đi thẳng đến quán cà phê Tùng thay vì tôi phải đưa Chị trở về trông coi quán nem của Chị; cái quán mà từ mười giờ sáng - giờ mở cửa - cho đến tận mười hai giờ khuya - giờ đóng cửa - lúc nào cũng đông thực khách. Cái quán bán nem nổi tiếng ngon và rẻ mà cả thành phố này ai ai cũng đều biết tiếng. Du khách ở khắp mọi miền đất nước, và cả người Việt Nam đang sinh sống ở ngoại quốc một khi đã đến thăm thành phố hoa này, thì thường phải có ít ra là một lần ghé đến quán của Chị để được thưởng thức món nem thật đặc sắc : Nem Ninh Hòa!

Một tuần qua, ngày hai bữa tôi đều được Chị cho thưởng thức món nem thật độc đáo do chính từ đôi bàn tay của Chị làm ra mà không hề bị ngán. Nhưng, chiều nay tôi muốn Chị đi cùng tôi đến quán cà phê Tùng. Tôi muốn kể cho Chị nghe một câu chuyện có thật mà bao năm qua tôi chưa hề kể ra cho người nào nghe. Có Chị gần bên tôi như được sống lại thời gian thật vui thật đẹp và thật hạnh phúc

của những tháng ngày trước khi quê hương bị nhuộm máu và bị hận thù.

Thành phố Dalat chỉ trong chốc lát nữa sẽ được soi sáng bởi những ngọn đèn đường, vậy mà thời tiết chỉ hơi man mát chứ không lạnh. Thành phố này giờ đây đã không còn cái khí hậu lành lạnh làm tê tái lòng người, cũng không còn cảnh sương mù lãng đãng đầy về lãng mạn, cũng không còn những cô thiếu nữ đài các tha thướt trong những chiếc áo dài với những cái áo len đủ kiểu và đủ màu sắc, hoặc với cái áo pardessus sang trọng khoác ngoài; cùng dáng đi nhẹ nhàng, uyển chuyển trên khắp phố phường. Một nhóm người đã bắt con người phải đổi thay. Một nhóm người đã muốn khí hậu cũng phải đổi thay. Một nhóm người đã bắt buộc những người cầm viết phải thay đổi trong từng câu văn, người dân phải thay đổi trong từng lời nói... vì vậy mà ngôn ngữ Việt đã nghèo nàn hơn xưa rất nhiều. Thành phố này giờ đây cũng đã có quá nhiều quán cà phê mang nhiều phong cách khác nhau... từ những căn nhà hay những căn biệt thự sang trọng trên những ngọn đồi mà quán cà phê Tùng thì không có. Tôi thích ngồi ở cà phê Tùng vì quán này đã từng đón tiếp hàng hàng lớp lớp những anh hùng trai trẻ đang bước những bước đầu đời của nghiệp binh đao trong những quân trường nổi tiếng của cả vùng Đông Nam Á và thế giới. Từ ngày đó cho đến mãi mãi về sau cà phê Tùng vẫn là nơi yên tĩnh và là nơi dành cho những ai muốn được thưởng thức ly cà phê nguyên chất thơm

ngon không bị pha những tạp chất độc hại để câu khách và để thu lợi bởi những người chủ không có lương tâm.

Nhìn từng giọt cà phê đặc quánh đang từ từ rớt xuống đáy ly. Màu đen của giọt cà phê làm tôi liên tưởng đến người nam tài tử da đen trong phim mà Chị và tôi vừa xem qua. Có lẽ lần xem phim hôm nay thật sự là lần cuối cùng vì sắp tới đây người ta sẽ cho đẹp bỏ cái rạp hát duy nhất còn sót lại này, như đã từng đẹp bỏ ba cái rạp từ lâu lắm rồi. Người nam tài tử da đen thủ vai chính thật xuất sắc đã làm kinh hồn những khán giả nào có trái tim không được mạnh mẽ. Người nam tài tử da đen đóng vai người chết hiện về như người còn sống vào ban đêm, và, luôn cả ban ngày để nhát người yếu bóng vía. Mục đích cũng là để được nói lên những lời nói như tự thú tội lỗi đã làm trong khi còn sống. Nam tài tử da đen trước khi chết, ông và nhóm người của ông đã dùng đủ mọi mảnh khoé để cướp tài sản, cướp đất đai và cướp luôn mạng sống của nhiều ngàn người dân vô tội cách rất dã man. Nhưng, luật pháp thì không bao giờ bắt tội ông và nhóm người của ông được. Trước khi phim kết thúc, người nam tài tử da đen đã dũng dạc tuyên bố: *“Khi còn sống tôi đã làm nhiều việc ác nhưng không một ai dám trừng phạt tôi cũng bởi: Tôi là luật pháp. Luật pháp chính là tôi!”*

Chị thấy tôi thường hay dăm chiêu suy nghĩ nên Chị nắm tay tôi và bóp nhẹ nhẹ như ngụ ý một sự đồng cảm và chia sẻ. Nhìn Chị tôi thấy thương Chị nhiều quá. Tôi đặt bàn tay khô héo của Chị trong đôi bàn tay của tôi và kể cho Chị nghe một câu chuyện có thật mà chính tôi đã may mắn được là người trong cuộc: *“Em muốn kể cho Chị nghe một câu chuyện rùng rợn có thật. Một câu chuyện kinh dị cũng có cùng một nội dung như trong phim mà Chị em mình vừa xem qua. Câu chuyện mà em sẽ kể ra đây cũng chính vì em là người trong cuộc. Vậy mà cho đến tận hôm nay em vẫn chưa dám kể lại cho một người nào nghe. Câu chuyện thuộc về thế giới tâm linh có tính*

ma quái. Câu chuyện ma quái đến độ khó tin lắm... Nhưng, đó là chuyện có thật Chị à.”

Tôi pha thêm một chút nước sôi vô lý cà phê rồi lại đặt bàn tay của Chị trong hai bàn tay tôi. Tôi nhìn ngay mắt của Chị và tôi bắt đầu kể: *“Ngày mà Miền Nam Việt Nam của chúng ta đã chịu buông súng chấp nhận giải pháp hòa giải để hòa hợp sống chung với những người anh em bên kia giới tuyến mà họ đã thường xuyên tuyên bố. Một buổi sáng kia người của họ kéo đến nhà, đến căn nhà mà Chị em mình đã có một thời gian dài vui sống bên nhau, họ ra lệnh cho em đứng một tiếng đồng hồ phải thu dọn đồ đạc rồi phải lập tức ra khỏi căn nhà mà không cho biết lý do. Họ cướp trắng trợn ngôi nhà của Chị em mình. Sau đó em phải vật lộn với cuộc sống đầy tủi nhục, đầy đau thương và đầy uất hận. Cuối cùng rồi em cũng tìm được một công việc làm tài xế chuyên chở vật dụng cho một Công ty”.*

Em còn nhớ rất rõ là vào buổi sáng một ngày Chúa nhật của tháng mười hai dương lịch, ông

Giám đốc lệnh cho em là sáng sớm ngày hôm sau, thứ hai, em phải lái chiếc xe tải lên Lộc Ninh chở cao su về Kho Năm bên Khánh Hội. Ba giờ sáng ngày thứ hai em vô Công ty nhận chiếc xe tải rồi chạy thẳng lên Lộc Ninh. Khi xe chỉ còn cách điểm đến khoảng chừng hai cây số thì, em nhìn thấy một người đàn ông đứng bên đường đang giơ tay ra dấu cho xe ngừng lại. Nhìn kỹ thì ra đó là ông Phó giám đốc của Công ty. Ông Phó giám đốc hôm nay mặc cái áo sơ mi có sọc màu đỏ với cái quần jean trông thật là trẻ trung. Ông bước lên ngồi bên cạnh em rồi ra

lệnh cho em đổi hướng chạy lên Ban Mê Thuật thay vì tiếp tục đến Lộc Ninh. Vì ông là Phó giám đốc của Công ty nên em không dám thắc mắc một điều gì ngoài việc phải tuân lệnh thì hành theo ý của ông. Xe chạy được khoảng chừng mười cây số thì ông lên tiếng nói trong khi mắt của ông vẫn nhìn thẳng về phía trước:

“Công tác của anh ở Lộc Ninh tôi đã cho người người khác làm thay rồi. Anh có nhiệm vụ đưa tôi lên Ban Mê Thuật. Lên đó tôi sẽ có nhiều công việc phải nhờ anh giúp tôi.”

Hôm nay, lần đầu tiên ông có lời nói nhỏ nhẹ và lịch sự khi gọi em bằng anh, khác với mọi khi ông thường gọi em là mày, nên em cũng thấy yên lòng bởi tính của ông mau nóng, mà hễ mỗi lần nóng giận người nào thì người đó sẽ bị ông chửi rửa thậm tệ đến suốt cả buổi; đến tối tắm cả mặt mày luôn. Đôi con mắt của ông vẫn đang nhìn thẳng về phía trước. Từ lúc ông lên xe cho đến lúc này ông vẫn không nhìn ngang nhìn dọc. Và, bỗng ông hỏi em một câu làm cho em vô cùng bối rối và cũng vô cùng lo sợ:

“Anh thù ghét tôi, thù ghét chúng tôi, thù ghét những người Cộng sản lắm phải không?”

Em chưa biết phải trả lời ra sao thì ông đã nói tiếp một hơi thật dài như là lời thú tội, chẳng khác gì người nam tài tử da đen trong phim mà Chị em mình vừa xem qua. Ông nói:

“Thật ra thì tôi - chúng tôi - phải làm như vậy

thôi anh à. Đó là chính sách mà chúng tôi phải triệt để tuân theo và phải thực hiện cho bằng được. Chúng tôi phải làm đủ mọi cách sao cho người dân Miền Nam này phải căm thù chế độ. Càng căm thù nhiều bao nhiêu thì càng tốt bấy nhiêu. Vì, có như vậy thì những thành phần bất mãn sẽ nổi lên, sẽ lộ mặt ra chống lại chế độ để nhân đó, chúng tôi sẽ ra tay tiêu diệt gọn và sạch sẽ một lần. Cuối cùng rồi thì chỉ còn lại toàn những con người biết sợ hãi và sẵn sàng phục tùng mọi mệnh lệnh của chế độ. Chính sách này chúng tôi đã cho áp dụng và đã thành công

hoàn toàn ở Miền Bắc trước kia. Khởi đầu, chúng tôi đã phát động một chiến dịch gọi là: Cải Cách Ruộng Đất. Chúng tôi tổ chức cho đấu tố để giết một người đàn bà từng giúp đỡ tiền bạc và của cải cho chúng tôi... để tạo sự khiếp sợ hầu có thể giết sạch hết những tên trí phú địa hào. Sau đó chúng tôi giết luôn cả những người không có tội tình gì với chế độ để... đạt đúng chỉ tiêu mà đảng và Bác đã đề ra. Thật không ngờ là tất cả mọi người dân Miền Bắc đều đã khiếp sợ để rồi phục tùng mọi mệnh lệnh một cách thật mau lẹ và tuyệt đối. Chỉ có một nhóm thật nhỏ nhoi dăm ba người bất mãn đã nổi lên và chúng tôi gọi nhóm

người đó là nhóm: Nhân Văn Giai Phẩm. Họ là những người có chút tiếng tăm nên chúng tôi không muốn giết ngay mà chúng tôi sẽ cho giết lần giết mòn bằng cách bắt lao động khổ sai thật nặng nhưng chỉ cho ăn thật ít thôi. Chính sách này chúng tôi đã áp dụng cho những quân nhân công chức Miền Nam tại các trại cải tạo... Theo tôi thì rồi cũng sẽ thành công. Nhưng, đối với người dân Miền Nam thì chúng tôi lại chỉ thành công có một phần thôi anh à. Chúng tôi thật sự đã không tiên liệu trước được là, người dân Miền Nam sẽ phản kháng lại bằng cách hè nhau đổ xô ra biển mặc dù có quá nhiều nguy hiểm đang đợi chờ mọi người. Họ dắt díu nhau cùng vượt luôn qua cả những khu rừng đầy ác thú và vượt luôn qua những cánh đồng đầy mìn bẫy còn sót lại trong cuộc chiến. Tựu chung, chỉ vì người Miền Nam thấy đảng cộng sản trả thù, tuy âm thầm nhưng rất tàn bạo... Thế là mạnh người nào người nấy

vội vã tìm đường thoát thân. Đúng là chúng tôi đã không tiên liệu trước được việc này, nhưng, sau khi số người bắt mãn chế độ đã bỏ ra đi hết rồi thì số người còn ở lại trong nước sẽ là những người biết sợ hãi và rồi sẽ phải phục tùng tuyệt đối thôi.

Tôi biết anh thù oán tôi và thù ghét chế độ Cộng sản này lắm. Nhưng, anh không có một chỗ dựa nào để làm cái lực đẩy cho anh có cơ hội hành động. Chúng tôi gọi thái độ nhẫn nhục và chịu đựng đó là: Nín thở qua sông. Nhưng, anh

nên biết rằng, sự im lặng nhẫn nhục chịu đựng của anh và của người dân ở cả ba miền sẽ từ từ, từ từ... thấm sâu vào tận cùng tim óc và vào tận cùng huyết quản để rồi sẽ khiến anh, và khiến mọi người trở nên hèn nhát lúc nào mà chính anh và mọi người cũng không hề nhận biết được. Có một điều mà rồi cuối cùng thì tôi cũng đã nghiệm ra là: đó là một chính sách thật sai lầm và tai hại cho dân tộc mình. Trong cuộc chiến vừa qua mà Miền Bắc chúng tôi đã khởi xướng, chúng tôi đã dùng thủ đoạn tuyên truyền để thúc đẩy hàng triệu triệu thanh niên nam nữ Miền Bắc vào chiến đấu tại Miền

Nam. Họ thật sự là những thanh niên ưu tú và anh hùng không hề biết sợ chết.

Tất cả cũng vì lý tưởng cả đấy anh à. Nhưng, bây giờ chiến tranh đã qua rồi và chúng tôi không thể áp dụng thủ đoạn cũ đó được nữa. Anh cứ tưởng tượng xem, khoảng vài mươi năm nữa khi mà mọi người dân của cả ba miền đều đã bị chúng tôi khuất phục và đã trở nên hèn nhát, rồi sau đó nếu có xảy ra một cuộc chiến tranh với các nước lân bang thì mọi người sẽ lại tìm cách bỏ trốn bằng đủ mọi phương cách, còn những người đang tại ngũ thì sẽ mau mau đầu hàng quân địch để khỏi phải chiến đấu, để khỏi phải chết. Cũng vì hèn nhát do bởi bị ức chế nên con người một khi có được một chút tự do thì sẽ trở nên vô cùng hung ác và rồi sẽ đối xử tàn bạo với nhau. Tôi vẫn nghĩ đó là sự sai lầm.

Chính sách sai lầm. Sai lầm lớn nhất của chế độ là đã làm cho dân tộc Việt hèn nhát, ích kỷ, và mê muội do bị tuyên truyền và bùng bít. Tôi không dám nói ra những ý kiến của tôi trong những buổi họp đảng bộ cũng chỉ vì tôi là con người bình thường thôi nên tôi cũng biết sợ vậy. Nếu tôi nói ra điều tôi nghĩ thì hậu quả đến với tôi sẽ tàn khốc như thế nào, chắc anh cũng đã đoán ra được chứ. Anh xem, tôi là người chỉ biết đọc biết viết thôi, tôi chỉ biết làm những bài toán cộng trừ nhân chia đơn giản với ít con số, nhưng, vì tôi phục vụ chế độ hết lòng nên giờ đây tôi được nâng lên làm đến Phó giám đốc một Công ty lớn của nhà nước và lại còn được cấp cho một căn biệt thự nữa. Vợ tôi cũng đã từng có nhiều năm phục vụ trong Thanh Niên Xung Phong mà nửa chữ cũng không biết, thế mà giờ đây cũng là Chủ tịch hội phụ nữ có toàn quyền ban phát ân huệ cho bất cứ người nào mà vợ tôi muốn hoặc không muốn.

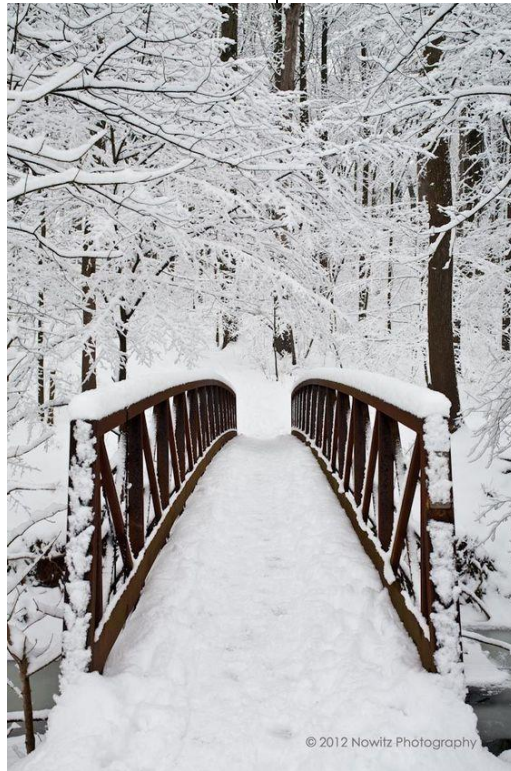
Không, ngàn đời tôi cũng không có cái can đảm nói lên cái ý nghĩ mà mình đã nghĩ. Đất nước này rồi ra chính là nhờ ở những con người đã bỏ chạy ra biển và băng qua những

cánh rừng đầy ác thú và những cánh đồng đầy mìn ngày hôm nay... sẽ trở về để thay đổi, để làm lại tất cả từ đầu. Chính những người đã bỏ quê hương ra đi ngày hôm nay là những người sẽ bỏ tiền của và tim óc ra để tạo dựng lại một xã hội công bằng cho tất cả mọi người Việt ở cả ba miền đất nước của chúng ta ngày mai khi mà đảng Cộng sản bị nhân dân đứng lên xóa bỏ nó...”

Bất chợt ông hỏi em nhưng vẫn không quay đầu nhìn em:

“Anh theo tôn giáo nào mà trong tờ khai lý lịch của anh tôi không thấy ghi?”

Trái tim của em từ khi ông bắt đầu nói cho đến giờ vẫn đang đập mạnh và đập loạn xạ như muốn vỡ tung lồng ngực của em ra; khi em nghĩ ông đang dùng thủ đoạn để gài em vô bẫy. Hai cánh tay của em cứ run lên như người bị sốt rét làm cho chiếc xe bị chao qua đảo lại nhiều lần. Em liếc nhìn qua ông và thấy

ông vẫn bình thản nhìn về phía trước như không nhận ra sự rối loạn của em sau câu hỏi của ông. Ông không một lần quay nhìn em hoặc nhìn ra cửa kính phía bên tay phải chỗ ông ngồi. Em nhớ lại những lần ông tập họp đám công nhân có em trong đó để lên lớp về lối sống văn minh trong xã hội mới, hoặc nói về đạo đức của người cán bộ cách mạng... thì tay chân của ông múa may quay cuồng như người đang lên đồng, hay người đang lên cơn điên. Vậy mà hôm nay... em không trả lời câu hỏi của ông mà hỏi lại ông để cho ông được vui lòng:

“Thưa ông Phó giám đốc, từ hai ngày qua ông lên đây công tác ông thấy có vui không? Và, ông có mệt lắm không?”

“Vui thì không nhưng mệt thì nhiều lắm.”

Và, có lẽ như ông đã đọc được sự lo sợ của em nên ông nói tiếp liền:

“Anh chưa trả lời câu hỏi của tôi. Anh lo sợ là tôi có ý hại anh chứ gì? Anh hãy nhìn tôi đi, từ đầu câu chuyện cho đến bây giờ tôi luôn luôn giữ cho cái đầu của tôi nhìn thẳng về phía trước như là một minh chứng cho những gì tôi nói với anh hôm nay là sự ngay thẳng, vì vậy

tôi mới hỏi anh câu đó. Thật ra thì tất cả chúng tôi, từ cấp lãnh đạo cao nhất cho đến cấp thấp nhất đều tin có Thượng Đế. Nhưng, như tôi đã nói với anh là vì mục đích và quyền lợi nên chúng tôi phải tự dối với lòng mình. Thật ra thì từ bé đến giờ tôi nào có dám tìm hiểu gì về các tôn giáo đâu; chỉ vì tôi vẫn muốn còn tồn tại ở thế gian này. Nếu anh không muốn trả lời câu hỏi của tôi thì cũng chẳng sao cả.”

Em sợ ông nổi giận rồi chửi rủa em nên em phải trả lời ông:

“Thưa ông tôi theo đạo... Thiên Chúa Giáo.”

“Vậy à. Vậy anh nhớ cầu nguyện Chúa của anh giúp cho tôi nhé. Đã quá bữa trưa lâu rồi, hôm nay tôi muốn mời anh ăn bữa cơm với tôi.”

Em ngừng xe ở quán cơm bên đường. Ông Phó giám đốc của em gọi thức ăn nhiều lắm và ông ăn rất nhiều, ăn như người bị đói lâu ngày vậy. Nhìn ông ăn mà em tưởng cái bao tử của ông đã bị lủng rồi. Có một điều gì đó làm cho em nghĩ là không được bình thường, và, điều đó có lẽ là cái cổ của ông hôm nay đã... có vấn đề. Ông không hề nhìn ngang nhìn dọc nhìn qua hay nhìn lại hai bên một lần nào cả. Khi cần một việc gì thì ông xoay hẳn luôn cả thân người theo chiều mà ông muốn nhìn. Cái cổ của ông chắc chắn đã “có vấn đề.”-

Em nghĩ vậy. Khi xe qua khỏi Ban Mê Thuột độ hơn bảy cây số thì ông lệnh cho em ngừng xe bên một cánh rừng. Hiện tại trời đã sắp tối vì ánh mặt trời đang xuống dần ở dãy núi phía xa xa. Em không biết bây giờ là mấy giờ vì cái đồng hồ đeo tay của em đã ra nằm ngoài chợ trời từ rất lâu rồi. Em cũng không muốn hỏi ông về giờ giấc nhưng em đoán có lẽ cũng hơn sáu giờ.

Vẫn không quay mặt nhìn em, ông quay hẳn người về hướng ngọn núi phía xa, phía tay mặt của ông, ông chỉ về hướng đó và nói :

“Anh nhìn thấy căn nhà ở chân núi phía xa xa đó không? Tôi sẽ vào đó bằng con đường mòn này ngay bây giờ và anh thì cứ ngủ tạm trong xe đợi tôi. Nếu sáng ngày mai khi mặt trời đã lên rồi mà tôi vẫn chưa trở ra thì anh được

phép về thẳng Saigon. Những gì mà tôi nhờ anh hôm nay xin anh hãy cố giúp cho tôi. Cũng vì giúp cho tôi mà rồi anh sẽ bị thiệt nhiều điều phiền toái đấy. Nhưng, anh đừng lo vì tôi sẽ giúp lại anh.”

Nói xong ông bước xuống xe và đi theo con đường mòn mà chiếc xe của em đang đậu sát bên. Em nhìn theo ông mà không hiểu ông đã nói gì. Nào ông đã có nhờ em giúp gì cho ông đâu. Chờ ông đi đến bất cứ nơi nào cũng đều là bỗ phận cả. Em nhìn về phía xa nơi chân núi một lần nữa thì thấy có một căn nhà, nhưng em không hiểu ông vô trong đó đêm nay với mục đích gì. Xung quanh vùng này nổi tiếng có nhóm người Thượng Fulro thì sự an toàn cho bản thân ông sẽ không có gì là bảo đảm cả.

Một mỗi vì thức từ ba giờ sáng, em vói tay lên nóc mui xe lấy xuống một cái mền mà luôn luôn có trong xe, rồi ngã lưng trên bộ băng và

chỉ trong đôi ba giây đồng hồ sau là em đã thiếp đi lúc nào em cũng không hay. Quá nửa đêm thình lình em giật mình thức giấc vì có nhiều tiếng động. Em nghĩ ông Phó giám đốc đã trở lại nên em ngồi lên. Nhưng, cảnh tượng đang diễn ra trước mắt em làm tay chân của em như nhũn ra. Qua ánh sáng của ngọn đuốc phía bên ngoài xe, em thấy có bốn người đàn ông đóng

khố mà em biết chắc chắn họ là người Thượng. Người đi đầu cầm một cây đuốc để soi đường. Người thứ hai có đeo bên hông lưng lẳng cây súng ngắn mà em đoán đó là cấp chỉ huy. Hai người đi kế tiếp thì, một người đeo súng dài và một người cầm cây mã tấu. Cả hai đang kéo theo một người đàn ông bị sợi dây cột vô cổ và hai tay thì bị trói ngược ra phía sau.

Họ vừa đi vừa nói gì với nhau nhưng em nghe không rõ. Nhóm bốn người Thượng kéo theo người đàn ông đi trên cái lối mòn mà ông Phó giám đốc đã đi hỏi chiều. Khi đám người đó đi xa cách chiếc xe của em chỉ độ mười mười lăm thước thì nhóm người Thượng bắt người đàn ông quỳ xuống. Em không làm sao nhìn

được mặt người đàn ông bị trói phần vì khoảng cách, phần vì ánh sáng của ngọn đuốc không đủ soi sáng, phần vì em không dám ngồi thẳng người lên để nhìn. Khi người đàn ông đã quỳ xuống rồi thì người Thượng chỉ huy nói điều gì đó mà sau này em đoán là người đó đang đọc bản án. Sau đó, qua ánh sáng của ngọn đuốc, cái mã tấu ánh lên vệt sáng lấp lánh khi đưa lên cao rồi hạ xuống thật nhanh và, thật rùng rợn khi em thấy cái đầu của người đàn ông bị lia khỏi cổ. Quá khiếp sợ nên em toan cho nổ máy xe để chạy. Nhưng, thật may là em đã kịp bỏ ý định đó vì sợ những người Thượng kia sẽ nổ súng theo; đó là chưa nói nếu máy xe không nổ liền thì điều tai hại nhất sẽ đến với em ngay. Ngoài ra toàn thân em lúc đó đang như bị chạm điện nên co giật liên hồi mà em thì không làm sao để kềm hãm lại được đôi chân cứ đang run lên không ngừng. Quá sợ nên em nằm xuống và trùm cái mền qua khỏi đầu với ý nghĩ là, nếu những người Thượng đến đập cửa kêu mở thì họ sẽ thấy là em đang ngủ chứ không có chứng kiến... không nhìn thấy những việc của họ đã làm.

Không biết đến bao lâu nhưng rồi em cũng đã chìm vào giấc ngủ với những cơn ác mộng. Mặt trời chưa sáng tỏ là em đã ngồi dậy và rồi em cứ mơ mơ màng màng không hiểu chuyện đêm qua là

thật hay là mơ, cho đến khi có một chiếc xe chạy ngược chiều qua thì em mới dám mở cửa bước ra ngoài. Lúc này trời đã sáng tỏ rồi nên em bước từng bước đến nơi xảy ra vụ xử tử đêm qua để xem hư thực ra sao mà trong lòng thì vô cùng hồi hộp mong đó chỉ là giấc mơ thôi. Trước mặt em, một cái hố không sâu lắm, trong cái hố đó có xác một người đàn ông nhưng không có đầu. Như vậy chuyện xảy ra hồi đêm là chuyện thật chứ không phải em mơ. Sợ quá nên em vội vàng quay người và chạy thật nhanh trở về lại xe. Lúc gần đến xe em

chợt nhớ tới căn nhà dưới chân núi nên em quay nhìn về hướng đó. Nhưng, bây giờ thì em không nhìn thấy một căn nhà nào cả. Hôm qua khi trời nhá nhem tối mà em còn nhìn thấy có một căn nhà nơi chân núi, thế mà giờ đây lại không thấy trong khi mặt trời đã lên cao và hoàn toàn sáng tỏ. Em bước lên vô xe và nổ máy rồi tức tốc chạy một mạch thẳng hướng về Sài Gòn.

Chiều hôm đó em về đến Công ty và liền vội vàng vào gặp ông Giám đốc. Vừa bước chân qua khỏi cửa thì một tiếng đập thật mạnh xuống bàn và tiếng của ông Giám đốc giận dữ la hét:

“Anh đi đâu? Anh đi đâu và ở đâu mà anh dám không thi hành công tác của tôi giao cho anh?”

“Dạ thưa ông Giám đốc, khi tôi gần đến nơi thì ông Phó giám đốc chặn xe tôi lại rồi lệnh cho tôi chở ông ấy lên Ban Mê Thuột rồi...”

“Anh nói sao? Ông Phó đón xe anh rồi lệnh cho anh chở ông ấy lên Ban Mê Thuột à?”

“Dạ thưa ông, đúng như vậy.”

“Anh nói thật đấy chứ?”

“Dạ thưa ông, tôi đâu dám nói láo ông để dựng lên một câu chuyện như vậy được.”

Ông Giám đốc lại đập mạnh tay lên bàn và nói: *“Bố láo! Sáng thứ hai khi anh lái xe chạy lên Lộc Ninh rồi thì khoảng độ chín giờ bà vợ của ông Phó đã nhận được cái đầu lâu của ông ấy. Ông ấy đã bị người ta giết chết bằng cách chặt đầu thế mà anh... thằng này bố láo thật.”*

Em nghĩ ông Giám đốc dựng chuyện để chửi em vì... không làm sao có chuyện đó được. Em cố nói:

“Nhưng... thưa ông... không thể có chuyện vô lý như vậy được vì chính tôi chở ông ấy lên Ban Mê Thuột và trên đường đi ông ấy còn mời tôi ăn cơm nữa mà.”

“Anh nói thật đấy chứ?”

Thấy nét mặt... gian ác của ông Giám đốc làm em mất bình tĩnh. Em nói không được trôi chảy:

“Thưa ông tôi nói thật, nhưng tôi... mà tôi... cũng thấy có một cái xác không đầu nữa... Nhưng... vô lý quá. Không lẽ cái xác đó là của... của ông ấy sao?”

Có lẽ ông Giám đốc thấy em nói với vẻ mặt còn quá căng thẳng nên ông nói:

“Đi. Anh đi với tôi qua bên nhà ông ấy để xem sự thể ra sao và có phải cái đầu đó là... Từ hôm qua đến nay tôi bận bịu quá nên cũng chưa gặp được bà vợ ông ấy.”

Em bước đi theo sau ông Giám đốc ra xe mà đầu óc em cứ bị quay cuồng với những hình ảnh kinh dị đã xảy ra đêm hôm qua. Người em lúc này đang ướt đẫm mồ hôi vì mệt và vì từ Ban Mê Thuật về đây em chưa có một thứ thức ăn gì bỏ vô bụng.

Em ngả lưng ra thành ghế và lim dim đôi mắt để hồi tưởng lại chuyện hôm qua với hy vọng là lát nữa đây bà vợ của ông Phó giám đốc, người đàn bà nhà quê xuất thân từ thanh niên xung phong sẽ xác nhận là cái đầu lâu mà bà đã nhận được không phải là cái đầu của chồng bà. Em không tin có chuyện người đã chết rồi lại hiện về như lúc đang còn sống và còn ngồi ăn chung với em nữa. Nhưng, ngay lúc đó em bỗng nhớ ra là cái xác không đầu có mặc cái áo sơ mi sọc màu đỏ và cái quần jean y như của ông Phó giám đốc. Người em đang lạnh vì mồ hôi và vì đói thì giờ đây càng lạnh hơn khi nghĩ ông Phó giám đốc đã hiện về ngồi với em suốt đoạn đường dài và còn ngồi ăn chung với em nữa. Vì đang ngồi chứ nếu không thì có lẽ em đã bị té xuống đất rồi vì toàn thân em lại đang run như lên cơn sốt rét.

Vị bác sĩ kéo một trong những ngăn có chứa những xác chết ra cho ông Giám đốc nhìn thì đúng đó là cái đầu của ông Phó giám đốc. Bà vợ của ông kể lại cho ông Giám đốc của em nghe trong khi hai hàng nước mắt vẫn đang ràn rụa:

‘Khoảng chín giờ sáng thứ hai khi em chuẩn bị đi làm thì có một chiếc xe con đến đỗ trước cổng nhà. Hu hu hu... Một người đàn ông da ngăm ngăm đen bê một cái hộp giấy hu hu hu... và nói với em là có người gửi cho em một món quà và yêu cầu em ký nhận. Sau khi em ký nhận xong thì người đó đi ra xe và chạy mất. Em vội vàng mở cái hộp ra để xem là quà gì và ai gửi thì... ối giờ ơi, hu hu hu... một cái đầu nằm trong hộp và đây là cái đầu của chồng em... hu hu hu... Bên trong cái hộp có kèm theo một tờ giấy viết tay báo là ảnh bị xử tử vì tội đã đối xử quá ác độc với công nhân cao su Lộc Ninh. Hu hu hu... Hu hu hu...’

Ông Giám đốc của em lên tiếng an ủi:

“Xin chị bớt buồn khổ đi vì chuyện cũng đã xảy ra rồi. Ngay bây giờ chị hãy theo tôi đi ngay lên Ban Mê Thuật xem có phải cái xác ở trên đó là xác của anh không thì mang về để chôn cất cho anh. Nếu đúng cái xác đó là xác của anh ấy thì... ghé góp quá.”

Ông Giám đốc lắc lắc cái đầu và... trợn hai con mắt lên nhìn em như thể em là thủ phạm vậy. Ông ra dấu cho em đi ra xe để lên đường ngay.

Trong khi cái xác của ông Phó giám đốc còn đang quàn tại bệnh viện Sài Gòn để chờ ngày đem đi chôn thì em bị công an tạm giữ trong phòng giam để điều tra xem em có dính líu tới cái chết của ông Phó giám đốc và với số người đã giết ông không.

Suốt thời gian bị giam giữ, mỗi đêm ông cứ hiển hiện về trong giấc ngủ của em và lập đi lập lại câu nói sau cùng của ông trước khi ông đi vô chân núi: *“Những gì mà tôi nhờ anh hôm nay xin anh hãy cố giúp tôi. Cũng vì giúp cho tôi mà anh sẽ bị thật nhiều điều phiền toái đấy. Nhưng, rồi tôi sẽ giúp lại anh.”*

Nói xong câu đó thì ông biến mất và cũng là lúc em giật mình thức giấc. Như vậy là có lẽ ông ấy đã không thể siêu thoát được khi mà chưa được nói lên những điều thầm kín trong tim ông như đó là lời sám hối, lời xin lỗi chân thành về những việc ác ông đã làm khi còn sống. Em nghĩ là, với bất cứ người nào, một

khi đã từng làm những chuyện dù có tàn ác đến đâu mà đã có lời xin lỗi chân thành và công khai thì đều nhận được sự tha thứ. Nhưng, sau đó họ cũng phải bị trừng phạt bởi luật pháp. Sau bốn tháng bị tạm giam, trước khi được trả tự do em phải ký vô tờ cam kết là sẽ không được tiết lộ chuyện này cho bất cứ người nào biết. Một tháng sau khi ra khỏi nhà tù nhỏ, em đã trốn thoát được khỏi nhà tù lớn một cách thật tình cờ và suôn sẻ như có sự trợ ơn của ông ấy như ông đã có nói vậy. Em nhìn những người Cộng sản Việt Nam đang sống có khác gì ông Phó giám đốc kia đâu. Họ là những con người không có cái đầu. Tất cả đảng viên đảng Cộng sản Việt Nam là các cái xác không đầu.” ●

Nắng rút chiều thu

Đàn Xưa, Sách Cũ

Giữa tháng Mười, 2020. Hay tin Nhà sách-nhạc Tú Quỳnh đóng cửa, tôi buồn. Ở cái thời COVID-19 này, có bao nhiêu điều vui? Tuần trước, Ba Mẹ qua chơi với em út, Mẹ nói cháu gái muốn tìm thêm sách tiếng Việt. Tôi lật đật chạy vô kệ sách Việt Ngữ của mình, chọn sách ngữ pháp, sách sử, tự điển, và một số tập thơ để Mẹ đem về cho cháu. Đây là sách tham khảo của tôi, nhưng thấy cháu ham học thì tôi hết lòng hỗ trợ. Cô giáo Việt ngữ mà! Nghe ai tìm sách là hoan hỉ giúp liền! Mấy chục năm nay là vậy, quen rồi. Hai hôm sau, tôi gọi cho chị gái, báo tin cuối tuần đó, Tú Quỳnh sẽ mở cửa hai ngày cuối. Tôi hỏi chị có muốn đưa cháu đi coi sách không, nếu không thì tôi đưa. Hỏi cháu thích đi với mẹ hay đi với dì, thì con bé trả lời nước đôi. Thế là tôi một mình biểu quyết: đi với dì. Bữa sau qua thăm Mẹ tôi, cháu gái nói sẽ đi với mẹ, vì mẹ nói để mẹ chở cháu đi, dì khỏi chạy vòng vòng mắt công. Tôi mới phải bật mí là, “*Trước khi đi tiệm sách, mình sẽ đi xem đàn nữa!*” Dì muốn có ‘surprise’ cho cháu nên không nói trước, nhưng cùng đường, đành phải bật mí. Hồi hè, con bé ngỏ ý nhờ tôi dạy đàn tranh. Tôi đang hoàn tất một dự án nghiên cứu, nên hẹn với cháu, sau khi xong việc, sẽ bắt đầu dạy đàn tranh cho cháu. Nhưng muốn dạy thì phải có hai cây đàn, nên tôi đã hỏi thăm và xin hẹn, rồi hôm đó đưa cháu đi cùng để cháu chọn cho vừa ý.

* * *

Nhớ lại chuyện học đàn tranh, tôi chạnh thương cây đàn thân thiết của mình. Một món quà tinh thần vô giá. Ngày xưa, trong hai năm ở Sài Gòn, tôi có theo học đàn tranh với một chị đang học ở nhạc viện. Chị với tôi học chung lớp Anh Văn tại gia của Thầy Khúc Hữu Cháp, Quận Ba. Tôi nghe nói sau này Thầy Cháp định cư ở

“Thời sinh viên có cây đàn tranh xưa”
ở phòng ký túc xá

Texas. Chuyện đã mấy chục năm rồi, nhưng lớp Anh Văn của Thầy là một kỷ niệm đẹp. Tôi nhớ, chị mang cặp kính thật dày, tóc xoã dài, ít nói, trầm tĩnh, và có nụ cười dè dặt. Sau này thân nhau, chị kể, hồi nhỏ chị bị bệnh, phải nằm nhà một thời gian. Mê đọc sách đến nỗi khi hết bệnh thì phải kè theo cặp kính đến giờ. Chắc tôi lù khù quê mùa nên chị tội nghiệp, và làm quen với tôi. Chị hay đi cùng một chị nữa, cũng học cùng ngành ở nhạc viện. Khi biết hai chị học chuyên đàn tranh, tôi mê liền và tỏ lòng ngưỡng mộ.

Lúc còn ở quê, tôi đã phải lòng tiếng đàn tranh trong một lần thấy nó trên màn ảnh TV nhà

hàng xóm. Hồi đó, Ba tôi là ‘ngụy quân Võ Bị Đà Lạt’ nên bị đi tù cải tạo và nhà tôi bị chính quyền mới ập vô dọn hết đồ đạc từ bàn ghế tủ kệ song nôi xe cộ đến tủ lạnh, tivi. Chỉ còn lại cái sàn nhà đã bị dỡ gạch bông, trơ đất chỗ lồi chỗ lõm. Chúng tôi chỉ coi tivi “chớp nhoáng” khi đi bộ ngang nhà hàng xóm. Tối đó, tôi đi

mua nước mắm ở đầu xóm cho Mẹ nấu canh. Đang đi, thì nghe tiếng đàn lọt ra từ nhà ông Hùng xe đồ. Tiếng đàn tranh là cú sét ái tình, tôi mới nghe đã chịu liền. Khi tôi đi tiếp, tuy không còn thấy màn hình, nhưng vẫn nghe tiếng đàn được một đoạn nữa thì mới ‘ra ngoài vùng phụ sóng,’ hết thấy và hết nghe. Ngay lúc đó, tôi nhủ lòng, nếu được học đàn, thì tôi sẽ chọn đàn tranh. Tiếng đàn trong trẻo, nhẹ nhàng, thanh thoát. Nhưng muốn học đàn tranh là chuyện viễn vông! Cả vùng quê tôi không ai có cây đàn này. Thời đó nhà ai nấy ở, chỉ có văn nghệ hành quân đoàn đội, không có trình diễn dân nhạc dân nhấc gì cả. Mà viễn vông nhất là vì chuyện cơm áo. Thời đó, cơm

gạo còn không có mà ăn, áo quần không đủ mặc, tiền sổ vàng sổ đỏ còn không đủ đóng cho mái trường xã hội chủ nghĩa. “Con ngy” như tôi làm gì dám nghĩ tới chuyện học đàn?

Nhưng chắc trời thương kẻ nghèo. Khi lên Sài Gòn, tôi lại quen chị. Thấy tôi thích quá, chị hỏi tôi muốn học đàn tranh không. Tôi dò hỏi học phí. Tôi không nhớ bao nhiêu, hình như 15 ngàn một tháng, chắc chị cho giá “học bổng.” Tôi về xin Mẹ. Mẹ nói để Mẹ lo. Thế là tôi thành học trò của chị. Mỗi tuần tôi ghé nhà chị, leo hai tầng thang gỗ, học đàn trên gác. Ở dưới là tiệm tạp hoá của gia đình chị. Tôi là con bé nhà quê lên tỉnh, lại là con nhà nghèo, nên thấy tôi không có đàn, chị mới tặng cho tôi cây đàn cũ của chị. Chị thích nó lắm, vì tiếng nó trong. Chị được tặng cây đàn đó khi đoạt giải nhất trong một cuộc thi đàn tranh. Không may, trong một lần sửa nhà, người thợ hồ làm rơi đồ xuống, lung một lỗ trên mặt đàn. Chị thương cây đàn nên vẫn giữ. Thấy tôi không có đàn, chị

nói có thể nhờ người ta dán lại, không tốn bao nhiêu tiền, để tôi có đàn mà học. Lúc đó, tôi ở trọ ở Quận Một. Mỗi lần đi học, tôi đeo theo cây đàn, đạp qua Quận Ba. Chị đàn trước, tôi đàn theo. Tôi chép nhạc trong cuốn tập giấy nhám của thời “tiến nhanh, tiến mạnh, tiến lên Chủ Nghĩa Xã Hội.” Chị thấy tôi hiểu học, nên hễ tôi học xong bài nào là chị dạy tiếp cho tôi bài kế, không đi theo chương trình bình thường. Mỗi lần đến học, tôi đàn lại bài chị đã dạy lần trước. Lần đó, tôi có chuyện buồn, chị hỏi, “Tiếng đàn của em hôm nay hơi gấp gáp. Em có tâm sự hả?” Tôi không là tri âm của chị, vì tiếng đàn tôi non nớt. Nhưng chị là tri kỷ của tôi, vì chị hiểu lòng tôi qua tiếng đàn. Có bữa tôi tới học đàn, chị nhờ tôi xem lại một lá thư bằng tiếng Anh, trước khi chị gửi đi nước

ngoài, cảm ơn một tổ chức đã trao học bổng cho chị.

Khi tôi đi Mỹ định cư, chị nói tôi đem đàn theo. Tôi cảm động vô cùng. Và cây đàn đó đã cùng tôi mang âm điệu ngũ cung và những bài dân nhạc Việt đi vào những buổi Tết Assembly tại các học khu tại Quận Cam, những chương trình tập huấn (Inclusion Requirement for Title 1) cho các Thầy Cô giáo trường Công lập, những chương trình Tu Nghiệp Hè cho Văn Hoá và Ngôn Ngữ Việt Nam tại các trường đại học, chương trình Trung Thu cho các học sinh tiểu học, vv. Lúc lặn lội từ Quận Cam lên Palo

Alto để đi học, tôi đã đưa đàn tranh theo, vì kinh nghiệm xương máu một năm trước, khi tôi qua Thụy Điển, không đem theo được, mà nhớ đàn tranh mắc chết, đi tìm khắp chốn cũng không ra. Lúc tôi ở Stanford, có người cũng lấy có muốn nghe đàn tranh, đứng rình dưới lầu ngoài cửa sổ ký túc xá của tôi mỗi khi tôi tập đàn. Từ khi

Tác giả đàn đàn tranh, các em học sinh Latinx tại Quận Cam vừa hát vừa múa mừng Trung Thu bằng tiếng Việt do tác giả dạy trong nhiều tuần lễ, 1999.

được về làm rể của Mẹ tôi, người-rình-nghe-đàn đó không được nghe tiếng đàn tranh nữa, vì tôi mắc sanh con và nựng con rồi. Thôi ráng chờ heng! Mới mười năm thôi, có là bao!

Sách-Nhạc Thời Cô Vít

Sáng thứ bảy, 17 tháng 10, 2020. Hai dì cháu đi từ 9 giờ rưỡi sáng. 9 giờ là tôi từ thành phố Ho Hem chạy qua thành phố To Ten đón cháu, rồi hai dì cháu thẳng tiến về thành phố Pho Le. Có một tiếng đồng hồ mà tôi chạy vòng vòng hết nửa Quận Cam. Tôi bấm chuông nhà Giáo sư Nguyễn Châu của Đoàn Văn Nghệ Dân Tộc Lạc Hồng. Vị Thầy khả kính đã gìn giữ dòng nhạc Dân Tộc cả mấy chục năm qua tại Little Saigon đón chúng tôi ở cửa. Nhà Thầy nằm trong khu dân cư thật khang trang, thanh nhã. Trên cửa có ghi “Face Covering Required.”

Thầy đang dạy đàn tranh. Trong phòng khách có đàn piano và nhiều đàn cổ Việt Nam quý hiếm, được truyền lại từ những bậc thầy. Cây đàn tranh cần xà cừ thật tinh xảo, Thầy nói từ cung đình Huế. Thầy tâm đắc cho tôi xem cây đàn cò, được làm từ khúc gỗ mun Thầy tìm

Cô Yến Tú Quỳnh và những người còn thương chữ nghĩa Việt.

được. Cây đàn nặng, chắc. Thầy nói nhờ nó mà Thầy được mời đi thu âm ở nhiều nơi.

Khi Thầy đưa hai cây đàn tranh ra, thì tôi chắm liền cây đàn gỗ cầm lại, còn mới tinh. Cô cháu gái chọn cây đàn nhỏ, có cần xà cừ. Tôi ráng dụ mà không được. Nói hoài, cháu cũng chỉ cây đàn nhỏ. Thầy nói, thôi mới học thì mua đàn nhỏ, vài bữa học quen rồi mua đàn lớn. Nhưng tôi nói, bắt đầu học thì tìm cây đàn cho tốt, vì về lâu về dài, mình có tình cảm với nó, gắn bó với nhau trong tiếng đàn. Nói gì thì nói, cháu cũng một mực mua cây đàn nhỏ. Tôi đưa cháu đi mua, mà mua cho cháu, nên đành để cháu chọn. Tôi ngậm bồ hòn chờ cháu về. Thầy có tặng cho tôi quyển sách "Đại Cương Thang Âm Điệu Thức Việt Nam" mà Thầy mới soạn trong thời gian ở nhà vì đại dịch. Hai dì cháu đều chưa ăn sáng, nên ghé Bánh Mì Chè Cali, mua hai ổ mì không gặm cho đỡ đói, vì có thịt thà thì hơi bất tiện. Chúng tôi ra tới Tú Quỳnh thì cả khu thương mại đã đầy xe. May có người ra, chúng tôi mới có chỗ đậu, để ghé thăm Tú Quỳnh lần cuối.

Tú Quỳnh là một tiệm sách nhỏ, hôm đó càng thấy nhỏ hơn vì đầy cả người. Thật cảm động khi thấy tiệm sách đông người, không còn chỗ để vào. Đây là những tấm lòng còn muốn gìn

vàng giữ ngọc cho đời sau. Hai dì cháu tôi đứng chờ ở cửa để khi có người ra thì chúng tôi mới vào được. Nhà báo, diễn viên Nguyễn Ngọc Chấn đang phỏng vấn một số người. Cô Yên đứng ở phía ngoài quầy tính tiền, hàn huyên cùng thân chủ. Nhiều người bê cả thùng sách lớn, nào sách nhạc, nào báo văn nghệ. Tôi thấy Nhà báo Trịnh Thanh Thủy ở hàng sách bên trong, liền chào chị. Chị cũng chạy qua vui vẻ ôm tôi. Tôi thấy chị đang cầm máy thu âm. Đã lâu rồi, tôi không gặp thi văn hữu, nên rất vui được gặp chị ở đó, và càng vui hơn khi biết chị đang làm phóng sự. Xin cảm ơn chị và bao tấm lòng khác vẫn luôn miệt mài tận tụy với sinh hoạt chữ nghĩa Việt ở xứ người. Nhìn quanh, thấy toàn những người tha thiết với chữ nghĩa, văn hóa, văn nghệ Việt Nam, tôi cũng bớt chạnh lòng. Từ tháng Ba tới giờ, bao nhiêu thương vụ nhỏ tại Mỹ đã đóng cửa vì đại dịch. Nhiều công ty lớn cũng phải cắt giảm. Vậy thì Tú Quỳnh phải đóng cửa cũng nằm trong tình trạng chung đó, nhưng đối với thủ đô ty nạn Little Saigon và người Việt ở nhiều nơi, thì Tú Quỳnh là một trong những trụ điểm của

Tác giả nói về Tết Việt Nam và trình diễn đàn tranh tại Trường Martin Luther King, Santa Ana, Orange County, tháng Giêng 2000.

sinh hoạt văn hóa, văn nghệ. Cho nên chắc chắn đây là nỗi buồn chung.

Vì tôi đã tham gia dạy tiếng Việt với tư cách thiện nguyện ngay tại thành phố Westminster từ ngày đầu tiên đến Mỹ hơn 26 năm nay, nên đối với tôi, tiếng Việt rất quan trọng và là linh hồn của cộng đồng Việt Nam tại hải ngoại, cái dây nối cho tất cả chúng ta ở khắp nơi trên thế

giới. Tuy các nhà sách tiếng Việt đều tập trung tại Quận Cam, nhưng vẫn đếm trên đầu ngón tay. Nay một nhà sách đóng cửa, thì cũng là nỗi lo chung, liệu các nhà sách còn lại có còn cầm cự được không, và cầm cự được bao lâu nữa? Sáng đó, tôi có chia sẻ với Thầy Châu ưu tư và nhận xét của tôi đối với tình trạng giảm sút trong việc đầu tư văn hóa cho các em hiện nay, so với hai mươi mấy năm trước. Thầy Châu có nói đó là tình trạng chung, nhất là vì bây giờ có nhiều tài liệu trên internet. Tuy nhiên, dù có phải đóng cửa tiệm sách, hay có giảm sút trong sinh hoạt văn hóa, thì tôi vẫn tin là văn hóa Việt Nam tại hải ngoại sẽ không mai một. Nếu Tú Quỳnh phải đóng cửa vì COVID-19, thì mai này, ắt cũng sẽ có những nỗ lực mới, những 'Cô YẾN' mới, triển khai những hình thức sinh hoạt mới cho văn hóa, văn nghệ.

Ngày xưa, thế hệ thuyền nhân đến tỵ nạn, gặp nhiều khó khăn, ngõ ngàng, mà đã gầy dựng được nên Thủ Đô Tỵ Nạn tại Quận Cam như ngày hôm nay, thì tôi vẫn có niềm tin mãnh liệt vào một sự tiếp nối và bùng nổ của sinh hoạt văn hóa sau khi đại dịch qua đi. Tôi tin vào những tấm lòng của các thế hệ đang lớn, những trái tim hướng về cội nguồn, những bạn trẻ sinh ở hải ngoại, mà tự trao dồi tiếng Việt, muốn học nhạc cụ dân tộc, muốn thám hiểm văn hóa Việt Nam. Tuy tôi có hơi 'bi quan' khi thấy sự giảm sút trong việc duy trì văn hóa trong thời gian gần đây, nhưng khi nhìn vào chặng đường 45 năm của cộng đồng Việt tỵ nạn tại hải ngoại và tại Quận Cam nói chung, tôi dám đặt niềm tin vào một tương lai vẫn đậm đà bản sắc dân tộc ở xứ người.

Khi hai dì cháu về tới nhà, tôi méc với Mẹ tôi là tôi chắm cây đàn kia mà cháu không chịu. Mẹ vừa nghe tôi nói “đàn gỗ cầm lại không cần” thì theo phe tôi liền. Mẹ nói, sáng đó, trước khi tôi qua đón, cháu đã nói với Mẹ tôi là sẽ chọn cây đàn ít tiền nhất, vì sợ tốn tiền của dì. Tôi hứ một cái thiệt lớn cho đỡ tức. Tôi liền gọi cho Thầy, và xin phép đổi đàn. Thầy nói không sao hết. Cháu cũng muốn đi với tôi, nên hai dì cháu lên đường lần hai. Tôi nói dối, “Làm khổ tui nè! Hồi nãy hông chịu nghe, bây giờ tui phải đi lần nữa nè! Hun cái bù lỗ đi!” Cháu cười mỉm chi, hôn tôi một cái. Mẹ tôi ghen tỵ, “Nó hun dì nó thì tươi rói, chứ đâu phải như lúc hun Ngoại!” Tôi chọc, “Con hun Ngoại đi, để

Ngoại khỏi kêu ca nữa!” Đổi đàn xong rồi, tôi đưa cháu về, rồi gọi cho chồng. Đã một giờ chiều. Tôi báo cho chồng tôi là tôi đang trên đường về. Con đã ăn trưa chưa? Chưa! Sao tới giờ này mà chưa ăn trưa? Chờ mẹ! Trời, cơm nước đã soạn sẵn, chờ cái gì nữa! Tụi con không đói. Chờ mẹ về ăn chung. Ba cái loa oang oang tranh nói vô một cái phone. Tôi chào tạm biệt, cúp máy. Nhiều chuyện! Cơm không lo ăn! Nói nói cái gì? Thiệt tình!

nắng rút chiều thu

Năm 2020 nhiều biến động. Nổi trội nhất là Cô Vít tung hoành, gieo rắc tai ương, tung mầm chết chóc. Nhưng có nhiều điều mà Cô Vít 'rút' đi nhưng không hiển hiện.

*Thương sao thằng bé con
đắm bùn đất sau cơn lũ*

Giữa đại họa chung của thế giới, thì còn thiên tai lớn cho dân nghèo ở miền Trung. Lũ ngập trời. Khi nước đi rồi, người dân nghèo miền Trung còn lại gì? Những đứa bé ngờ ngác đắm đất cát như một pho tượng còn chưa khô đang bước đi. Người dân mất

trắng. Mà chính quyền lại 'độc quyền' quyền góp những đóng góp cứu trợ. Rồi lại cũng trò cũ giờ giới, nhận mưòi, giao chưa được một. Trên thế giới này, có bao nhiêu nơi mà con dân phải gánh chịu thiên tai và cường quyền bóc lột như thế này?

Mùa thu ở Quận Cam nắng. Nắng như nung. Thằng bé con hỏi, “Mẹ ơi, đã tháng mười mà sao còn nóng quá?” Cháy rừng triền miên. Thời tiết bấp bênh. Út Út mới năm tuổi mà tôi không chịu ngủ. Nó thủ thỉ, “Mẹ ơi, trời lửa có tràn về thành phố của mình không? Con không ngủ, vì con sợ lửa về.”

Nhưng hôm nay, mặt trời trốn mất. Nắng rút. Thu về. Chỗ thì nước nhiều. Chỗ thì lửa khắp. Mẹ Đất mệt rồi! Đời vẫn vạn người làm than!

Zonnepanel - pin mặt trời

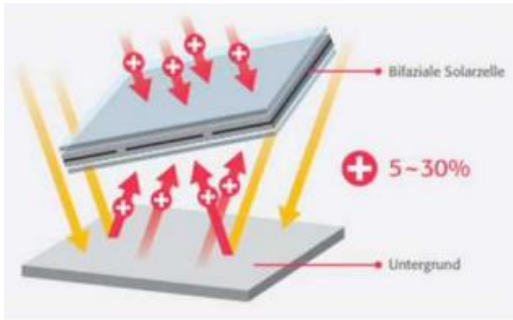
Do xử dụng quá nhiều năng lượng từ dầu hoả, than đá gây ô nhiễm và làm nhiệt độ trái đất tăng lên quá nhanh, tạo ảnh hưởng bất lợi cho môi sinh. vì vậy rất nhiều quốc gia đang tiến hành kế hoạch biến đổi năng lượng từ ánh sáng và gió thành nguồn năng lượng bớt gây tác hại cho thiên nhiên. Hiện nay pin năng lượng mặt trời và cối xay gió đang được xử dụng để biến đổi 2 nguồn năng lượng nêu trên thành điện. khi số lượng điện cung cấp nhiều hơn số lượng điện tiêu thụ, thì lượng điện thặng dư đó được dùng để sản xuất Watersstof. Nguồn năng lượng này có một tên gọi chung năng lượng xanh

Hà Lan đang rất tích cực khuyến khích người dân lắp đặt pin năng lượng mặt trời dùng trong gia đình, tạo nguồn năng lượng sạch, góp phần hạn chế biến đổi khí hậu.

Các tấm pin mặt trời hoạt động như thế nào?

Có một loại bán dẫn khi có ánh nắng mặt trời chiếu vào thì tự nó sẽ phát sinh ra một dòng điện.

Phản ứng này được gọi là “ Photo Voltaic”. Khi một nhóm các tế bào quang điện (zonnecel) này được ghép chung lại với nhau hợp thành một tấm pin mặt trời (zonnepaneel) . Sau khi được nối với một thiết bị điều khiển và chuyển đổi thích hợp người ta có thể dùng một tấm pin mặt trời để chuyển đổi năng lượng mặt trời thành dòng điện xoay chiều 220 Volt.

Ban đầu, Pin mặt trời bao gồm ba lớp , lớp chính giữa được làm bằng silicon, đến thế hệ thứ hai được gọi là màng mỏng. Hiện nay thế hệ thứ ba của các tấm pin mặt trời có thể chứa

polyme, chấm lượng tử và ăng-ten nano, trong mọi trường hợp đều là vật liệu nhẹ hơn.

Do đó, chúng còn được gọi là pin mặt trời bằng nhựa.

Một tấm pin mặt trời hoàn chỉnh bao gồm 3 bộ phận chính : các tấm pin, bộ biến tần và hệ thống dây điện. Điện năng tạo ra được cung cấp cho lưới điện, được lưu trữ hoặc sử dụng ngay lập tức. Điều này phụ thuộc vào các trường hợp cụ thể như tiêu thụ điện năng và vị trí của ngôi nhà

Năng lượng mặt trời được thu thập theo cách này là một dạng năng lượng bền vững, sạch và dễ lắp đặt. Việc sử dụng pin năng lượng mặt trời cũng đang được các gia đình đón nhận

Công suất của pin mặt trời được biểu thị bằng Watt đỉnh (Wp). Đây là công suất của một tấm pin mặt trời trong điều kiện tối ưu. Tuy nhiên, ở Hà Lan, kết quả lý tưởng này gần như không bao giờ đạt được. Khi chuyển đổi , năng lượng cũng được chuyển hóa thành nhiệt, đó là một thất thoát năng lượng Trong thực tế, công suất ở đỉnh Watt do đó phải được nhân với 0,85 để đạt được sản lượng trung bình hàng năm tính bằng kWh.

Định hướng pin năng lượng mặt trời

Định hướng tối ưu nhất, và do đó thu được lợi nhuận lớn nhất, có thể đạt được nếu bạn hướng các tấm pin mặt trời về phía nam. Nếu mái nhà của bạn có độ dốc 36 độ, hiệu quả của các tấm pin mặt trời của bạn sẽ tối ưu.

Tuy nhiên, với độ dốc từ 20 độ đến 50 độ bạn cũng đạt được một hiệu suất trung bình

Cũng không phải nhà nào cũng hướng tấm pin mặt trời về hướng Nam. Vì vậy, hướng về phía đông nam hoặc tây nam cũng mang lại công suất chấp nhận được. Cuối cùng, bóng râm cũng phải được xem xét. Bởi các tòa nhà cao hơn trong khu vực lân cận sẽ gây ra bóng râm vào những thời điểm nhất định trong ngày, điều này đương nhiên có ảnh hưởng đến hiệu quả của các tấm pin mặt trời của bạn. Nói cách khác, đối với mỗi ngôi nhà hoặc các tòa nhà khác, cần phải xem xét từng tấm pin mặt trời tốt nhất có thể được đặt như thế nào để có thể mang lại lợi nhuận lớn nhất.

Nên hay không

Sử dụng năng lượng mặt trời đem lại nhiều lợi ích cho các gia đình như giảm chi phí sử dụng điện năng hàng tháng đồng thời có thể bán lại phần điện không sử dụng cho công ty điện lực.

Tuy nhiên, việc ứng dụng các tấm pin mặt trời chưa rộng rãi. Điều này là do các tấm pin mặt trời đắt tiền và chỉ mang lại tiết kiệm chi phí trong dài hạn. Tuy nhiên, đầu tư vào các tấm pin mặt trời vẫn có ý nghĩa. Không chỉ vì môi trường, mà do giá điện tăng hàng năm khoảng 6%.

Bởi vì khoản đầu tư là đáng kể, khoảng vài ngàn euro, bạn cần biết thật rõ ràng về chất lượng, hiệu suất của các tấm pin mặt trời, mà còn cần nên biết về tình trạng của ngôi nhà của bạn, chẳng hạn như hướng của mái nhà của bạn. Cùng với góc nghiêng của các tấm pin mặt trời, hướng mặt trời là rất quan trọng để đạt được năng suất cao.

Các thương hiệu pin năng lượng điện mặt trời tại Hòa Lan rất đa dạng, có hơn 40 thương hiệu khác nhau, phần lớn được nhập khẩu từ nước ngoài. Điển hình và phổ biến là pin mặt trời của thương hiệu AE Solar, xuất xứ Đức với chất lượng thuộc hàng đầu thế giới

Để được bán ở Hòa Lan, các tấm pin mặt trời phải được chứng nhận. Do đó, các tấm pin của bạn sẽ hoạt động mà không gặp bất kỳ sự cố nào trong vài năm đầu tiên. Nhưng sau 10 năm hoặc hơn, các vấn đề có thể phát sinh với các tấm nền kém chất lượng. Đó là lý do tại sao việc chọn một nhà cung cấp đáng tin cậy là đặc biệt quan trọng. Và đối với những sản phẩm có chế độ bảo hành tốt và lâu dài.

Các hãng lắp đặt Pin năng lượng sẽ giúp bạn lấy lại một phần thuế tiêu thụ BTW. Tất cả các thiết bị mới đều có có WIFI, do đó bạn có thể dùng điện thoại để kiểm soát Pin năng lượng mặt trời

Bên cạnh công năng tạo nguồn năng lượng mặt trời phục vụ cuộc sống bền vững, bạn còn cần chú ý đến mặt thẩm mỹ nhằm mang đến sự thanh lịch, tinh tế cho ngôi nhà. Chẳng hạn bên cạnh hiệu suất cao, các tấm pin năng lượng mặt trời có màu đen bóng bẩy và sang trọng, là lựa chọn phù hợp cho gia đình ưa thích phong cách thiết kế thanh lịch và tinh tế giá trị và do đó giá trị căn nhà sẽ tăng lên

7h0

Nguyệt Hàn

DUYÊN THÁNG MƯỜI HAI

Mười hai về không có nắng xuân sao
Chỉ buốt lạnh nhưng đạt dào cảm xúc
Em hồn nhiên trong áo vàng hoa cúc
Ươm hồn mình bằng khúc hát chiều xuân.

Miệng líu lo má ửng đỏ bờ quân
Mắt trong veo chứa chan bao ước hẹn
Nhẹ nhàng bên gió đông e thẹn
Đợi trao anh nguyên vẹn trái tim nồng.

Hạnh phúc nhẹ nhàng trong gió chiều đông
Em nguyện thả lửa cho tình đông ấm lại
Tháng mười hai gió lạnh về tê tái
Mùi hương trầm ngai ngái thoảng xa đưa.

Ai một mình lặng lẽ đứng dưới mưa
Trông bóng dáng của người xưa thương
nhớ
Khúc chiều xuân ngân nga còn bờ ngõ
Thấy trong lòng ngờ ngợ mối tình si.

Tháng mười hai cứ mãi miết bỏ đi
Chẳng chờ đợi xuân thì lướt vội
Mong bình minh xưa tan đêm tối

Cười chút chơi

Sao con làm được như thế

Bố chất vấn con trai:

- Bố nghe mẹ nói, con chẳng chịu nghe lời mẹ phải không?

- Dạ, con con...

- Thôi, đừng quanh co nữa, hãy nói cho bố biết, làm thế nào mà con lại... làm được như thế.

CỘT CHỖ NÀO?

Thằng nói với Tài :

- Thầy tớ dạy cứ mỗi khi bị rấn cắn thì lấy dây cột chặt ké bên vết thương để chặn không cho nọc độc chạy vào người, trong khi chờ cấp cứu.

Tài hỏi: Nếu rấn cắn trúng mặt thì sao

- Thì lấy dây cột cổ cho thật chặt, không để nọc độc xuống phần dưới cơ thể!

TRÁI NGƯỢC

Chồng: Lạ thật, sao bà trái ngược hoàn toàn với em gái bà thế nhỉ? Thật hiền dịu, dễ thương, đầy nữ tính ...

Vợ: Ông quá khen rồi đấy.

Chồng: Tôi đang nói về em gái bà chứ đã nói về bà đâu

Vợ: Gừ...

ĐẮP CHẶN...

Một anh đi ở cho một lão nhà giàu, lão ta hẹn sau mười năm sẽ trả tiền công cho về mà làm ăn. Đến kỳ hạn, lão nhà giàu muốn quịt, bèn đưa ra một cái chần vừa ngắn vừa hẹp, bảo:

- Anh phải làm sao đắp cái chần này cho vừa người tôi thì tôi trả tiền công cho, bằng không thì một là anh về, hai là ở thêm mười năm nữa, sau đó tôi trả công cả hai mươi năm cho anh luôn thể.

Nói xong, lão nhà giàu nằm thẳng chằng ra giữa giường. Người lão rất dài, mà cái chần thì rất ngắn, nên anh kia cố đắp mãi không xong, đắp được đằng đầu lại hụt mất đằng chân. Chợt nghĩ ra một mẹo, anh ta cầm chần đắp từ trên đầu lão đắp xuống quá đầu gối, rồi lấy gậy vục tọt tấp vào hai ống chân lão. Lão đau quá co rụt ngay chân lại. Thế là cái chần đắp lên người lão vừa khéo.

CHỜ LÂU

Một cô gái ưng một ông già góa vợ. Lấy nhau được 7 năm thì ông già mất. Theo giấy mời, cô đến tòa án để nghe đọc bản thừa kế tài sản theo di chúc của chồng. Cô chờ hơn 1 tiếng đồng hồ

mới được gọi vào làm việc. Vị quan tòa ôn tồn nói:

- Xin lỗi, cô chờ lâu lắm rồi phải không?

- Vâng! Tôi đã chờ 7 năm nay rồi!

TƯỜNG NGƯỜI CHẾT VỖ VAI MÌNH

Người khách ngồi ghế sau taxi vỗ vai tài xế định hỏi vài câu, nhưng hành động này làm anh tài xế giật mình, suýt đâm xe lên vỉa hè. Hoàn hồn, anh tài nói với khách:

- Ông làm tôi sợ đứng tim.

- Xin lỗi, tôi không ngờ đã làm anh hoảng sợ đến như vậy.

- Thực ra cũng không phải lỗi của ông đâu, chỉ vì hôm nay là ngày đầu tiên tôi chuyển sang lái taxi, 25 năm trước tôi chuyên lái xe chở quan tài.

ĐẦU HAY MÔNG

Một anh hói suốt ngày bị đồng nghiệp trêu vì cái đầu hẵn bóng của mình, trong giờ nghỉ, một cậu nhân viên trẻ liều lĩnh xoa đầu anh nói:

- Tôi có cảm giác như đang rờ vào cái mông của vợ tôi.

Chàng hói sờ lên đầu mình và nói xỏ:

- Cậu nói đúng! Giống thật.

OÁI OẢM

Hai người đứng đợi trước cửa thiên đường nói chuyện với nhau:

- Vì sao anh chết vậy?

- Tôi chết vì bị đông lạnh.

- Dễ sợ nhỉ! Có bị đau đớn lắm không?

- Chỉ bị lúc đầu thôi. Tôi run lẩy bẩy, rồi đau đớn khắp các ngón chân tay rồi sau đó bị tê cứng, tôi cảm thấy dễ chịu rồi đi vào cái chết như một giấc ngủ. Còn anh thì sao?

- Tôi à? Tôi chết vì bị đau tim đột ngột! Ông biết không, tôi hay tin vợ đang ngoại tình ở nhà liền chạy về nhà để bắt quả tang. Nhưng khi về đến nơi thì tôi chỉ thấy cô ta một mình quán quanh người một tấm chăn mỏng mà chẳng thấy gã nhân tình kia đâu. Tôi kiếm quanh nhà cả tiếng đồng hồ rồi chạy xuống tầng hầm nhưng chẳng thấy ai, tôi chạy lên tầng hai cũng không thấy. Cuối cùng, tôi học tốc chạy lên gác thượng, vừa lên tới nơi thì mệt quá và cơn đau tim ập tới, tôi lăn quay ra chết mà chẳng kịp trần trối một lời.

- Thật oái oăm thay!

- Anh nói cái gì cơ?

- Vì nếu anh chỉ cần dừng lại ở chỗ cái tủ lạnh thì cả hai chúng ta đâu có đứng ở đây!!!

Giải trí có giải thưởng SUDOKU

Luật chơi: Có tất cả 5 lần (9 hàng, 9 cột và 9 khung). Số từ 1 đến 9 chỉ được xuất hiện một lần ở mỗi hàng, mỗi cột và mỗi khung.

Giải thưởng: giải đáp đúng sẽ được tặng nửa năm báo VNNS (4 số). Giải trúng quý độc giả cũng có thể gửi tặng người thân. Đáp số xin gửi về địa chỉ tòa soạn trước ngày 04-01-2021.

Độc giả trúng giải thưởng:

		8		7		1																		
		4	9			1	2					4		5		3								
1	9										7	4									5	4		
	7										8										6			
3																						2		
	4										3											7		
6	5									4	9					1	3					8	9	
			3	6		9	7					3				9	8			1	5			
			7		4		6			9		4			7		9				4			
							8							5										
							9								7									
							1							9										
		8		7		9				3	8			1		5				7				
		7	2		9	1					6			3	8		9	1						
9	1									3	7			6	9							2	5	
	8										1				2							1		
5														1									9	
	9										4												6	
2	5										6	8											8	4
			4	5		6	7																	
			9		8		5																	
														4	5		7	9						
														2		8		5						

Mẫu giới thiệu VNNS đến gia đình bè bạn

- tên người giới thiệu:.....
- số độc giả:
- địa chỉ:
- giới thiệu độc giả mới tên:
- địa chỉ:

Giới thiệu 1 độc giả mới sẽ nhận được giải thưởng 6 tháng báo VNNS.

Vliet Service

Reparatie van koelcel, vnescel, koelapparaat, airco, sofijsmachine, ventilatie, keuken afzuiginstallatie, verwarmingsketels, geysers, boiler, friteuse, opwarming-apparaat, magnetron, oven, vaatwasmachine, gasapparaat, koffie-espresso, luchtbehandelingskast, zak filters, koolstof filters.

Verkoop van horeca-apparaat.

Contact: Dhr. Vliet Nguyen

Tel. 030-2688630

Mob. 06-44464380

Cáo lỗi

Vì lý do kỹ thuật lúc chuyển đổi khâu phát hành báo, nên danh sách độc giả bị in nhầm danh sách cũ. Vì lý do này, nên hạn báo của một số độc giả vẫn chưa được cập nhật. Vừa qua, Ban Quản Trị VNNS cũng đã nhận email, điện thoại của một số độc giả phản ánh điều này.

Đây là sơ xuất kỹ thuật, chúng tôi thành thật cáo lỗi và kính mong quý độc giả niệm tình thông cảm.

Kính,

Tm. Ban Quản Trị VNNS

Nguyễn Hữu Phước

Danh sách độc giả đóng tiền báo tính từ ngày 08-11-2020 đến ngày 12-12-2020

stt	ngày trả tiền	tên độc giả	số độc giả	số tiền	ghi chú
01	16-11-2020	Vo Hong Vang	203	€ 30.-	
02	17-11-2020	Mw. TA Nguyen	86	€ 30.-	
03	17-11-2020	Le Hoang Lan	386	€ 30.-	
04	18-11-2020	Le T. Minh Chau	674	€ 50.-	
05	20-11-2020	T.X. Tran	723	€200.-	ủng hộ VNNS
06	25-11-2020	Vu Thi Bich Hong	854	€ 30.-	
07	26-11-2020	Tran Thi Nhat	754	€100.-	
08	26-11-2020	D.V. Nguyen	170	€ 60.-	
09	28-11-2020	Nguyen Van Huong	857	€ 30.-	
10	30-11-2020	X.H. Nguyen	315	€ 30.-	
11	05-12-2020	T.V. Ho	795	€ 30.-	
12	07-12-2020	H. Tong Minh	137	€ 30.-	
13	07-12-2020	Ngo Thuy Chuong	61	€ 30.-	
14	09-12-2020	V.P. Nguyen	589	€ 30.-	
15	11-12-2020	T.N. Tran	421	€ 30.-	
16	12-12-2020	T.D.L. Vo	807	€ 60.-	

Giá biểu quảng cáo trên báo Việt Nam Nguyệt San 2020

khổ quảng cáo	màu/ trắng đen	giá mỗi số	giá 1 năm (8 số)
trang ngoài bìa sauhình màu	€150.-	€800.-
trang trong bìa sauhình màu	€100.-	€600.-
A4 trang trongtrắng đen	€ 80.-	€500.-
1/2 trang trongtrắng đen	€ 50	€300.-
1/4 trang trongtrắng đen	€ 25.-	€150.-
1/8 trang trongtrắng đen	€ 15.-	€100.-

Thư Tòa Soạn

Kính thưa quý đồng hương và cộng tác viên Việt Nam Nguyệt San,

Thấm thoát 1 năm đã gần trôi qua, chúng ta đang chuẩn bị đón mừng chúa giáng sinh và chuẩn bị bước vào năm mới 2021.

Trong suốt một năm qua, thế giới đã chịu đựng một thảm họa khủng khiếp do đại dịch Corona xuất phát từ thành phố Vũ Hán ở bên Tàu gây ra, với thiệt hại nhân mạng hơn 1 triệu 500 ngàn người tính cho đến nay trên toàn thế giới và hiện vẫn còn tiếp tục gia tăng. Ngoài ra, nạn dịch này cũng gây ảnh hưởng nặng nề đến nền kinh tế thế giới, dẫn theo hậu quả công ty phá sản hoặc giảm bớt nhân viên khiến nhiều người lâm vào cảnh mất việc làm và chính phủ phải khó khăn giải quyết.

Nạn dịch Corona Vũ Hán cũng làm thay đổi lối sống của con người do các biện pháp giãn cách xã hội, giới hạn số người thăm viếng nhau tại nhà hoặc trong các lễ hội, mang khẩu trang ở nơi công cộng,... là một hiện tượng lạ mà trước đây chúng ta chưa từng chứng kiến trong đời sống của chúng ta.

Để đối phó với nạn dịch, một số quốc gia trên thế giới đã cố gắng phát minh ra thuốc chủng ngừa và cho đến nay đã loé lên nhiều hy vọng về sự hữu hiệu và an toàn của nó. Hiện một số loại thuốc chủng ngừa đang được các chính phủ duyệt xét để có thể đem ra áp dụng vào cuối năm nay hoặc đầu năm tới. Riêng tại Hoà-Lan, chính phủ cũng đặt mua một số loại thuốc chủng ngừa có thể cung cấp đến người dân trong năm tới sau khi việc duyệt xét xử dụng được thông qua. Việc chích ngừa sẽ theo thứ tự ưu tiên tùy theo ngành nghề, tình trạng sức khỏe và lớn tuổi sẽ được chính phủ thông báo trong tương lai.

Trong năm qua, quê hương Việt Nam cũng chịu nhiều thiên tai do bão lụt gây thiệt hại nhân mạng và đời sống càng khó khăn sau bão lụt. Tình trạng vi phạm nhân quyền càng ngày càng trầm trọng hơn, những người bất đồng chính kiến hoặc biểu lộ tư tưởng của họ qua các trang mạng xã hội bị tùy tiện bắt bớ giam cầm với tội danh quen thuộc “tuyên truyền chống phá nhà nước” và bị kết án nhiều năm tù. Vào ngày 22 tháng 11 năm 2020 Cộng Đồng Việt Nam Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hoà-Lan đã gửi thỉnh nguyện thư kèm theo một số tài liệu vi phạm nhân quyền đến chính phủ Hoà-Lan để kêu gọi quan tâm đến tình trạng vi phạm nhân quyền ở Việt Nam.

Mùa giáng sinh là mùa của niềm tin và hy vọng, chúng ta cùng cầu xin cho thế giới mau thoát khỏi nạn dịch Corona Vũ Hán và quê hương Việt Nam sớm thoát khỏi tai họa cộng sản để đồng bào chúng ta có thể sống trong một xã hội tôn trọng quyền con người và có được Tự Do Dân Chủ.

Thay mặt Ban Biên Tập Việt Nam Nguyệt San, chúng tôi kính chúc quý vị một mùa Giáng Sinh An Lành và một năm mới 2021 Thịnh Vượng và Hạnh Phúc.

Nguyễn Đắc Trung

Chủ Bút Việt Nam Nguyệt San

✦ Tất cả ý kiến đóng góp, câu hỏi liên quan đến đặt mua hoặc nhận báo, đăng phân ưu, quảng cáo... xin quý vị gửi đến địa chỉ e-mail: info@congdonghoalan.com

✦ Bài vở đóng góp cho số báo 319 tháng 1 năm 2021 với chủ đề về “tết nguyên đán” xin quý vị gửi đến địa chỉ e-mail: dtnguyen@quicknet.nl hạn chót nộp bài 10-1-2021

